

Talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2026

Khall 7.12.2020 § 262

Kvalt 14.12.2020 § 57

Sisältö

1.	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2.	STRATEGISET PAINOPISTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2018–2021	5
3.	YLEISPERUSTELUT	10
3.1.	Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuustaso	10
3.2.	Yleinen taloudellinen tilanne	10
3.3.	Kuntatalouden yleinen tila	11
3.4.	Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus).....	15
3.5.	Valtionosuudet ja verotulot.....	21
3.5.1.	Valtionosuudet.....	21
3.5.2.	Verotulot	22
4.	TEUVAN KUNNAN TALOUS	25
4.1.	Yleistä.....	25
4.2.	Talouden tasapainottamisohjelma.....	25
4.3.	Henkilöstömenot	26
4.4.	Tilastoja	27
4.5.	Käyttötalous	29
4.6.	Investointisuunnitelma	30
4.7.	Tuloslaskelma.....	31
4.8.	Rahoituslaskelma	32
5.	KUNTAKONSERNI	34
5.1.	Teuvan Vuokratalot Oy	34
5.2.	Teak Oy.....	34
5.3.	Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari.....	35
5.4.	Teuvan Kaukolämpö Oy	35
6.	SEUDULLINEN YHTEISTYÖ PALVELUTUOTANNOSSA, OSAKKUUSYHTEISÖT	36
6.1.	Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä	36
6.2.	Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy.....	38
6.3.	Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi.....	38
6.4.	Osakkuusyhteisö: Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy	39
7.	Käyttötalous toimialoittain.....	42
7.1.	Ylin päätöksenteko ja valvonta.....	42
7.1.1.	Kunnanvaltuusto	42
7.1.2.	Hyvinvointivaliokunta	42
7.1.3.	Yhdyskuntarakennevaliokunta	43
7.1.4.	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja	43
7.2.	Hallinto	43
7.2.1.	Tavoitteet vuodelle 2021	43
7.2.2.	Kunnanhallitus	44
7.2.3.	Henkilöstö.....	44
7.2.4.	Tiedonhallintalaki	44
7.2.5.	EU:n yleinen tietosuoja-asetus.....	45
7.2.6.	Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen.....	45
7.2.7.	Maaseutupalvelut.....	46
7.2.8.	Elinkeinojen edistäminen	47
7.2.9.	Osallisuustyö	47
7.2.10.	Viestintä	47
7.2.11.	Hanketoiminta	47
7.2.12.	Muut yhteistoimintaosuudet.....	49
7.3.	Hyvinvointipalvelut	49
7.3.1.	Tavoitteet vuodelle 2021	49
7.3.2.	Hyvinvointipalvelujen hallinto	50
7.3.3.	Perusopetuspalvelut	50
7.3.4.	Lukio-opetuspalvelut.....	51

7.3.5.	Varhaiskasvatuspalvelut	51
7.3.6.	Kirjastopalvelut	52
7.3.7.	Kansalaisopistopalvelut	53
7.3.8.	Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut	54
7.4.	Yhdyskuntarakennetoimiala	54
7.4.1.	Tavoitteet vuodelle 2021	54
7.4.2.	Yhdyskuntarakenteen hallinto	56
7.4.3.	Tilahallinto	56
7.4.4.	Vesilaitos	60
7.4.5.	Viemärlaitos	61
7.4.6.	Turvallisuuspalvelut	62
7.4.7.	Ruoka- ja puhtauspalvelut	62
7.4.8.	Jätelautakunta	63
7.4.9.	Viranomaislautakunta	63
7.4.10.	Rakennusvalvonta.....	63

Liitteet:

Liite 1. Selvitys henkilöstömäärän kehityksestä vuosina 2017 - 2020 ja -suunnitelma vuodelle 2021

Liite 2. Teuvan kuntakonserni

Liite 3. Vesilaitos

Liite 4. Viemärlaitos

Liite 5. Rakentamisohjelma 2021–2025

Liite 6. Talouden tasapainottamisohjelma

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2020 on Covid-19 –pandemian vuoksi ollut hyvin poikkeuksellinen. Toimintojen sulkemiset keväällä, etätyö ja altistuneiden testaukset ja jäljitykset ovat sävyttäneet vuotta. Valtion lisätalousarvioissaan osoittamat lisätuet kunnille ovat olennaisesti helpottaneet kuntataloutta. Silti vuoden 2021 menojen ja tulojen arviointi on nyt hyvin epävarmalla pohjalla.

Bruttokansantuote Suomessa pienentynee vuonna 2020 muutamalla prosentilla edellisvuoteen verrattuna. Tätä kirjoitettaessa koronan ns. toinen aalto leviää voimakkaasti ympäri maailmaa, mutta erityisen voimakkaasti Euroopassa. Jatkuessaan pandemian taloudelliset vaikutukset maailmantalouteen voivat olla massiivisia vuonna 2021.

Teuvan kunnan talousarvio on laadittu tiukan raamin ohjaamana. Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta olemme jäämässä kauas tavoitteesta. Epävarmuutta tälle sektorille tuo myös sairaanhoitopiiriin tänä vuonna kertyvän alijäämän kattaminen tulevina vuosina. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymässä tulee ensi vuonna laatia menoja pienentävä lisätalousarvio. Teuvan kunnan omien toimintojen osalta on myöskin valmisteilla säästöohjelma. Viime vuosina näitä säästöpaketteja on laadittu useita, ja uusien kustannusvähennysten löytäminen käy kerta kerralta vaikeammaksi. Teuvan kunta on edelleen valtiovarainministeriön ns. kriisikuntalistalla, ja alijäämien kattamisveloitteemme on voimassa. Jo nyt on selvästi nähtävissä, että koronan vaikutuksesta alijäämien kattaminen vaikeutuu talousarviovuonna ja tulevina vuosina.

Teuvan kunnan käyttötalousmenoihin on varattu ensi vuonna 0,43 % enemmän kuin kuluvalle vuodelle. Talousarvioehdotus näyttää 1,5 miljoonan ylijäämää.

Tärkein investointi on päiväkodin rakentaminen, jonka toteutus on siirtynyt kuluvalta vuodelta. Talousarviossa on myös varaukset kiinteistöjen energiainvestointeihin. Kiinteistöjen sisäilman parantamiseen ja energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Vuonna 2021 kunnan lainamäärä kasvaa vain 90.000 euroa ollen vuoden lopussa 3 749 euroa/asukas. Vuonna 2023 lainamäärä taloussuunnitelman mukaan taittuu laskuun. Konsernin lainakanta oli vuoden 2019 tilinpäätöksessä 6 011 euroa/asukas.

2. STRATEGISET PAINOPISTEET VALTUUSTOKAUDELLA 2018–2021

Strategiset painopisteet

- ❖ Kunnan talouden tasapainottaminen ja keskeisten palveluiden turvaaminen
- ❖ Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edistäminen
- ❖ Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen

Tavoitteet

Toimintojen ja palveluiden keskittäminen kunnan sisällä

Tavoitteenamme on turvata lakisääteiset ja kuntalaisille kaikista keskeisimmät palvelut. Tämä vaatii määrätietoista talousohjausta palveluiden kulujen saamiseksi kunnan kantokyvyn mukaiseksi. Valtuuston on yhdessä keskusteltava kunnan roolista ja mahdollisista säästökohteista. Käydään avointa keskustelua siitä, mitkä ovat kunnan elinvoimaisuuden kannalta tärkeimmät kuntalaisten palvelut.

Kiinteistösuunnitelman toteuttaminen

Tavoitteenamme on mitoittaa kunnan kiinteistökanta tarvetta vastaavaksi. Käyttökustannuksia vähennetään toimintojen tiivistämisellä. Lisäksi kunnan alueella yksityisessä omistuksessa oleva kiinteistökanta kartoitetaan osana kiinteistöverokertymän tarkastelua.

Kunnan omistusten kriittinen tarkastelu ja karsiminen

Valtuuston on selvitettävä, onko kunnan omistus erilaisissa yhtiöissä enää järkevää tai kunnan kannalta tarpeellista. Luovutaan sellaisesta, mistä ei ole kunnan perustoiminnoille hyötyä. Päätetään kunnalle tarpeettomien yhtiöiden ja osakkuuksien myymisestä.

Elinkeinoelämää tukevan päätöksenteko- ja toimintakulttuurin lisääminen

Tavoitteenamme on kunnan elinkeinoelämän tukeminen ja työllisyyden parantaminen rakenteita ja toimintatapoja muuttamalla. Yrittäjämäinen ja kehittävä asenne jalkauteaan joka tasolla.

Perheiden hyvinvoinnin turvaaminen

Tavoitteenamme on perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaaminen lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien palveluiden kautta. Jokaisen päätöksen kohdalla huomioidaan näkökulma perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamisesta.

Strategiakauden kärkihankkeita

- ❖ Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa (EVA)
- ❖ Seudullinen markkinoinnin lisääminen. Uusien yrittäjien houkuttelu nostaen esille alueen vahvat veturiyritykset: ”tuletko tähän porukkaan yrittämään?”
- ❖ Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa, yhdessä TEAK:n ja Vuoksin kanssa

- ❖ Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan
- ❖ Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat
- ❖ Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta
- ❖ Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa

Strategian tavoitteet, toimenpiteet ja tavoitetasot

Strateginen painopiste	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tavoitetaso
<i>Kunnan talouden tasa-painottaminen ja keskeisten palveluiden turvaaminen</i>	<p>Toimintojen ja palveluiden keskittäminen kunnan sisällä</p> <p>Kunnan kiinteistökan- nan mitoittaminen tarvetta vastaavaksi</p> <p>Keskittyminen omis- tuksiin, jotka tukevat kunnan perustoiminto- ja</p> <p>Seudullisen yhteistyön tiivistäminen</p>	<p>Eri toimipisteissä tarjottavia palveluita keskitetään Tea- kin kiinteistöön</p> <p>Vajaakäytössä olevien kiin- teistöjen käyttöastetta nos- tetaan tai niistä luovutaan</p> <p>Kartoitetaan omaisuus, josta voidaan luopua</p> <p>Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja</p> <p>Toimintojen yhdistäminen seudullisesti</p>	<p>Palveluverkosto supis- tuu</p> <p>Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen määrä vä- henee</p> <p>Kiinteistöistä aiheutuvat kustannukset laskevat</p> <p>Henkilöstön käyttö te- hostuu</p> <p>Kunnan omistuksessa oleva omaisuus vähe- nee</p>
<i>Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edistäminen</i>	<p>Positiivisen kuntaku- van luominen</p> <p>Uuden yritystoiminnan syntyminen</p> <p>Uusien työpaikkojen syntyminen</p>	<p>Markkinoinnin lisääminen</p> <p>Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätök- senteossa</p> <p>Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa</p> <p>Teak Oy:n ja Vuoksin roolin vahvistaminen yrityssektoril- la</p> <p>Veturiyritysten alihankkijoi- den tukeminen</p> <p>Pienyritysten kasvun edis- täminen</p>	<p>Markkinointitoimenpitei- den lisääntyminen</p> <p>Työpaikkojen määrä lisääntyy</p> <p>Yhteisöverojen määrä kasvaa</p> <p>Yhteistyötapaamisten lisääntyminen yrittäjien kanssa</p> <p>Yritysvaikutusten arvi- ointi on otettu käyttöön</p>
<i>Lasten ja nuorten ennal- taehkäiseviin palveluihin panostaminen</i>	<p>Perheiden kokonais- valtaisen hyvinvoinnin turvaaminen lasten ja nuorten ennaltaehkäi- sevien palveluiden kautta</p> <p>Päätöksen kohdalla huomioidaan näkö- kulma perheiden ko- konaisvaltaisen hyvin- voinnin turvaamisesta</p>	<p>Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan</p> <p>Vertaistuelle luodaan mah- dollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat</p> <p>Huolehditaan tukipalvelui- den oikea-aikaisuudesta</p> <p>Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätök- senteossa</p>	<p>Harrastusmahdollisuu- det ovat hyvät</p> <p>Vertaistukitarpeet on kartoitettu</p> <p>Vertaistukiryhmiä on perustettu</p> <p>Tukipalvelut ovat toimi- via</p> <p>Lapsivaikutusten arvi- ointi on otettu käyttöön</p>

Kuntastrategia vuosille 2018–2021 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.2.2018 (§ 4).

Valtuustokauden pituisella jaksolla tarkasteltuna strategian toimenpiteet on jaettu vuositasolle alla olevassa taulukossa. Toimenpiteet on avattu kappaleessa 7.

Strateginen painopiste	Toimenpiteet 2018	Toimenpiteet 2019	Toimenpiteet 2020	Toimenpiteet 2021
<i>Kunnan talouden tasapainottaminen ja keskeisten palveluiden turvaaminen</i>	Eri toimipisteissä tarjottavia palveluita keskitetään Teakin kiinteistöön			
	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan	Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan
		Kartoitetaan omaisuus, josta voidaan luopua		
		Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja	Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja	Myydään omaisuus, joka ei tue kunnan perustoimintoja
			Toimintojen yhdistäminen seudullisesti	
<i>Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edistäminen</i>		Markkinoinnin lisääminen, (markkinointisuunnitelma)		
		Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa	Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa	
	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa	Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa
		Teak Oy:n ja Vuoksin roolin vahvistaminen yrityssektorilla		
			Veturiyritysten alihankkijoiden tukeminen	
				Pienyritysten kasvun edistäminen

<i>Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen</i>	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan	Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan
		Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat		
		Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta	Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta	
	Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa	Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa		

3. YLEISPERUSTELUT

3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuustaso

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sen on toteutettava kuntastrategiaa ja turvattava kunnan edellytykset lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota ja siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa toimialoille osoitetut ulkoiset määrärahat ja ulkoiset tuloarviot ovat valtuustoon nähden siten sitovia, ettei toimialoille osoitettuja määrärahoja saa siirtää käyttötalousosan ja investointiosan välillä eikä toiselle toimialalle ilman valtuuston päätöstä. Määrärahojen sitovuustaso on kaikkien toimialojen osalta nettositovuus eli menojen ja tulojen erotus.

Kunnanhallituksen toimielimelle osoittamaa määrärahaa ei saa ilman kunnanhallituksen päätöstä ylittää eikä siirtää toiselle toimielimelle. Tuloslaskelmaosan toimintatuottojen ja toimintakulujen sitovuus on sidoksissa siihen, mitä edellä on sanottu käyttötalousosan menomäärärahojen ja tuloarvioiden sitovuudesta.

Rahoitusosassa toimintapääoman muutoserät ovat informatiivisia. Pitkäaikaisia lainoja voidaan vähentää enemmän ja ottaa vähemmän kuin rahoituslaskelmaosaan on merkitty. Kunnan toiminta-ajatus, päämäärät ja tavoitteet sekä toimialueiden toiminta-ajatukset ja päämäärät ovat siten kaikkia kuntaorganisaatiossa toimivia (luottamushenkilöt ja palkkahenkilöt) sitovia, että kaikkien tulee pyrkiä niiden saavuttamiseen ja toteuttamiseen.

3.2. Yleinen taloudellinen tilanne

Koronapandemian aiheuttama maailmanlaajuinen talouskriisi kärjistyi maaliskuussa 2020. Vuoden alkupuoliskolla sekä tuotanto että kulutus supistuivatkin voimakkaasti ja äkillisesti eli tavaroita ja palveluita sekä tuotettiin että kulutettiin huomattavasti vähemmän. Maailmantalouden ennakoitaan supistuvan tänä vuonna noin 4–6 % ja euroalueen talouden noin 8–10 %. Ennen koronakriisiä vuonna 2019 maailmantalous kasvoi 2,9 % ja euroalueen talous 1,3 %. Euroalueen talous näyttäisi sukeltavan tänä vuonna hieman syvemmälle kuin Yhdysvaltojen, mutta molempien elpymisvauhti on hyvin epävarmaa. Työttömyys on kasvussa, mutta euroalueella äkillinen massatyöttömyys on vältetty lomautusten ja tukien avulla.

Talousnäkymät ovat yhä hyvin epävarmat. Syvin kuoppa on tämän hetken arvioiden mukaan jo ohitettu. Talouden kuoppa on kuitenkin niin syvä, että toipuminen tulee kestämään pitkään. Jos loppuvuodelle osuu merkittävä pandemian toinen aalto, maailman bruttokansantuote voi OECD:n arvion mukaan supistua lähes 8 % ja euroalueen 11,5 %. Viimeisimmät tiedot kertovat, että talouden toimeliaisuuden elpyminen etenee euroalueella alkupyrahdyksen jälkeen hyvin hitaasti ja riskit hetkellisestä takapakista ovat kasvaneet.

Toipumisen odotetaan olevan epätasaista eri maissa ja eri sektoreilla. Koronakriisi poikkeaa viime vuosien aiemmista kriiseistä, sillä tämän kriisin käynnisti virus, joka iski kunkin maan senhetkiseen taloustilanteeseen yllättäen ulkopuolelta. Esimerkiksi vuonna 2008 kärjistynyttä globaalia finanssi-

kriisiä edelsi voimakas velkaantuminen. Vaikka pandemia koskettaa kaikkia samankaltaisesti, maa- ja sektorikohtaiset erot vaikutuksissa voivat olla suuria.

Kriisin syvyys ja elpyminen riippuvat monesta tekijästä. Talouden toipumiseen vaikuttavat esimerkiksi mahdollisen tehokkaan rokotteen ja/tai hoitokeinon löytyminen sekä kunkin maan talouden lähtötilanne ja rakenne. Myös ihmisten odotuksilla ja käyttäytymisellä on merkittävä vaikutus talouteen. Yritykset pysyvät pystyssä ja voivat tarjota työpaikkoja, jos kuluttajat uskaltavat kuluttaa niiden tuotteita ja palveluita. Merkitystä on myös toteutetulla talouspolitiikalla eli sillä, minkälaisilla toimenpiteillä päättäjät pyrkivät vaikuttamaan talouden tilaan.

Euroalueella rahapolitiikasta päättää Euroopan keskuspankin neuvosto, johon myös Suomen Pankin pääjohtaja kuuluu. Euroopan keskuspankki on auttanut koronan kurittamaa taloutta ostamalla arvopapereita markkinoilta ja lainaamalla pankeille rahaa entistä edullisemmin ehdoin ja näin keventänyt rahapolitiikkaansa. Nämä toimet ovat olleet mittavia, ja keskuspankki on reagoinut kriisiin nopeasti. Toimet ovatkin vakauttaneet rahoitusmarkkinoita ja vähentäneet merkittävästi deflaation eli yleisen hintatason laskun vaaraa euroalueella. Jatkossa EKP:n rahapolitiikan tehtävänä on pitää korot alhaisina ja rahoitusolot kevyinä vielä pitkään.

Myönteistä on, että tässä kriisissä talouspolitiikan eri lohkot, kuten keskuspankkien harjoittama rahapolitiikka ja poliittisten päättäjien harjoittama finanssipolitiikka, ovat toimineet hyvin yhteen ja tukevat toisiaan. Lisäksi koronan aiheuttamiin talousvaikutuksiin on haluttu vastata esimerkiksi pankkisääntelyä keventämällä. Rahoitusjärjestelmän vakaudesta vastaavat viranomaiset ovat pyrkineet omalta osaltaan helpottamaan pankkien kykyä rahoittaa yrityksiä ja kotitalouksia koronakriisissä. Myös kansainväliset rahoituslaitokset, kuten Kansainvälinen valuuttarahasto IMF, ovat vastanneet kehittyvien talouksien ennätysellisen suureen hätärahoituksen tarpeeseen.

Historiallisesti suuret talouspoliittiset toimet ovat kannatelleet taloutta kriisin akuutissa vaiheessa estämällä massatyöttömyyden ja konkurssiaallon. Voimakkailla talouspoliittisilla toimilla halutaan auttaa taloutta elpymään. Erityisesti niillä toimialoilla, jotka kärsivät viruksesta eniten, työllisyysnäykymät ovat kuitenkin heikot. On myös odotettavissa, että konkurssit lisääntyvät. Koronapandemia voi vaikuttaa myös voimavarojen ohjautumiseen eri toimialoille, mutta vielä on vaikea sanoa, kuinka suuria ja pysyviä nämä muutokset ovat.

Koronakriisi on meille uudenlainen kriisi, ja erityisesti sen pitkän aikavälin vaikutukset ovat epäselvät. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että koronakriisi voi hidastaa tuottavuuden kasvua ja inflaatiota pitkäkestoisesti sekä lisätä euroalueen maiden erkaantumista toisistaan. Riskinä on, että euroalue jää pitkäaikaisesti hitaan talouskasvun ja inflaation loukkuun. Myös toisenlainen kehitys on kuitenkin mahdollinen.

Lähde: Suomen Pankki, Euro & talous 5/2020, julkaistu 17.9.2020

3.3. Kuntatalouden yleinen tila

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa. Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikä ihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä.

Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Kuntatalouden tunnusluvut heikkenivät vuonna 2019

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Vaikka kuntien talouden keskeiset tunnusluvut heikkenivät, verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Koronakriisi vaikeutti kuntien tilannetta entisestään vuonna 2020 – valtio tukee kuntia merkittävästi

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteissa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin.

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatestauksen edellyttämää testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Näiden merkittävien tukipakettien lisäksi kuntiin on kohdennettu useita muitakin tukitoimia vuoden 2020 aikana.

Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpänä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime

vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin - 0,8 mrd. euroa.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisestä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisää aikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Ensi vuonna jatketaan peruspalveluiden kehittämistä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaista, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystaloutta sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Valtion toimet vahvistavat kuntataloutta vuonna 2021, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalous uhkaa heikentyä

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta. Vaikka koronapandemia ei ole ohi, kuntatalouden näkymiä arvioitaessa lähtökohtaisena oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Hybridistrategian edellyttämä testaus lisää kuntien menoja, mutta valtio korvaa testauksesta aiheutuneet kustannukset kunnille täysimääräisesti. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien

riittävyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonojen purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy vuoden 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille. Lisäksi kuntatalouden tilannetta haastaa talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus nykytilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida.

Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson. Valtion budjettiriihessä päättämät tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös ensi vuonna. Kuntatalouden tulos on ensi vuonna lähellä tasapainoa, mutta investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa ripeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024. Kuntatalouden näkökulmasta koronakriisistä ollaan siirtymässä akuutin kriisin jälkeiseen aikaan. Jatkossa vaikutukset riippuvat monilta osin paitsi koronavirustapauksien määrästä eri alueilla, myös mahdollisista uusista rajoitustoimista sekä kansainvälisen talouden kehityksestä. Myös kuluttajien varovaisuudella ja esimerkiksi matkailun elpymisellä on vaikutusta erityisesti suurten kaupunkien ja matkailusta riippuvaisten kuntien tilanteeseen. Voidaankin arvioida, että koronapandemian alueelliset vaikutukset tulevat vaihtelevaan myös tulevina vuosina merkittävästi. Siten tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Talouden sopeutus paine suuri kaikissa kuntakokoryhmissä

Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen kuntakohtaisten painelaskelmien perusteella talouden sopeutus paine on lähivuosina suuri kaikissa kuntakokoryhmissä. Laskelmassa kuntien talouden tasapainoa arvioidaan toiminnan ja investointien rahavirta-käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen. Laskelman perusteella toiminnan ja investointien rahavirta vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmittäin, mutta pysyy kaikissa kuntakokoryhmissä lähivuosina negatiivisena.

Vuonna 2020 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan paranevan koko maan tasolla vuoteen 2019 verrattuna. Merkittävänä syynä tähän on koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta kuntatalouteen kohdistetut mittavat valtion tukitoimenpiteet. Eniten toiminnan ja investointien rahavirta paranee 40 000–100 000 ja 5 000–10 000 asukkaan kuntakokoryhmissä. Poikkeuksen tekee 20 000–40 000 asukkaan kuntaryhmä, jossa toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2020. Kyseisessä kuntakokoryhmissä nettoinvestointien arvioidaan kasvavan selvästi vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna.

Vuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän voimakkaasti kaikissa kuntakokoryhmissä valtion tukitoimien pienentyessä. Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta näyttää heikkenevän lähestulkoon kaikissa kuntakokoryhmissä. Tarkastelukauden loppuvuosina toiminnan ja investointien rahavirta paranee koko maan tasolla, mutta kuntakokoryhmien välillä kehitys vaihtelee huomattavasti. Heikoin tilanne olisi tarkastelukauden lopulla 20 000–40 000 asukkaan kunnissa ja alle 2 000 asukkaan kunnissa. Keskisuurten 20 000–40 000 asukkaan kuntien tilannetta selittää ennakoitu korkea investointitaso. Heikkenevä toiminnan ja investointien rahavirta näkyy luonnollisesti myös kuntien lainakannoissa.

Vuosina 2019–2024 kuntien lainakannan asukasta kohden laskettuna arvioidaan kasvavan noin 40 prosenttia. Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna lainamäärän kasvupaineen arvioidaan olevan suurin 20 000–40 000 asukkaan kunnissa, joissa lainamäärän arvioidaan kasvavan noin 80 prosenttia vuosina 2019–2024. Kuntien toiminnan ja investointien rahavirran muutokset voidaan suhteuttaa myös kunnallisveroprosentin yksikkötuottoon ja veroprosentin laskennalliseen korotuspaineeseen

tai mahdollisuuteen alentaa veroprosenttia. Koska toiminnan ja investointien rahavirta pysyy lähivuosina kaikissa kuntakokoryhmissä negatiivisena, on kaikilla kunnilla laskennallisesti painetta veroprosentin korottamiseen.

Vuonna 2021 merkittävin kunnallisveron korotuspaine kohdistuu 20 000–40 000 asukkaan kuntiin. Tarkastelukauden lopulla korotuspaine on edelleen suurin alle 20 000–40 000 asukkaan kunnissa ja pienin yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. On kuitenkin syytä huomioida, että kuntakokoryhmien sisällä ja yksittäisen kuntien välillä veroprosentin korotuspaine vaihtelee merkittävästi. Tätä selittää kunnallisveroprosentin tuoton voimakas kuntakohtainen vaihtelu.

Painelaskelman perusteella negatiivisen vuosikatteen ja alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähivuosina. Vuonna 2020 vuosikatteen arvioidaan olevan negatiivinen vain 13 kunnalla, mutta vuonna 2021 jo 39 kunnalla ja tarkastelukauden lopulla 66 kunnalla. Myös alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan selvästi. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä näyttäisi kasvavan erityisesti 2 000–5 000 asukkaan kuntakokoryhmässä, ja alle 2 000 asukkaan kunnista puolella vuosikate olisi negatiivinen vuonna 2024.

Lähde: Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuodelle 2021, Syksy 2020, julkaistu 5.10.2020

3.4. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus)

Sote-ministerityöryhmä on käynyt läpi sote-uudistuksen lausuntokierroksella 15.6.-25.9.2020 saadut lausuntopalautteet ja tehnyt linjauksia sekä muutoksia hallituksen esitysluonnokseen. Lausuntoja saatiin 804. Esitysluonnos annettiin lainsäädännön arviointineuvostolle 14. lokakuussa 2020. Hallituksen esitys eduskunnalle on tarkoitus antaa joulukuun 2020 alussa. Sote-uudistuksen uusia itsehallinnollisia alueita kutsuttaisiin nimellä hyvinvointialue.

Lausuntokierroksen keskeinen palaute liittyi kuntien, hyvinvointialueiden ja pelastuslaitoksen rahoitukseen, hyvinvointialueiden verotusoikeuteen, itsehallintoon ja ohjaukseen, palvelujen järjestämisvastuuseen, hyvinvointialueen omaan palvelutuotantoon ja ostopalveluihin, sopimuksien mitätöimyyteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuisiin sekä toimeenpanon ja uudistuksen aikatauluun.

Nimi ja aluejako

Lausuntokierroksella uudesta itsehallintotasosta käytettiin sote-maakunta -nimitystä. Kaikkia uusia itsehallinnollisia alueita kutsuttaisiin nimellä hyvinvointialue. Nimi muuttuu maakunnaksi, kun esimerkiksi aluekehitystehtävät siirtyvät osaksi kokonaisuutta.

HUSin nimi muuttuisi HUS-yhtymäksi. Vaalit olisivat aluevaalit ja alue-sanalla korvattaisiin muitakin aiemmin sote-maakunta -alkuisia yhdyssanoja.

Itä-Savon alueen kunnat kuuluisivat Etelä-Savon hyvinvointialueeseen.

Järjestämisvastuun sisältöön, ostopalveluihin ja sopimuksien jatkamiseen muutoksia

Lausuntokierroksen aikana käydyssä keskustelussa sekä lausuntopalautteessa nousivat esille järjestämisen ja tuottamisen roolit hyvinvointialueilla sekä kysymys julkisen vallan käytöstä. Tarkennusta vaativina kysymyksinä olivat esillä myös linjaukset hyvinvointialueen riittävästä omasta palvelutuotannosta, palvelujen monituottajuudesta, ostopalveluista sekä ostopalvelutyövoiman ja vuokratyövoiman käytöstä. Lausuntokierroksen perusteella hallituksen esitysluonnosta on täsmennetty.

Lähtökohtana on, että sosiaali- ja terveydenhuolto on suunniteltava ja toteutettava sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisina kuin asiakkaiden tarve hyvinvointialueilla edellyttää. Palvelut olisi toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen, lähellä asiakkaita.

Hyvinvointialueilta edellytettäisiin riittävää osaamista, toimintakykyä ja valmiutta vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja niiden olisi huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Alueilla olisi oltava riittävää omaa palvelutuotantoa sosiaalihuollossa sekä terveydenhuollon perustasolla ja erikoissairaanhoidossa, mutta säännökset eivät edellyttäisi ylikapasiteetin ylläpitämistä. Häiriö- ja poikkeustilanteissa palvelut olisi pystyttävä turvaamaan hyvinvointialueen oman tuotannon, varautumissuunnitelmien sekä muiden hyvinvointialueiden ja palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Jollei muussa laissa erikseen toisin säädetä, hyvinvointialue ei saisi hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta palveluja, joihin sisältyy hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteuttamiseen kuuluvia tehtäviä, kuten julkisen vallan käyttöä sisältäviä palveluja, sosiaaliryöstöä, sosiaalipäivystystä, terveydenhuollon ympärivuorokautista päivystystä ja ensihoitopalveluun kuuluvia järjestämistehtäviä.

Hyvinvointialue voisi järjestää ja tuottaa palveluja toisen hyvinvointialueen alueella vain, jos se toimisi yhteistyössä tai -toiminnassa kyseisen hyvinvointialueen kanssa (palvelujen hankinta toiselta hyvinvointialueelta, yhteinen virka/toimielin, yhteistyö yhteistyöalueella, keskitettävät palvelut, yhteinen yhtiö).

Hyvinvointialueen omat yhtiöt rinnastuisivat sote-järjestämislaissa yksityisiin palveluntuottajiin tuottaessa hyvinvointialueelle palveluja. Julkisomisteinen yhtiö ei ole viranomainen.

Yksityinen palveluntuotanto ja monituottajuus

Palvelujen monituottajuus olisi edelleen mahdollista niin, että perustuslakivaliokunnan reunaehdot huomioitaisiin. Palveluja voisi edelleen hankkia yksityisiltä palveluntuottajilta laajasti: kaikkia palveluja olisi mahdollista hankkia, jollei niiden hankkimista ei ole erikseen laissa kielletty. Yksityiseltä palveluntuottajalta voisi hankkia esimerkiksi monia sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja, joita nykyisinkin hankitaan ostopalveluna, kuten kotipalveluja, kotihoitoa, perhehoitoa, asumispalveluja ja laitospalveluja.

Yksityistä palveluntuottajaa koskevia vaatimuksia tarkennettaisiin ja ne suhteutettaisiin hyvinvointialueen hankkimien palvelujen sisältöön ja laajuuteen. Julkisen hallintotehtävänä ja julkisen vallan käyttönä pidettäviä tehtäviä tarkennetaan perusteluissa. Julkisen vallan käyttö perustuu aina lakiin. Yksityisen palveluntuottajan palveluissa voidaan käyttää julkista valtaa, jos siitä on säädetty lailla, kuten lastensuojelulaissa ja kehitysvammalaissa säädetään rajoitustoimenpiteiden käytöstä.

Palveluseteliä voisi edelleenkin käyttää. Palvelusetelilaki jää voimaan ja se on tarkoitus uudistaa jatkossa erikseen. Valmistelussa huomioidaan myös henkilökohtainen budjetti, joka edellyttää sääntämistä erikseen.

Henkilöstövuokrauksen ja yksityiseltä palveluntuottajalta hankittavan henkilötöyövoiman käyttöä koskevia säännöksiä tarkennetaan. Hyvinvointialue voisi hankkia yksityiseltä palveluntuottajalta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamista varten tarvittavaa työvoimaa ja käyttää henkilöstövuokrausta. Edellytyksenä on, että kyseiset sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt toimisivat hyvinvointialueen suorassa työnjohdollisessa alaisuudessa. Työvoimaksi hankittua ja vuokrattua henkilöstöä voisi käyttää myös terveydenhuollon ympärivuorokautisessa päivystyksessä hyvinvointialueen omaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstöä täydentävästi. Tätä laajempi hankittu tai vuokratu työvoiman käyttö ympärivuorokautisessa päivystyksessä olisi sallittua tilapäisesti tai henkilöstön saatavuusongelmissa.

Sosiaalihuollon asiakkaan palvelutarpeen arviointia ja päätöksentekoa sosiaalipalvelun tuottamista ei voisi antaa yksityisen palveluntuottajan tai siltä hankitun taikka vuokratun henkilöstön tehtäväksi. Ostopalveluna annettavassa perusterveydenhuollossa ja sen yhteydessä toteutettavissa erikoissairaanhoidon palveluissa, jotka eivät vaadi erikoissairaanhoidon sairaala- tai poliklinikkaolosuhteita, voisi tehdä hoidon tarpeen arviointia ja hoitoratkaisuja. Työvoimaksi hankittu tai vuokrattu lääkäri tai hammaslääkäri voisi edellä todetun lisäksi tehdä hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoratkaisuja myös ympärivuorokautisessa päivystyksessä sekä hoidettaessa erikoissairaanhoidon otettua potilasta. Lähetteen erikoissairaanhoidon voisi edelleen laatia jokainen lääkäri tai hammaslääkäri. Lähetteen saaneen potilaan erikoissairaanhoidon ottamisesta päättäisi pääsääntöisesti virkasuhteessa oleva lääkäri tai hammaslääkäri. Työvoimaksi hankittu tai vuokrattu lääkäri tai hammaslääkäri voisi kuitenkin päättää potilaan ottamisesta erikoissairaanhoidon, jos on kyse hoidon kiireellisyydestä tai hoidon saatavuuden turvaamisesta.

Yksityisen palveluntuottajan alihankinnan osalta tarkennetaan perusteluja koskien sallitun alihankinnan laajuutta ja sitä, mitä palveluja voidaan hankkia alihankintana.

Ulkoistussopimusten mitättömyys ja irtisanominen: Ehdotetun eräiden ulkoistussopimusten mitättömyyden sijasta osa sopimuksista tulisi irtisanomisen alaiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ulkoistamissopimusten mitättömyys olisi rajattu erittäin laajoihin ja merkittäviin sopimuksiin sekä kohtiin, joiden ulkoistamisen kiellosta on säädetty nimenomaisesti (esim. julkisen vallan käyttö, sosiaalipäivystys).

Hyvinvointialueella olisi mahdollisuus irtisanoa sopimukset, jotka eivät täytä mitättömyyskriteerejä, mutta joissa on sovittu järjestämisvastuuseen kuuluvista asioista siten, että järjestämisvastuu ei toteudu hyvinvointialueen kokonaisarvion perusteella. Kokonaisarviossa olisi varmistettava, että hyvinvointialueella on järjestämisvastuunsa perusteella oikeus päättää palveluista yhdenvertaisesti alueellaan ja hyvinvointialueelle jää riittävää omaa palvelutuotantoa. Mitättömien ja irtisanottujen sopimusten soveltamisaikaa pidennettäisiin kolmeen vuoteen ja irtisanottavien sopimusten osalta mahdollistetaan voimassaolon pidennys, jos palveluiden saatavuus muutoin vaarantuisi.

Muita keskeisiä asioita

Hoitotakuu

Hallitusohjelmassa todettu perusterveydenhuollon hoitotakuu toteutetaan osana tuottavuuskokonaisuuksia sekä EU:n elpymisrahaa. Maakunnille luodaan kannuste toteuttaa hoitotakuuta, johon on hyviä malleja ja käytäntöjä jo olemassa. Palveluseteleiden käytöstä säädetään osana hoitotakuulainsäädäntöä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuista on esiintynyt lausuntokierroksen aikana epäselvyyttä. Hyvinvointialueen olisi toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyössä alueen kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi sen olisi tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyötä alueellaan toimivien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Oppilashuolto

Oppilashuollon lähipalvelut varmistetaan lainsäädännössä.

Länsi-Pohjan sairaala

Lapin hyvinvointialueella mahdollistetaan Länsi-Pohjan sairaalan yhteispäivystyksen jatkaminen vuoden 2032 loppuun saakka. Toiminta ei voi jatkua nykyisenlaisena ulkoistettuna ostopalveluna vuoden 2025 jälkeen.

Valtion strateginen ohjaus keskittyy hyvinvointialueiden järjestämistehtäviin

Hyvinvointialueet olisivat itsehallinnollisia organisaatioita, jolloin valtion ohjaus perustuisi hyvään vuorovaikutukseen ja vuotuisen neuvottelumenettelyyn. Hyvinvointialueiden järjestämistehtäviin kohdistuvaa valtion ohjausta koskevia säännöksiä on tarkennettu siten, että ohjaus kohdistuisi rahoituksen ja palveluiden järjestämisen kannalta keskeisiin asioihin. Ohjauksella ei puututtaisi yksityiskohtaisesti tai velvoittavasti hyvinvointialueen tehtäviin tai palvelutuotantoon. Ministeriöt eivät voisi antaa itsehallinnon omaaville hyvinvointialueille velvoittavia tehtäviä muuten kuin lailla.

Ministeriöt ja hyvinvointialueet kävisivät vuosittain strategiset ohjausneuvottelut, joissa keskityttäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistehtäviin. Vuotuinen ohjausprosessi tarjoaisi tietoa valtion talousarvion ja julkisen talouden suunnitelman valmisteluun ja seurantaan, ja se varmistaisi myös julkisen talouden tavoitteiden toteutumista. Ministeriöt voisivat antaa neuvotte- luissa hyvinvointialueille toimenpidesuosituksia.

Jos arvioidaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevalla toimijalla ei ole kykyä vastata ihmisten perusoikeuksien toteutumiseen, voisi sosiaali- ja terveysministeriö tehdä valtiovarainministeriölle aloitteen arviointimenettelyn käynnistämisestä. Aloiteoikeutta on lausunto- palautteen perusteella tarkennettu. Aloite arviointimenettelyn käynnistämisestä perustuisi vuotui- seen ohjausprosessiin, hyvinvointialueiden ja ministeriöiden jatkuvaan vuorovaikutukseen sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuotuisen asiantuntija-arvioon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä.

Lausuntopalautteen perusteella on tarkennettu myös sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa sovittavia asioita ja sopimusten syntymisen velvoittavuutta. Hyvinvointialu- eiden sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien yhteistyösopimusten sisältöä on täsmennetty. Yli- opistosairaaloiden ympärille muodostettaisiin viisi yhteistyöaluetta (YTA-aluetta), jotka tekisivät valtuustokausittain yhteistyösopimuksen oman alueensa hyvinvointialueiden kanssa.

YTA-alueiden yhteistyösopimuksilla edistettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikutta- vuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta. Työn- jaossa olisi lisäksi varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuol- toa antavassa toimintayksikössä olisi tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoi- mavarat sekä osaaminen. YTA-sopimuksissa olisi sovittava hyvinvointialueiden työnjaosta ja yh- teistyöstä. Valtioneuvosto voisi päättää sopimuksesta ja sen sisällöstä, jos hyvinvointialueet eivät pääsisi siitä sopimukseen.

Uudenmaan erillISRatkaisun mukaisesti HUS-yhtymälle osoitettaisiin koordinaatiotehtävä Uuden- maan YTA-alueen yhteistyösopimuksen valmistelussa.

Hyvinvointialueiden investointien ohjausmalli perustuu lainanottovaltuuteen ja investointisuunnitel- miin

Hyvinvointialueiden investointisuunnitelmaa koskevan sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi. Alueen käytettävissä olevan ra- hoituksen on riitettävä suunnitellun investoinnin toteuttamiseen. Sääntelyn tarkoituksena on var- mistaa, että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan kustannus- vaikuttavasti ja että yhteistyöalueittain huomioidaan muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnit- telmat. Lainanottovaltuutta ja investointisuunnitelmaa koskeva hyväksymismenettely on säilytetty, mutta lausuntopalautteen perusteella kokonaisuutta on virtaviivaistettu ja kevennetty.

Kuntien rahoitus

Kuntien rahoituksen muutosten tasausjärjestelyihin liittyvän pysyvän siirtymätasauksen enimmäismääräksi ehdotetaan +/- 60 euroa asukasta kohden aiemman +/- 100 euron sijaan laajan lausuntopalautteen perusteella. Lisäksi kuntien valtionosuusjärjestelmään on lisätty uusi kriteeri: asukasmäärän kasvun lisäosa, jolla vastataan kasvukuntien väestömäärän kasvun aiheuttamiin palvelutarpeiden lisäyksiin. Lisäosa rahoitetaan järjestelmän sisältä tasasuuruisesti euroa per asukas, kun taas siirtymätasauksen muutos ei edellytä rahoitusta.

Lisätään uutena kriteerinä asukasmäärän kasvuun perustuva lisä (n. 29 milj. euroa), jolla vastataan väestömäärän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen lisäykseen. Rahoitetaan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän sisällä tasasuuruisesti euroa/asukas.

Omaisuuksjärjestelyt ja omaisuuden kompensatio

Sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät siirtyisivät hyvinvointialueille varoineen ja velkoineen. Kuntien ja muiden kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä oleva irtain omaisuus, sopimukset ja siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka siirtyisivät hyvinvointialueille ilman korvausta. Siirroilla oikaistaisiin peruspääomaa, jolloin ne eivät olisi tulovaikutteisia. Tältä osin esitystä ei ole muutettu.

Omaisuuksjärjestelyistä voi aiheutua kunnille kustannuksia, joihin kunnat eivät voi itse vaikuttaa. Tämän vuoksi esitykseen sisältyy perustuslakivaliokunnan edellyttämä kompensatiosääntely. Lausuntopalautteen perusteella kompensatiosääntelyssä käytettävä korvausperuste on laskettu 0,5 prosenttiyksikköön kunnallisveroprosentin laskennallisesta korotustarpeesta.

Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueiden rahoituksessa toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus on muutettu lausuntokierroksen palautteen perusteella epäsymmetriseksi +200 ja -100 euroa asukasta kohden aiemman symmetrisen +/- 150 euroa asukasta kohden lasketun sijasta. Valtio rahoittaa tämän muutoksen. Siirtymäkauden pituus on aikaisemmin esitetyn mukaisesti seitsemän vuotta.

Kaksikielisyyden painoarvo sote-rahoituksen määräytymiskriteereissä nousee 0,35 prosentista 0,5 prosenttiin. Korotus vähennetään palvelutarpeen perusteella jaettavasta laskennallisesta rahoituksesta, niin että palvelutarpeen osuus laskee 81,6 prosentista 81,45 prosenttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (nk. hyte-kerroin) tulisi yhden prosentin painolla mukaan rahoituskriteereihin vuodesta 2023 ja se jaettaisiin aluksi asukaskohtaisesti. Vuodesta 2026 eteenpäin hyte-rahoitus määräytyy hyvinvointialueiden laskennallisten hyte-kertoimien mukaisesti. Vieraskielisyyden kautta jaettava rahoitus muuttuu niin, että vieraskielisten lukumäärän kasvu nostaa maakuntien kokonaisrahoitusta.

Koko maan tasolla rahoitusta korotetaan vuoteen 2029 asti sosiaalimenojen analyysimallin (nk. some-malli) mukaisella palvelutarpeen kasvuvarviolla korotettuna 0,2 prosenttiyksiköllä. Vuodesta 2029 eteenpäin rahoitusta korotetaan some-mallin mukaisella ennusteella.

Pelastustoimen rahoituksen riittävyttä arvioidaan

Lausuntopalautteissa nousi esille keskeisenä huolena pelastustoimen rahoituksen riittävyys sekä rahoituksen määräytymisperusteet. Sote-ministeriryhmä totesi, että sisäministeriön arvion mukaan kunnilta siirtyvä pelastustoimen rahoituspohja ei kata vuoden 2020 tasossa lakisääteisen palvelutason edellyttämää rahoitusta. Sisäministeriö on arvioinut alueen pelastustoimilta kerätyn tiedon perusteella yhteenlasketuksi vajeeksi 79 miljoonaa euroa.

Vastuu pelastustoimen alueen palvelutasosta ja sen edellyttämästä rahoituksesta on vuosien 2021 ja 2022 osalta kunnilla. Sisäministeriö ja valtiovarainministeriö arvioivat vielä kunnilta hyvinvointialueille siirtyvän rahoituksen tasoa suhteessa pelastustoimen lakisääteisen palvelutason riittävään rahoitukseen.

Rahoitusmallia kehitetään riskikertoimen määräytymistekijöiden osalta lausuntopalautteen perusteella. Riskikertoimen sisältö määritellään vuoden loppuun mennessä ja asiasta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi pelastustoimen tarveperusteen pohjana ollutta pelastustoimen riskiarviointimallia kehitetään pitkällä aikavälillä yhdessä alueen pelastustoimien kanssa.

Sisäministeriö antaa oman erillisen pelastustointa koskeva tiedotteen hallituksen linjauksista.

Maakuntaveron käyttöönottoa valmistellaan

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus on käynnistänyt valmistelun maakuntaveron käyttöönotosta. Maakuntien verotusoikeus valmistellaan hallitusohjelman mukaan parlamentarisessa komiteassa vuoden 2020 loppuun mennessä. Verotusoikeuden käyttöönottoon liittyvät linjaukset, aikataulu mukaan lukien, tehdään ripeästi komiteatyön päättymisen jälkeen. Hallitus sitoutuu verotusta ja rahoitusta koskevan lainsäädännön valmistumiseen hallituskauden aikana sekä sen voimaantuloon viimeistään vuonna 2026. Maakuntaveron käyttöönotolla ei nosteta kokonaisverotuksen tasoa.

Hallitus tarkastelee kehysriihessä 2022 maakuntien rahoitusta suhteessa niiden tehtäviin. Mikäli maakuntien verotusta koskevaa lainsäädäntöä ei saada valmiiksi yllämainitussa aikataulussa, hallitus sitoutuu varmistamaan maakuntien rahoituspohjan riittävyyden.

Hallitusohjelman mukaan itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin. Tämä valmistellaan parlamentarisesti vuoden 2020 loppuun mennessä. Työssä selvitetään, millä edellytyksin ja mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta voitaisiin siirtää hyvinvointialueille.

Maakuntaverotuksen valmistelua sekä uusien hyvinvointialueiden tehtävien laajentamista koskevat linjaukset tehdään samalla aikataululla parlamentaaristen työryhmien työn valmistuttua.

Sote- ministeriryhmä päätti, että hallitusohjelmassa todettu monikanavaisen rahoituksen purku toteutetaan ripeästi siten että lainsäädäntö säädetään tämän hallituskauden aikana.

Voimaanpano

Voimaanpanolakiin on lisätty Länsi-Pohjan ja Itä-Savon sairaanhoitopiirien sairaaloita ja niiden yhteydessä järjestettyä yhteispäivystystä koskeva siirtymäsäännös vuoteen 2033 saakka.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistäisi väliaikainen valmistelutoimielin heti esityksessä ehdotetun lainsäädännön voimaantultua. Väliaikaisen valmisteluelimen perustaminen ja toiminta tulisivat vaihtelevaan alueellisesti sen mukaan, onko alueella nykyisin alueellisia sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisjärjestelyjä. Lainvalmistelussa säännösehdotusta on tarkennettu niin, että hyvinvointialueilla on mahdollisuus perustaa väliaikaishallinnon tueksi poliittinen seurantaryhmä. Valtio vastaisi seurantaryhmän kustannuksista.

Hallitus viimeistelee lakiesityksen lopulliseen muotoon lainsäädännön arviointineuvoston palautteen jälkeen. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle joulukuussa 2020. Kokonaisuuden voimaantulo vaatii eduskunnan hyväksynnän.

Lähde: soteuudistus.fi, Tiedote: Hallitus on tehnyt muutoksia sote-uudistuksen lakiesitysluonnokseen lausuntokierroksen perusteella, julkaistu 13.10.2020.

3.5. Valtionosuudet ja verotulot

3.5.1. Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta:

1. valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lisäosat, järjestelmämuutoksen taseus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan vuonna 2010. Edellisen kerran peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntöä muutettiin valtionosuuden määräytymisperusteiden osalta vuonna 2015.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuoloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan taseus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden taseuksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti taseus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Taseuksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden taseusta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman taseuslisän tai maksaman taseusvähennyksen määrään.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitusta lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Lähde: Kuntaliitto, kuntaliitto.fi/talous/valtionosuudet

Kuntien valtionavut valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä kuntien valtionavut ovat yhteensä 12,4 mrd. euroa, mikä on noin 0,8 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa (11,6 mrd. euroa).

Vuoden 2020 aikana on annettu kuitenkin useita lisätalousarvioita, joissa on tuettu kuntia ja sairaanhoitopiirejä koronakriisin aiheuttamien taloudellisten haasteiden vuoksi. Vuoden 2020 lisätalousarvioissa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin myönnettiin 828 milj. euron lisäys, josta 806 milj. euroa liittyi koronakriisin hoitoon, ja muihin valtionapuihin myönnettiin reilun 660 milj. euron lisäys. Lisäksi verotulomenetysten kompensaaatiota kohdennettiin kuntiin 114 milj. euroa varsinaista talousarviota enemmän.

Lisätalousarviot I-V huomioiden kuntien valtioapujen kokonaissumma vuonna 2020 on noin 13,2 mrd. euroa. Vuoden 2020 valtioapujen kokonaissummaan verrattuna valtionavut laskevat noin 0,8 mrd. euroa vuonna 2021. Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 8,7 mrd. euroa eli noin 0,6 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa (8,1 mrd. euroa). Vuoden 2020 lisätalous arvioiden mukaiseen tasoon verrattuna laskennalliset valtionosuudet ovat vuonna 2021 kuitenkin 250 milj. euroa pienemmät. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä on 2,36 mrd. euroa vuonna 2021.

Edellä mainittujen valtioapujen lisäksi kunnille ja sairaanhoitopiireille korvataan täysimääräisesti koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset, kuten testaus ja potilaiden hoito, niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Vuoden 2021 talousarvioesityksessä näihin toimiin ehdotetaan 1,66 mrd. euroa.

Lähde: Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuodelle 2021, Syksy 2020, julkaistu 5.10.2020

3.5.2. Verotulot

Kuntien tuloista verotulojen osuus on keskimäärin puolet, joten verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta sekä kiinteistöverosta.

Kuluvan vuoden verotulojen kehitys on pelättyä parempi, joka myös on näkynyt viime kuukausien verotilityksissä. Talouden sulkutoimia on lievennetty suurelta osin, mutta koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

Veroennuste

Kuntaliiton 6.10.2020 päivittämän veroennusteen mukaan Teuvan verotuotoksi arvioidaan vuonna 2020 noin 16,7 miljoonaa euroa. Ennusteessa on huomioitu toteutuneet verotilitykset syyskuuhun 2020 asti. Ennusteessa on huomioitu palkkojen, eläkkeiden, työttömyysturvaetuuksien sekä muiden veronalaisten sosiaalietuuksien muutokset verovuodelle 2019 ja ne perustuvat Verohallinnon tulokehitystilaston tietoon (11.5.2020). Lisäksi ennusteessa on huomioitu Verohallinnon 5.10.2020 päivitetty ennakkotieto verovuodesta 2019.

Ennusteessa verovuoden 2020 palkkasumman muutos parantui reilulla 0,5 % -yksiköllä syyskuun arviosta ja asettuu nyt -2,5 %:iin. Kuntakohtainen palkkasumman kehitysarvio vuodelle 2020 perustuu tähän arviointiin sekä kunnan työnikäisen väestön kehitykseen. Lokakuussa korotettiin muun muassa myös työkorvausten, hankintatöiden ja elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuuksien tasoa. Näi-

den muutosten positiivinen vaikutus maksettavaan kunnallisveroon verovuonna 2020 on yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Myös muita tulo- ja vähennyseriä tarkistettiin uusimpien arvioiden mukaisiksi ennustevuosille.

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa arviolta 179 miljoonalla eurolla vuonna 2021, josta 172 miljoonaa euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksiin tarkistuksista, jotka on huomioitu ennusteessa jo aiemmin. Lisäksi ennusteeseen on tehty muutamia vaikutuksiltaan pienehköjä muutoksia veroperusteisiin. Arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina.

Maaliskuussa 2020 alkaneen ja edelleen jatkuvan koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilan arvioidaan osaltaan vaikuttavan tilitettävien verojen kertymiin siinä määrin, että jako-osuuksia muutetaan jo ennen vuoden 2019 verotuksen valmistumista. Lisäksi jako-osuusmuutostarpeeseen vaikuttavat verovuoden 2019 ennakkotiedot ja pääomatulojen ennusteen aleneminen erityisesti osinkotulojen osalta. Kunnallisveron jako-osuus verovuodelle 2020 nousee näin ollen 61,79 %:sta 62,27 %:iin ja tämä muutos lisää kunnallisveron osuutta noin 150 miljoonalla eurolla. Uusia jako-osuuksia sovelletaan lokakuussa 2020 tehtävistä tilityksistä lähtien, jolloin samalla oikaistaisiin aiemmin sovelletuista jako-osuuksista aiheutuneet tilityserot.

Yhteisöverossa koronaviruksen vaikutus alkoi huhtikuun tilityksistä alkaen. Yritykset ovat puolen vuoden ajan voineet hakea alennusta ennakkoveroihin Verohallinnolta ilman erillistä selvitystä niiden tulokehityksestä. Tästä johtuen kuluvan vuoden ennakoita kertyy tavanomaista vähemmän suhteessa maksettavaan yhteisöveroon. Tulevana vuonna 2021 edellisen verovuoden yhteisövero ja kertyy vastaavasti normaalia enemmän.

Veroennusteen valmistumishetken kehityksen perusteella vaikuttaa Verohallinnon mukaan siltä, että suurin pudotus maksuunpannuissa ennakkoveroissa on nähty. Yhteisöveron maksuunpanoarviota on nostettu vuosille 2020-2024 syyskuun alun arviosta. Talouden, ja erityisesti vientiteollisuuden, elpymisen aikataulu ja vauhti ovat kuitenkin hyvin epävarmoja.

Kuntien yhteisöveroennuste nousee selvästi syyskuun arvioista. Osittain siitä syystä, että arvioitu maksettava yhteisövero kasvaa verovuosina 2020-2024 sekä osittain johtuen korotetuista yhteisöveron jako-osuuksista, josta päätettiin budjettiriihessä. Osana kuntien koronatukipakettia päätettiin valtion talousarvioesityksessä korottaa myös kuntien osuuksia yhteisöveron tuotosta. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään näin ollen 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus myös vuodelle 2021. Lisäksi kunnille kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin.

Vuonna 2021 arvioitu kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 700 miljoonalla eurolla, josta jako-osuuskorotusten vaikutus on reilu 85 %. Verovuosina 2022-2024 kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 200 miljoonalla eurolla per vuosi. Tästä reilu puolet selittyy varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensatiolla. Yhteisöveron tilitysennusteessa 2020 ja 2021 huomioitiin päivitettyt arviot yritysten verojen maksujärjestelyistä. Niiden perusteella tilityksiä alennettiin normaalitilanteeseen nähden noin 10 miljoonalla eurolla.

Kiinteistöveron kuluvan vuoden maksuunpanoarvio perustuu Verohallinnon ennakkotietoon. Kertymääräarvioissa 2020 ja 2021 on huomioitu verojen maksujärjestelyihin liittyvät muutokset ja niihin liittyvät päivitettyt vaikutusarviot. Veroennusteen valmistumishetkellä niiden vaikutuksen arvioidaan olevan

-10 miljoonaa euroa vuonna 2020, kun ne vielä kesäkuussa vaikutuksen arviointiin olevan noin -60 miljoonaa euroa. Verovuoden 2020 kiinteistöverotus valmistuu aiemmasta poiketen vasta lokakuun lopussa. Kuntakohtaiset verotiedot saadaan todennäköisesti käyttöön vasta marraskuussa.

Kuntakohtaiset tiedot palkkasumman kehityksestä vuonna 2020 on päivitetty Helsinki Graduate School of Economics (Helsinki GSE) tilannehuoneen julkaisemien tammi-elokuun tulorekisteritietojen pohjalta. Elokuun palkkasumma laski -3,2 % vuoden takaisesta. Aiempien kuukausien tiedot

ovat myös päivittyneet ja tästä syystä vuoden 2020 kumulatiivinen palkkasumma (-1,4 %) tammielokuussa on parempi kuin edellisessä veroennustekehikon päivityksessä.

Kiinteistöverot

Kunnan kiinteistöveroprosenteista päättää vuosittain kunnanvaltuusto lain salliman vaihteluvälin puitteissa. Laissa erotetaan vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti ja yleinen kiinteistöveroprosentti, joka koskee maapohjaa ja muita rakennuksia kuin vakituisia asuinrakennuksia. Lisäksi kunta voi määrätä kiinteistöveroprosentin muille asuinrakennuksille (joita ovat lähinnä vapaa-ajan asunnot), voimalaitoksille ja ydinvoimalaitoksille sekä rakentamattomalle rakennuspaikalle.

Rajat, joiden välille kiinteistöveroprosentit voidaan lain mukaan määrätä, ovat seuraavat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 - 2,00
- Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 - 1,00
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 - 2,00
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti enintään 3,10
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 2,00 - 6,00
- Yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja maapohjan kiinteistöveroprosentti voidaan kunnanvaltuuston päätöksellä määrätä muuten kiinteistöveroprosenteista säädettyä alhaisemmaksi, mikäli kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tällöin kiinteistöveroprosentti voi olla myös 0,00.

Lähteet: Kuntaliitto ja Verohallinto

Veronluonteiset tulot yhteensä

Kunnanvaltuusto määräsi kokouksessaan 9.11.2020 (§ 47) yksimielisesti vuoden 2021

- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,05
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,30
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,60
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi 3,10
- tuloveroprosentiksi 22,50.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 + muutos	TA 2021
Kunnallisveroprosentti	22,5	22,5	22,5	22,5
Kiinteistöveroprosentit				
yleinen	1,05	1,05	1,05	1,05
muut asuinrakennukset	1,3	1,3	1,3	1,3
vakituinen asunto	0,6	0,6	0,6	0,6
Verotulot				
kiinteistöverot	1 090 487	1 104 168	1 141 000	1 152 000
yhteisövero	857 432	922 927	978 000	1 141 000
kunnallisvero	13 849 313	14 563 887	14 535 000	14 206 000
Verot yhteensä	15 797 232	16 590 982	16 654 000	16 499 000
Valtionosuudet				
yleinen valtionosuus	18 020 568	18 471 023	18 339 704	19 167 842
YHTEENSÄ	33 817 800	35 062 005	34 993 704	35 666 842

4. TEUVAN KUNNAN TALOUS

4.1. Yleistä

Tilinpäätös 2019

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä tulos on **592 658 euroa**, mikä on noin 585 000 euroa parempi kuin edellisenä vuonna 2018. Vuosikate on 2,09 miljoonaa euroa. Taseeseen kertynyt alijäämä on 4,69 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystoimet nousivat 1,58 prosenttia 21,65 miljoonaan euroon. Kunnan muut kuin sosiaali- ja terveystoimiin kohdistuvat toimintamenot nousivat 2,08 prosenttia eli noin 313 000 euroa.

Verotuloja kertyi 16,59 miljoonaa euroa, mikä oli noin 794 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2018. Valtionosuuksia maksettiin 18,47 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen 2018 verrattuna kasvua oli noin 450 000 euroa. Teuvan kunta haki harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 900 000 euroa. Sitä myönnettiin 710 000 euroa.

Velan määrä laski 3,98 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen määrä laski 15,28 miljoonaan euroon. Lyhytaikaisen rahoituksen määrä kuntatodistusten muodossa oli vuoden vaihteessa 5,5 miljoonaa euroa.

Teuvan kuntakonserniin kuuluu seitsemän tytäryhtiötä, joista merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy ja Teuvan Vuokratalot Oy. Kuntakonsernin taseen loppusumma on yhteensä 57,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut olivat 74,1 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 41,7 miljoonaa euroa. Konsernin toimintakate oli -32,5 miljoonaa euroa, kun se kunnan osalta oli -32,90 miljoonaa euroa. Konsernin vuosikate oli 3,3 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset olivat 4,1 miljoonaa euroa. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli -821 873 euroa. Taseen loppusumma laski vuoteen 2018 verrattuna 2,2 miljoonaa euroa. Konsernin lainat euroa/asukas ovat 6 011 euroa (6 055 euroa vuonna 2018).

Kuntakonserni

Teuvan kuntakonserniin kuuluu seitsemän tytäryhteisöä. Näistä merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy, Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari ja Teuvan Vuokratalot Oy. Niiden tilannetta ja näkymiä avataan laajemmin talousarvion 5. luvussa.

Seudullinen yhteistyö

Seudullisista toimijoista merkittävimmät ovat Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä ja Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy. Sote-uudistus on talousarvion valmisteluhetkellä kesken, mutta sen tilannetta kuvataan tarkemmin talousarvion yleisperusteluissa. Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymän purkaminen on talousarvion valmisteluhetkellä loppusuoralla. Seudullinen yhteistyö on esitelty talousarvion 6. luvussa.

4.2. Talouden tasapainottamisohjelma

Valtiovarainministeriö asetti elokuussa 2017 kuntalain 118 §:n mukaisen Teuvan kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Kunnanvaltuusto hyväksyi (18.12.2017/ 55 §) kunnan talouden tasapainottamisohjelman, joka kokonaisuudessaan leikkasi menoja noin 1,1 miljoonaa euroa ja korotti veroja 0,4 miljoonaa euroa. Tasapainottamisohjelman toimenpiteet sisäl-

sivät sekä lyhytaikaisia että pitkävaikutteisia toimenpiteitä. Arviointiryhmä piti antamassaan ehdotuksessa (8.2.2018, VM74:00/2017) keskeisenä, että kunta toteuttaa johdonmukaisesti tasapainottamisohjelman siinä muodossa kuin se on valtuustossa hyväksytty ja jatkaa sen kehittämistä huomioiden muuttuvat olosuhteet.

Talouden tasapainottamisohjelmaa toteutettiin Teuvalla suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti. Tämä näkyi konkreettisesti siinä, että vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöksissä tulos oli positiivinen. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 17.12.2018 Teuvan kunnan talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2019 – 2024. Siinä todettiin, että talouden tasapainottamisohjelma päivitetään vuoden 2019 aikana, joten sitä valmisteltiin aktiivisesti. Kunnanhallitus ja johtoryhmä käynnistivät lisäsäästöjen etsimisen. Vaikka talouden tasapainottamisohjelma toteutui hyvin ja tuotti säästöjä, niin siinä oli myös toimenpiteitä, jotka eivät toteutuneet tai toteutuivat osittain. Siksi päivitys oli tarpeen. Lisäksi ohjelmassa oli useita palveluiden leikkauksia, jotka toteutettiin yhdellä päätöksellä, joten niiden pysyväisluonteinen seuranta ei ollut tarpeen.

Jo ennen joulukuussa 2017 vahvistettua talouden tasapainottamisohjelmaa Teuvan kunnanvaltuusto oli hyväksynyt kolme talouden säästöpakettia vuosina 2012–2014. Vuosien aikana säästötoimenpiteet ovat kohdistuneet laajasti kunnan toimintoihin, kiinteistöihin ja henkilöstöön. Toiminoista säästöjä on haettu tehostamisen ja toimintojen karsimisen kautta. Kiinteistösäästöjä on saatu aikaiseksi kiinteistökantaa vähentämällä. Henkilöstösäästöt ovat sisältäneet luonnollisen poistuman hyödyntämisen ja henkilöstön lomautukset. Teuvan kunta ja henkilöstö kävivät yhteistoimintaneuvottelut vuonna 2014. Neuvottelujen tuloksena kunnassa päädyttiin 20 henkilötyövuoden vähentämiseen vuosien 2014–2015 aikana. Tästä puolet tapahtui luonnollisen poistuman kautta, puolet vähennyksestä toteutettiin irtisanomisilla.

Voidaankin selkeästi todeta, että Teuvan kunnan omassa toiminnassa kunnan toimintakatetta ja -kuluja on saatu laskettua. Teuvan kunnassa ollaan tilanteessa, jossa lisäsäästöjen löytyminen kunnan omasta toiminnasta on hyvin haasteellista. Oma toiminta on käyty läpi ja karsittu jo useaan kertaan eri säästöohjelmissa. Kunnassa on laadittu tasapainottamisohjelma, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 30.9.2019 (§ 35). Tätä tasapainottamisohjelmaa on päivitetty erityisesti vuoden 2021 toimenpiteiden osalta. Päivitetyt toimenpiteet on huomioitu talousarviovalmistelussa. Seuraavan tasapainottamisohjelman valmistelu on talousarvion valmisteluhetkellä käynnissä. Se tuodaan kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla.

Päivitetty talouden tasapainottamisohjelma on talousarvion liitteessä 6.

4.3. Henkilöstömenot

Kunnan henkilöstömenot olivat vuonna 2012 vielä noin 11 miljoonaa euroa eli 60 prosenttia kunnan omista toimintamenoista. Toteutetut talouden sopeuttamisohjelmat ovat sisältäneet henkilöstöön kohdistuvia säästötoimenpiteitä, joiden vaikutus on näkynyt henkilöstömenojen lähes vuosittaisena vähenemisenä. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä henkilöstömenot olivat 9,15 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 henkilöstökulut nousivat 110 000 euroa (1,21 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulut ylittyivät talousarvioon nähden noin 40 000 euroa, joka on noin 0,4 prosenttia. Maksettujen palkkojen määrä laski noin 52 000 euroa (0,81 prosenttia) ollen noin 6,38 miljoonaa euroa. Henkilösivukulut nousivat vuonna 2019 noin 16 000 eurolla (0,74 prosenttia). Sairausvakuutus- ja tapaturmakorvauksia kunnalle maksettiin noin 93 000 euroa.

Vuoden 2021 talousarviossa henkilöstökustannukset ovat 9,2 miljoonaa euroa.

Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt viime vuosien aikana. Henkilöstöraportin 2019 mukaan henkilöstöä oli 157 vakituista ja 75 määräaikaista henkilöä. Vuoden 2019 henkilöstöraportin eläkepoistumaennusteen mukaan lähivuosien aikana eläkeiän saavuttaa vuosittain noin 10 työntekijää. Kaikkia vapautuvia paikkoja ei tulla täyttämään.

4.4. Tilastoja

TEUVAN VÄESTÖN IKÄJAKAUMA v. 2000 - 2019						
Vuosi	0-6 vuotiaat	7-14 vuotiaat	15-24 vuotiaat	25-64 vuotiaat	Yli 65 vuotiaat	Väkiluku yht. 31.12.
2000	436	696	756	3272	1460	6620
2001	431	673	722	3224	1458	6508
2002	416	642	715	3160	1470	6403
2003	413	614	722	3125	1466	6340
2004	407	591	720	3083	1506	6307
2005	390	568	723	3040	1499	6220
2006	387	539	700	3007	1525	6158
2007	385	522	723	2994	1534	6158
2008	385	516	700	2959	1517	6077
2009	363	520	642	2936	1501	5962
2010	375	517	609	2884	1538	5923
2011	368	517	599	2785	1578	5847
2012	369	502	565	2748	1583	5767
2013	379	483	540	2646	1608	5656
2014	380	458	505	2567	1633	5543
2015	355	467	482	2507	1671	5482
2016	348	453	470	2437	1655	5363
2017	324	446	475	2372	1652	5269
2018	301	438	449	2307	1663	5158
2019	288	433	451	2231	1673	5076

TEUVAN VÄKILUVUN KEHITYS, tammikuu - lokakuu 2020
(Lähde: Tilastokeskus)

	Yhteensä	Muutos vuodenvaihteesta (henk.)
Vuodenvaihde 2017/2018	5269	
Vuodenvaihde 2018/2019	5158	
Vuodenvaihde 2019/2020	5076	
Tammikuu 2020	5071	-5
Helmikuu ”	5064	-7
Maaliskuu ”	5053	-11
Huhtikuu ”	5058	5
Toukokuu ”	5058	0
Kesäkuu ”	5043	-15
Heinäkuu ”	5031	-12
Elokuu ”	5014	-17
Syyskuu ”	5001	-13
Lokakuu ”	4995	-6

TYÖLLISYYSKATSAUS tammikuu 2019 - lokakuu 2020
(Lähde: ELY-keskus)

Kuukausi	Työttömät työnhakijat (ml. lomaut.)	Miehiä	Naisia	Alle 25-v. työttömät	Yli 50-v. työttömät	Pitkäaikais-työttömät	Avoimia työpaikkoja	Työttömyysaste
Tammikuu 2019	136	85	51	15	69	14	31	6,5 %
Helmikuu ”	135	84	51	15	70	11	23	6,4 %
Maaliskuu ”	121	74	47	14	60	10	23	5,8 %
Huhtikuu ”	111	68	43	12	59	10	13	5,3 %
Toukokuu ”	93	57	36	10	41	8	20	4,4 %
Kesäkuu ”	104	56	48	15	43	9	11	5,0 %
Heinäkuu ”	111	61	50	15	48	9	22	5,3 %
Elokuu ”	95	57	38	8	48	7	13	4,5 %
Syyskuu ”	94	58	36	13	48	8	16	4,5 %
Lokakuu ”	104	61	43	11	53	9	22	5,0 %
Marraskuu ”	118	75	43	13	61	9	18	5,6 %
Joulukuu ”	143	91	52	18	70	11	18	6,8 %
Tammikuu 2020	137	85	52	15	75	10	23	6,50 %
Helmikuu ”	137	92	45	16	72	9	23	6,50 %
Maaliskuu ”	183	126	57	19	82	8	17	8,70 %
Huhtikuu ”	265	166	99	26	130	8	27	13,10 %
Toukokuu ”	239	143	96	27	117	11	8	11,80 %
Kesäkuu ”	217	124	93	32	105	14	11	10,70 %
Heinäkuu ”	193	100	93	30	83	14	21	9,50 %
Elokuu ”	168	94	74	17	77	17	28	8,30 %
Syyskuu ”	177	106	71	19	80	14	14	8,70 %
Lokakuu ”	178	110	68	23	79	13	12	8,80 %

Väestönmuutosten tiedot 2019 ja ennakkotiedot 2020 (tammi-lokakuu)
(Lähde: Tilastokeskus)

	Elä- väinä synty- neet	Kuol- leet	Luon- nollinen väest. lisäys	Kuntien välinen tulo- muutto	Kun- tien välinen lähtö- muutto	Kun- tien väli- nen net- to- muut- to	Maa- han- muut- to	Maas- ta- muut- to	Netto- maa- han- muut- to	Koko- nais- muut- tos	Väki- luku kk:n lopus- sa
Väkiluku 1.1.2019											5158
Tammikuu 2019	0	9	-9	30	13	17	2	1	1	9	5167
Helmikuu ”	5	5	0	4	12	-8	0	0	0	-8	5159
Maaliskuu ”	7	4	3	9	15	-6	0	0	0	-3	5156
Huhtikuu ”	1	4	-3	14	20	-6	0	0	0	-9	5147
Toukokuu ”	2	3	-1	20	17	3	0	0	0	2	5149
Kesäkuu ”	2	7	-5	18	9	9	0	0	0	4	5153
Heinäkuu ”	2	10	-8	18	10	8	0	0	0	0	5153
Elokuu ”	3	7	-4	17	27	-10	1	0	1	-13	5140
Syyskuu ”	3	8	-5	11	36	-25	0	2	-2	-32	5108
Lokakuu ”	3	10	-7	16	12	4	0	0	0	-3	5105
Marraskuu ”	2	10	-8	7	20	-13	0	0	0	-21	5084
Joulukuu ”	1	6	-5	12	16	-4	1	0	1	-8	5076
Yhteensä	31	83	-52	176	207	-31	4	3	1	-82	5076
Väkiluku 1.1.2020											5076
Tammikuu 2020	1	7	-6	8	8	0	1	0	1	-5	5071
Helmikuu ”	2	4	-2	11	15	-4	0	1	-1	-7	5064
Maaliskuu ”	1	6	-5	13	19	-6	0	0	0	-11	5053
Huhtikuu ”	2	4	-2	13	6	7	0	0	0	5	5058
Toukokuu ”	3	6	-3	12	9	3	0	0	0	0	5058
Kesäkuu ”	2	3	-1	4	18	-14	0	0	0	-15	5043
Heinäkuu ”	0	10	-10	12	15	-3	2	1	1	-12	5031
Elokuu ”	5	3	2	15	33	-18	0	1	-1	-17	5014
Syyskuu ”	2	12	-10	14	18	-4	1	0	1	-13	5001
Lokakuu ”	4	3	1	10	17	-7	0	0	0	-6	4995
Yhteensä	18	55	-37	102	141	-39	3	3	0	-76	4995

4.5. Käyttötalous

Vuoden 2021 talousarviossa toimintamenojen arvioidaan nousevan noin 0,43 prosenttia vuoden 2020 talousarviosta. Taustalla on suurimpana yksittäisenä perusteena Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän talousarvioraamin nousu 21,37 miljoonaan euroon. Toimintatulojen arvioidaan laskevan vuoden 2020 talousarvioon nähden noin 7,54 prosenttia.

	TP 2019	TA 2020 +MUUTOS	TA 2021	TA20-21
Ylin päätöksenteko ja valvonta				
toimintatulot	18 416	0	9 000	
toimintamäärärahat	-86 409	-80 000	-90 000	12,50 %
toimintakate	-67 993	-80 000	-81 000	1,25 %
Hallinto				
toimintatulot	540 805	540 750	372 750	-31,07 %
toimintamäärärahat				
Hallinto- ja elinkeinotoimi muu	-1 684 372	-1 980 721	-1 848 748	-6,66 %
Suupohjan seutupalvelukeskus	-271 677	-280 750	-287 000	2,23 %
(SEK)/Elinkeinopalvelut	-139 819	-110 000	-127 000	15,45 %
Suupohjan peruspalvelu LLKY	-21 309 038	-20 966 050	-21 369 000	1,92 %
Eläkevastuut (LLKY:hyn siirtyneet henkilöt)	-367 350	-417 000	-421 380	1,05 %
Yhteistoimintalautakunta	-17 579	-20 000	-20 000	0,00 %
Yhteensä	-23 789 835	-23 774 521	-24 073 128	1,26 %
toimintakate	-23 249 030	-23 233 771	-23 700 378	2,01 %
Hyvinvointipalvelut				
toimintatulot	616 585	620 200	615 900	-0,69 %
toimintamäärärahat	-7 636 693	-7 612 085	-7 615 415	0,04 %
toimintakate	-7 020 108	-6 991 885	-6 999 515	0,11 %
Yhdyskuntarakenne				
toimintatulot	2 860 790	3 019 547	2 867 822	-5,02 %
toimintamäärärahat	-5 035 407	-4 847 543	-4 692 435	-3,20 %
toimintakate	-2 174 617	-1 827 996	-1 824 613	-0,19 %
Yhteensä				
toimintatulot	4 036 596	4 180 497	3 865 472	-7,54 %
toimintamäärärahat	-36 548 344	-36 314 149	-36 470 978	0,43 %
nettomenot	-32 511 748	-32 133 652	-32 605 506	1,47 %

4.6. Investointisuunnitelma

Vuoden 2021 investoinnit keskittyvät uuden päiväkodin rakentamiseen. Päiväkodin rakentamisen suunniteltu aloittaminen vuonna 2020 siirtyi vuodelle 2021. Päiväkoti tulee sijoittumaan entisen Syreenin koulun tontille, osoitteeseen Porvarintie 40 B. Tähän hankkeeseen on investointimääräraha vuodelle 2021 on 1 313 000 euroa, sisältäen irtokalusteet.

Äystön asuntoalueen yleiskaavan laajennuksen laadinta on aloitettu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on työn alla ja kaavoituksen odotetaan valmistuvan vuoden 2021 aikana. Investointiohjelmaan on varattu määräraha Tapiontien jatkamiseksi kaavoitettavalle alueelle.

Energiainvestointeihin on varattu suunnitelmavuosille yhteensä 300 000 euroa ja ne ovat merkittävässä roolissa talouden tasapainottamisohjelman toteutumisessa.

Päivitetyn kiinteistösuunnitelman mukaisesti jatketaan tarpeettomien huoneistojen ja kiinteistöjen myyntejä.

Suupohjan koulutuskuntayhtymän Teuvan kunnan maksuosuus investointeihin on 35 000 euroa vuonna 2020.

Rakentamisohjelma	2021	2022	2023
Asuinrakennukset	25 000	25 000	25 000
Sosiaali- ja terveystalvet	15 000	0	0
Hyvinvointipalvelujen rakennukset	1 526 000	100 000	100 000
Liikennealueet	305 000	181 000	32 000
Urheilu- ja liikunta-alueet	59 000	78 000	0
Puistot, istutukset ja leikkipaikat	25 000	20 000	20 000
Vesi- ja viemärilaitos	330 000	544 000	555 000
Muut (irtaimisto, maksuosuudet)	138 000	35 000	0
Yhteensä:	2 423 000	983 000	732 000

Tarkka rakentamisohjelma on talousarvion liitteessä 5.

Investointimenot talousarviossa 2021 ovat yhteensä 2 423 000 euroa.

4.7. Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin eli käyttömenoihin, rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin poistoihin. Tuloslaskelmassa summataan talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot.

Vuoden 2021 talousarviossa toimintamenojen arvioidaan nousevan 0,43 prosenttia vuoden 2020 talousarviosta. Toimintatulojen arvioidaan laskevan vuoden 2020 talousarvioon nähden 7,54 prosenttia. Erityisesti on huomioitava, että vuoden 2020 talousarviossa olivat lastausraiteen rakennuttajana toimimisen tulot ja menot, joten vuodet eivät ole täysin vertailukelpoiset. Toimintakate laskee noin 1,47 prosenttia.

Vuosikate ilmoittaa paljonko talousarviovuoden tulorahoituksesta jää investointien ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Jotta terveen talouden kriteerit toteutuisivat, tulisi vuosikatteen pitkällä aikavälillä olla samaa suuruusluokkaa kuin nettoinvestoinnit. Vuosikatteen riittävyttä voidaan verrata investointien lisäksi myös käyttöomaisuuden poistoihin. Vuosikatteen tulisi riittää kattamaan omaisuuden kulumista mittaavat poistot.

Vuoden 2021 tuloslaskelmasta ilmenee, että rahoituserien jälkeen saatava vuosikate on noin 2,9 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1,35 miljoonaa euroa. Ne on laskettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden sekä kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan.

Tuloslaskelman viimeinen rivi osoittaa tilikauden yli-/alijäämän, jonka vuonna 2021 arvioidaan olevan noin 1,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Suunnitelmakauden vuosina 2021 - 2025 poistot pysyvät 1,5 miljoonassa eurossa. Näin ollen vuosikatteen ja poistojen suhde saadaan paranemaan vain parantuvan vuosikatteen kautta. Tämä puolestaan edellyttää menotaloudessa supistuvaa suuntaa. Verotulojen ja valtionosuuksien kehityksen arviointi tuleville vuosille on aiempaa vaikeampaa, mikä lisää epävarmuutta kuntataloudessa koko maan osalta.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laadintavuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena.

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyttä alijäämää on – 4,67 milj. euroa. Verotulojen osalta suunnitelmavuosina noudatetaan Kuntaliiton veroennustetta.

Kunnassa on laadittu talouden tasapainottamisohjelma, jonka tavoitteena on kääntää tuloskehitys nousevalle uralle. Tämä edellyttää erityisesti myös sosiaali- ja terveystalouden kustannusten tasaantumista tai laskua, mutta myös verotulojen myönteistä kehitystä. Taloussuunnitelman mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä katetaan kokonaisuudessaan suunnitelmakaudella, mutta ei vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kuntakohtainen raami	TA2020 +MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	4 180 497	3 865 472	3 770 000	3 770 000	3 740 000	3 770 000	3 770 000
Toimintakulut	-36 314 149	-36 470 978	-36 006 419	-35 997 419	-35 988 419	-35 997 419	-36 006 419
Toimintakate	-32 133 652	-32 605 506	-32 236 419	-32 227 419	-32 248 419	-32 227 419	-32 236 419
Verotulot	16 654 000	16 499 000	16 260 000	16 486 000	16 500 000	16 500 000	16 500 000
Valtionosuudet	18 339 704	19 167 842	18 419 946	18 604 145	18 790 187	18 978 088	18 978 088
Käyttökate	2 860 052	3 061 336	2 443 527	2 862 726	3 041 768	3 250 669	3 241 669
Rahoitustuotot ja -kulut	-320 000	-177 785	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Vuosikate	2 540 052	2 883 551	2 093 527	2 512 726	2 691 768	2 900 669	2 891 669
Poistot ja arvonalennukset	-1 400 000	-1 350 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Tilikauden tulos	1 140 052	1 533 551	593 527	1 012 726	1 191 768	1 400 669	1 391 669

4.8. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Investoinnit lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna, koska uuden päiväkotinvestointi siirtyi lähes kokonaisuudessaan vuodelta 2020 vuodelle 2021. Pitkäaikaista lainaa otetaan paitsi päiväkotiratkaisun rahoittamiseen, mutta varaudutaan myös antolainoissa Kafiarin halli-investointiin. Suunnitelmavuosina lainojen hoitokustannukset ovat merkittävät.

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 +MUUTOS	TA 2021
Tulorahoitus				
Vuosikate	1 400 083	2 086 518	2 540 052	2 883 551
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	23447	27906	-22 500	-22 500
Investoinnit				
Käyttöomaisuus investoinnit	-774 638	-153 831	-2 832 000	-2 423 000
Rahoitusosuudet inv. menoihin	0	5975		
Käyttöomaisuuden myyntitulot	65377	118951	52 500	52 500
Käyttöomaisuuden korjauserät				
Varsinainen toiminta ja investoinnit (netto)	714 270	2 085 518	-261 948	490 551
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset	171 667	128 333	-545 000	-545 000
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-690 000	-690 000
Antolainasaamisten vähennykset	171 667	128 333	145 000	145 000
Lainakannan muutokset	-2 136 215	-1 560 620	90 000	90 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	2 090 000	2 090 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 836 215	-4 610 620	-2 000 000	-2 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-300 000	3 050 000		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1080727,43	-77302,11		
Rahoitustoiminnan kassavirta	-883 821	-1 509 589	-455 000	-455 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-169 551	575 930	-716 948	35 551

TALOUSARVIOLAINAT JA KUNTATODISTUKSET 2019 – 2026			
	Euroa	Yht. euroa	euroa/as
TP 2019		21 786 670	4 294
Ennuste 2020	3 550 000		
	-6 867 100	18 469 570	3 694
	2 090 000		
TA 2021	-2 000 000	18 559 570	3 749
	2 100 000		
TS 2022	-2 100 000	18 559 570	3 788
	1 000 000		
TS 2023	-2 100 000	17 459 570	3 600
	500 000		
TS 2024	-2 100 000	15 859 570	3 304
	0		
TS 2025	-2 100 000	13 759 570	2 897
	0		
TS 2026	-2 100 000	11 659 570	2 481

5. KUNTAKONSERNI

Teuvan kuntakonsernin rakenne ilmenee liitteenä (liite 2.) olevasta konsernikaaviosta. Teuvan kuntakonserniin kuuluu seitsemän tytäryhteisöä sekä kuusi kuntayhtymää/liikelaitoskuntayhtymää ja kuusi osakkuusyhteisöä. Tytäryhteisöistä merkittävimmät ovat Teuvan Kaukolämpö Oy, Teak Oy ja Teuvan Vuokratalot Oy, jotka Teuvan kunta omistaa kokonaan.

5.1. Teuvan Vuokratalot Oy

Teuvan Vuokratalot Oy:n omistuksessa on 113 asuinhuoneistoa, jotka kaikki kuuluvat vuokrauksen piiriin. Vuoden 2020 aikana saatiin vuokrausprosentit pysymään hyvällä 92-94 % tasolla, kiitos tuulivoimarakentajien. Vuoden 2021 toiminnan tavoite on saada vuokrausprosentti pysymään yli 85 %, haastetta aiheuttaa tuulivoimapuiston valmistuminen, jolloin on vaarana jopa 10 % lasku. Toivon mukaan työläiset viihtyneet ja toimivat meiltä Teuvalta käsin vielä koko Närpiönkin hankkeen ajanjakson. Tällöin talouden hoitamiseen jää vuokratuloista riittävä kate, millä pystytään selviämään laina- ja korkovelvoitteista, sekä lyhentämään kunnan antama laina täysimääräisenä takaisin.

Vuokrataloyhtiön pitkän tähtäimen tavoitteena on tarjota teuvalaisille kilpailukykyisiä ja viihtyisiä asumispalveluja maaseutumaisessa asuinympäristössä. Asumistason parantamiseen ja viihtyvyyden lisäämiseen liittyviä korjaus- ja kunnossapitotoimenpiteitä tehdään vuosittain talousarviomäärärahojen sallimissa rajoissa. Vuoden 2021 budjetissa varataan päiväkodin rakentamisesta johtuen pienempi määräraha kuin aiempina vuosina. Tulevaisuutta varten on säästettävä putkistoremonteille huomattavia summia, kaikki talot ovat lähes saman ikäisiä, ja kaikissa pientä oireilua isompaan linjasaneeraukseen.

Teuvan Vuokratalot Oy:n talouden vakautusohjelman saavutuksena todetaan suuret säästöt korkokuluissa. Niillä on suora vaikutus ja helpotus lyhennysten maksuun. Vaikutus on järjestelyillä jatkuva.

Korjauksien myötä valmistuneiden asuntojen vuokraa korotetaan selvän tason noston vuoksi. Lisäksi yleiseen vuokratasoon on tulossa vuoden 2021 alusta lukien keskimäärin 0,05 sentin korotus/m², vuosituotto-odotus on noin 3000 euroa.

5.2. Teak Oy

Teak Oy on Teuvan kunnan sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö, joka omistaa, hallinnoi, ylläpitää ja vuokraa toimitiloja sekä vahvistaa Teuvan elinvoimaa. Teak Oy:n pääasialliseen toimintaan tilojen vuokraustoiminnan lisäksi kuuluu elinkeinopalveluiden tuottaminen ostopalveluna Teuvan kunnalle.

Vuonna 2020 toukokuussa yhtiössä aloitti uusi toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on erityisesti tehostaa yhtiön toimintaa strategian mukaisesti sekä parantaa yhtiön kannattavuutta. Osa toimitusjohtajan työpanoksesta on yhtiön myyntitoimintaa. Teuvan kunnan ja Teak Oy:n välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti yhtiö tuottaa Teuvan kunnalle elinkeinopalveluita ja yhtiön toimitusjohtaja toimii kunnan elinkeinojohtajana. Tarkempi kuvaus elinkeinopalveluiden osalta löytyy hallinnon yhteydestä kohdasta 7.2.8 elinkeinojen edistäminen.

Aiemmin aloitettua toiminnan tehostamista ja kehittämistä tullaan jatkamaan aktiivisesti myös seuraavana vuonna 2021. Yhtiön omistamissa tiloissa suoritetaan järjestelyitä, jotka tähtäävät tilojen mukauttamiseen helpommin vuokrattavissa oleviksi kokonaisuuksiksi. Myös selvitetään yhtiön

hallinnassa olevien tilojen muutostarpeita vuokraamisen helpottamiseksi sekä tarvittaessa toteutetaan tarvittavia muutoksia.

Vuoden 2021 osalta yhtiön liikevaihtoon on odotettavissa pienoista kasvua ostopalvelusopimuksen tullessa täysimääräisesti voimaan. Tilojen uudelleen järjestelystä johtuen vuokratuotot tulevat laskeumaan vuonna 2021, tästä huolimatta liikevaihdon odotetaan kasvavan hienoisesti.

5.3. Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari

Kafiaari KOY jatkaa toteutusta Teuvan kunnan elinkeino strategian mukaisin tavoittein, jotta Kafiaarin kiinteistöstä ja alueesta muodostuu teollisuuspuistomainen kokonaisuus, jossa voi sijaita monenlaisia, toistensa toimintaa täydentäviä yrityksiä. Kiinteistöyhtiön perusajatuksena on toimia siten, että toiminta on taloudellisesti kannattavaa.

Kiinteistöllä toteutetaan korjaustoimenpiteitä taloudellisesti talousarviomäärärahojen rajoissa. Vuoden 2021 aikana pyritään säilyttämään 100 % käyttöaste. Kafiaari kehittää vuokraamiaan toimitiloja investoimalla tulevana vuonna 2021 painuneiden lattioiden oikaisuvaluihin 13 125 euroa ja vanhojen huopakattojen kunnostus alkaa 2021, 1420 m² osuudella 15 200 euroa/vuosi, koko katto läpikäyty 2024 syksyyn mennessä. Lisäksi 880 m² uudishallin rakentamisen toteutus n. 715 000 euroa alv. 0%.

Tilojen käyttö tällä hetkellä niin suurta kuin mahdollista. Yhteistyössä kiinteistöissä vuokralla olevien yritysten kanssa pyritään kehittämään toimintaa siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin sekä kiinteistöyhtiön että vuokralla olevien yritysten asettamia toiveita ja tavoitteita, sekä toimia joustavasti vuokratarpeiden mukaan myös taloudellisesti siten että yrityksen maksukyky vuokraan säilyy.

5.4. Teuvan Kaukolämpö Oy

Teuvan Kaukolämpö Oy:n on 100 % kunnan omistama yhtiö.

Yhtiöllä on 156 asiakasta.

Jakeluverkon pituus on noin 22 km.

Omistajaohjauksen mukaisesti tavoitteena on tuottaa kotimaisilla polttoaineilla varmaa ja kilpailukykyistä kaukolämpöä asiakkaille.

Investoinnit ja korjaukset vuonna 2020

- investointeja ei ollut
- 4 MW kattilan arinan korjaukset n. 20 t €
- kaukolämpöverkoston korjaukset n. 10 000 €
- KPA 4 kiertokaasupuhaltimen siirto ja kanaviston rakentaminen

Investoinnit ja korjaukset vuonna 2021

- mekaaniset huollot ja korjaukset 20 000 €
- kaukolämpöverkoston korjaukset 11 000 €
- mahdollisesti uuden KPA 4 MW kattilan savukaasupesurin investointi (selvitystilassa)

Myyntiennuste 2021

- kaukolämmön hinta pidetään ennallaan.
- myynnin arvioidaan laskevan vuoteen 2020 verrattuna. Myyntiarvio n.14,0 GWh

6. SEUDULLINEN YHTEISTYÖ PALVELUTUOTANNOSSA, OSAKKUUS-YHTEISÖT

Seudun kunnilla Isojoella, Karijoella, Kauhajoella ja Teuvalla on laajaa yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteena on palvelujen turvaaminen ja toiminnan tehokas ja taloudellinen järjestäminen.

6.1. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä perustettiin kesäkuussa 2008 ja aloitti toimintansa 1.1.2009. Sen perustehtäväksi vahvistettiin Kauhajoen kaupungin sekä Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystalouden sekä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun palvelujen tuottaminen tasa-arvoisesti yhteistoiminta-alueen asukkaille. Liikelaitoskuntayhtymän toiminnot on jaettu viiteen palvelualueeseen; sosiaalipalvelut, hoito ja hoiva, ympäristötoimi, erikoissairaanhoidon ja sisäiset tukipalvelut.

Kunnat omistavat liikelaitoskuntayhtymän. Kunnilla on edelleen palvelujen järjestämisvastuu ja ne rahoittavat palvelut. Kuntien yhteinen yhteistoimintalautakunta, joka kuuluu Kauhajoen kaupungin organisaatioon, päättää vuosittain lopullisen tilauksen. Teuva maksaa osuuden yhteistoimintalautakunnan hallinnon menoista, jotka jaetaan kunnille asukasluvun suhteessa. Yhteistoimintalautakunta toteuttaa osaltaan kuntien omistajaohjausta jäsenkuntien edustajana ja neuvotteluosapuoleina vuotuisten palvelujen hankinnassa. Palvelut tuoteistettiin yhteishintaan vuonna 2014 lukuun ottamatta avustuksia. Avustuksia ovat esimerkiksi henkilökohtainen apu ja omaishoidontuki sekä ostopalvelut, jotka laskutetaan kunnilta kuntalaisten käytön mukaan. LLKY:n omilla yksiköillä on kullakin oma tuoteistettu hintansa. Suoritteet ovat käyntejä, hoito- ja asumispäiviä tai työaikaa.

Kunnanhallitus asetti kokouksessaan 24.8.2020 (§ 174) vuoden 2021 talousarvioraamiksi 20 000 000 euroa.

Yhteistoimintalautakunta on kokouksessaan 19.6.2020 (§ 16) pyytänyt jäsenkunnilta vuoden 2021 talousarvion raamit LLKY:n palvelutilauksen valmistelua varten. Jäsenkunnilta pyydettiin samalla huomioita LLKY:n palvelutilauksen valmisteluun ja esityksiä yhteistoiminta-alueen sote-palveluiden kehittämiseksi esim. erillisen selvitys- ja kehittämistyön muodossa. Lisäksi jäsenkuntia pyydettiin nimeämään edustajat palvelutilauksen valmistelun kuntakohtaisiin neuvotteluihin.

LLKY:n johtokunta on kokouksessa 11.5.2020 (§ 68) käsitellyt talousarvion 2021 laadinnan perusteita ja aikataulusuunnitelmaa. Kokouksessaan 15.6.2020 (§ 80) johtokunta on käsitellyt uudelleen talousarvion 2021 raamipyyntöä ja laadinnan perusteita ottaen kantaa kuntakohtaisiin raameihin.

Yhteistoimintalautakunta määrittää talousarviovuoden keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelutilauksen valmistelun kuluessa, mutta keskeiset painopistealueet tulevat olemaan:

- "Lasten, nuorten ja perheiden palveluverkoston ja perhekeskuksen toimintamallin kehittäminen.
- Kuntouttavan työotteen ja kuntoutuksen käytäntöjen hyödyntäminen asiakkaan kuntoutumisen tukemisessa ja palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen määräaikoja noudattaen sekä uusia toimintamalleja, digitalisaatiota ja resurssien kustannustehokasta käyttöä hyödyntäen.
- Talousarviossa pysyminen, ajantasainen seuraaminen ja säästöjen saavuttaminen mm. palveluprosesseja ja palvelukriteereitä tarkastamalla."

LLKY:n johtokunta esitti talousarvion raamiehdotuksen, jonka taustalla ovat seuraavat suunnitellut muutokset vuodelle 2021:

- ”Yleiset palkankorotukset (tässä arvio 2,5 %, n. 850 000 €), vuonna 2020 korotus on 1,22 % 1.8.2020 lähtien ja vuoden 2021 laskennallinen korotus on 2,05 %. Lisäksi on huomioitava sosiaalityöntekijöiden palkkojen tarkistukset.
- Sosiaalipalveluihin on laitettu suurempia varauksia varsinkin ostopalveluihin nykyisen käytön mukaisesti (TP 2019 oli yli 19 milj. €, TA 2020 lukema hieman yli 17 milj. €).
- Sanssinkodin jako kahtia Sanssinkodiksi ja Intervalli- ja kuntoutusyksiköksi nostaa kustannuksia vuositasolla n. 500 000 €.
- Työterveyshuollon yhtiöittäminen voi tuoda lisäkuluja, sillä tuottoja ei saada itselle. Kelan korvaus n. 200 000 €/v sekä yhtiölle myytävät laboratorio- ja röntgenpalvelut n. 200 000 €/v pienentävät kustannuksia, mutta lisäkuluja voi tulla nykytasoon verrattuna.
- Veteraanituloja ei ole arvioitu kuin noin 40 000 € mukaan (alennus TA 2020 verrattuna n. 400 000 €).
- Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen palvelusetelien määrän nostaminen 6:lla Kauhajoen kohdalla nykytasosta, n. 260 000 €
- Karijoen yöpartion perustaminen 115 000 €, Kauhajoen yöpartion vahvistaminen 115 000 €. Johtuvat pääosin ensivasteen hälytyskäyntien sopimuksen irtisanomisesta.
- Erikoissairaanhoidon lisää 1 % (n. 300 000 €).”

Kustannusten vähennysmahdollisuuksina LLKY esittää:

- ”Tripla” eli kehitysvammaisten pienten asumisyksiköiden yhdistäminen, jolloin on vähemmän työvoiman tarvetta. Säästöpotentiaali voi olla 400 000 – 500 000 €/vuosi toteutessaan.
- Asiantuntijapalvelujen kokoaminen yhteen. Kysymys on koronapandemian aikana opittujen toimintatapojen juurruttaminen vastaanottopalveluihin (sähköisen asiointin lisääminen). Terveyskeskukset muutettaisiin hyvinvointiasemiksi.
- Tyke-maksujen vähentäminen omalla ryhmätoiminnalla? Toiminta voisi vähentää kuntien maksuja merkittävästi.
- Keskitetyn työvuorosuunnittelun vieminen käytäntöön. Vuoden 2020 aikana viivästystä ovat aiheuttaneet järjestelmien tekniset yhteensovittamisen ongelmat sekä pandemian aiheuttama viivästys.”

Yhteistoimintalautakunta edellytti (16.6.2020 § 16), että LLKY toimittaa yhteistoimintalautakunnalle ja jäsenkunnille raamien valmistelua varten euromääräiset säästöarviot esittämistään kustannusten vähennysmahdollisuuksista vastaavasti kuin on euromäärät kustannuslisäyksiä aiheuttavista muutoksista.

Teuvan kunnan sosiaali- ja terveystalouden kustannukset

Sosiaali-, terveys- ja ympäristöpalveluiden Teuvan nettomaksuosuus vuonna 2018 oli 21,3 miljoonaa euroa. Tähän lähes päästiin, koska Teuvan kokonaismaksuosuudeksi muodostui 21 309 038 euroa, joten sosiaali- ja terveystalouden laskivat noin 2,25 prosenttia edellisestä vuodesta. Vaikka

kokonaisuudessaan LLKY pysyi Teuvan kohdalla hyvin talousarviossa, niin sosiaalipalveluiden ylitys oli Teuvan osalta kokonaisuudessaan yli 870 000 euroa.

Sosiaali-, terveys- ja ympäristöpalveluiden Teuvan nettomaksuosuudeksi vuonna 2019 oli LLKY:n talousarviossa määritetty 21,12 miljoonaa euroa. Kunnanvaltuusto myönsi sosiaali- ja terveystaloudellisiin 472 235 euron lisämäärään, joten maksuosuus oli tämä huomioiden yhteensä 21 592 235 euroa. Teuvan kokonaisuudessaan muodostui 21 646 703 euroa. LLKY:stä saadun selvityksen mukaan Teuvan koko vuoden toteuma ylittyi 54 473 euroa. Lisätalousarviossa Teuvalle kohdennettiin sosiaalipalveluihin 330 575 euroa ja erikoissairaanhoidon 141 660 euroa eli yhteensä 472 235 euroa. Vammaispalvelut ylittävät tasaisesti, kehitysvammaisten palveluiden ylitys johtuu pääosin Luppokodon, Päiväsiiven ja Kaislakodin ylityksistä. Erikoissairaanhoidon ylitys oli 66 366 euroa.

Teuvan kunnan talouden tasapainottamisohjelmaa (hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.9.2019 § 35) valmisteltaessa kunnanhallitus totesi, että Teuvan kunnan sosiaali- ja terveystaloudellisten kasvun pysäyttäminen edellyttää toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä. LLKY:ssä on suunniteltu ja toteutettu erilaisia toimenpiteitä kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Teuvan kunnan näkökulmasta erityisesti sosiaalipalveluiden kustannusten läpikäyminen ja uudelleenpohdinta on edelleen erittäin tarpeellista.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtokunta on kokouksessaan 23.11.2020 (§ 137) päättänyt pyytää yhteistoimintalautakuntaa tekemään LLKY:n talousarvioesityksen pohjalta lopullisen palvelutilauksen ja määrittämään jäsenkuntakohtaiset maksuosuudet vuodelle 2021.

Teuvan kunnan maksuosuus on 21 369 000 euroa, jota on käytetty Teuvan kunnan talousarviossa.

6.2. Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy

Yhtiön tehtävänä on tarjota osakasyhteisöilleen ICT-, verkko-, puhelinvaihte-, tietosuojat-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä näihin liittyviä asiantuntijapalveluja. Ensimmäinen toiminta-alue on Suupohjan seutukunta.

Yhtiö ei tavoittele liiketaloudellista voittoa, vaan pyrkii vuosittain nollatulokseen. Yhtiön osakkaita ovat Kauhajoen ja Kaskisten kaupungit, Teuvan, Isojoen, Karijoen, Karvian, ja Isonkyrön kunnat, Suupohjan koulutuskuntayhtymä ja Suupohjan Kehittämisyhdistys ry.

Suupohjan Seutupalvelukeskuksen talousarviossa toimintamenot ovat 2,768 milj. euroa, jonka lisäksi 0,64 milj. euroa kunnilta läpimenoeränä laskutettavia leasingmaksuja.

Teuvan kunnan maksuosuudeksi on budjetoitu 287 000 euroa. Tämä on noin 6 250 euroa suurempi kuin 2020 talousarvio. Syynä nousuun on ohjelmistotoimittajien nousevat ohjelmistokustannukset sekä uuden matkalaskuohjelman hankintakustannukset.

6.3. Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi

Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi vastaa Suupohjan seutukunnan alueella Kauhajoen kaupungin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien työllisyyspalveluista. Työllisyyspalvelut ovat vuosien saatossa tulleet merkittävään rooliin kuntien palvelukokonaisuudessa. Työttömyys sivuaa välillisesti kaikkia kunnan toimialoja ja kokonaisuuden huomiointi osana kuntien tulevien toimintojen suunnittelua on tärkeää. Aktiivisella työllisyystoiminnalla voidaan vaikuttaa kunnille työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin ja edistää asiakkaiden tulevaisuuden suunnittelua. Työllisyyspalveluiden asiakkaat ovat työttömiä työnhakijoita, joille tarjotaan yksilöllisesti räätälöityjä palveluja. Polkuja työelämään rakennetaan sekä nuorille että aikuisille työnhakijoille.

Vuoksi on myös mukana toteuttamassa nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuuta. Etsivä nuorisotyö on osana monimuotoista palvelutarjontaa. Lisäksi Suupohjan alueella toteutetaan alle 29-vuotiaille nuorille suunnattua työpajatoimintaa. Nuorten palveluja rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Vuoksin palveluissa nuorten työllistymisen, koulutuksen ja elämänhallinnan ongelmia lähestytään sosiaalisen nuorisotyön työvälineillä ja -keinoilla. Tavoitteena on, että palvelun aikana jokainen nuori löytää itselleen selkeän tulevaisuuden suunnitelman ja saa sellaiset eväät, joilla maailmalla pärjää.

Vuoksin työllisyyspalveluiden toimintoja toteutetaan ja kehitetään yhdessä Teuvan kunnan sekä alueen koulutus- ja elinkeinopalveluiden kanssa. Toimintaansa varten koulutuskuntayhtymällä on erilliset toimitilat Teuvalla. Tämän lisäksi uravalmennus- ja yrityskoordinoitipalveluja varten on vuokrattu toimitila Teakilta. Työllisyyspalveluiden toimintaan varatut määrärahat määritellään kunnan jäsenkunnan ja Suupohjan koulutuskuntayhtymän välisessä ostopalvelusopimuksessa. Teuvan kunnan ostopalveluiden määräksi on sovittu 124 000 euroa vuonna 2021.

6.4. Osakkuusyhteisö: Suomen Yrittäjäopiston kannatus Oy

Toiminta

Suomen Yrittäjäopiston kuluvan vuoden toimintaa on leimannut yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeinen uudelleen organisoituminen ja koronakriisi. Julistetun poikkeustilan perusteella siirryimme lähes kokonaan etätyöhön ja siirsimme pääosan koulutuksista verkkoympäristöön. Jouduimme siirtämään jonkin verran koulutuksen aloituksia.

Vuosi on kuitenkin mennyt tutkintoihin johtavissa koulutuksissa suunnitelmien mukaisesti. Tulemme ylittämään meille myönnettyjen opiskelijavuosien määrän 15 %. Tutkintojen määrä tulee olemaan niin suuri, että tulemme saamaan ensi vuoden suoritusrahoituksen täysimääräisenä. Ulkopuolisten oppisopimusten määrä on edelleen vähentynyt. Työvoimakoulutuksissa on tapahtunut koulutusten siirtymisiä. Onnistuimme toteuttamaan yrityskohtaisia puualan rekrykoulutuksia kesästä lähtien. Tällä kykenimme varmistamaan vuoden 2020 markkinaehtoisien koulutuksen liikevaihdon toteutumista. TEM:n kilpailutetut tarjouspyynnöt ovat merkittävästi vähentyneet, mutta olemme onnistuneet uudistettujen koulutusohjelmien avulla kotiuttamaan muutamia koulutustarjouksia. Olemme onnistuneet saamaan rahoituksen muutamille uusille hankkeille, jotka tukevat hyvin meidän muuta koulutusta.

Strategian päivitys 2020-2023

Voimakkaat muutokset ammatillisen koulutuksen kentässä ja kaikki yllättänyt koronaepidemia loivat tarpeen päivittää myös Suomen Yrittäjäopiston strategiaa. Tämän strategian päivitystyön tavoitteena oli reagoida nopeasti toimintaympäristön ennakoimattoman voimakkaisiin muutoksiin. Olemme nostaneet asiakkaamme kaiken toimintamme keskiöön. Strategian toteutumista arvioidaan vuosittain ja tehdään tarvittaessa muutoksia tavoitteisiin.

Johtamis- ja toimintajärjestelmämme uudelleensertifiointi

ISO-9001:2015 standardin mukainen johtamis- ja toimintajärjestelmämme uudelleensertifiointiarviointi hyväksyttiin ilman poikkeamia DNVgl:n toimesta. Vahvuuksina todettiin mm. verkossa toteutettavan koulutustoiminnan keskeinen rooli ja toimivuus sekä henkilöstön valmiudet sen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Positiivisina havaintoina nousivat esiin myös mm. strategiasta selkeästi johdetut toiminnan tavoitteet ja tehdyt toimet talouden sopeuttamiseksi. Parannusmahdollisuuksia löytyi mm. sidosryhmäkartoituksen päivittämisestä ja mm. varahenkilöjärjestelmässä.

Teuva

Suomen Yrittäjäopiston Teuvan tiloja koskeva vuokrasopimus on uudistettu Teak Oy:n kanssa. Uudistettu sopimus antaa Suomen Yrittäjäopistolle mahdollisuuden jatkaa ja kehittää nykyisten Teuvalla toteutettujen koulutusalojen toimintaa vuoteen 2025 saakka. Sopimus takaa Teak Oy:lle alkuperäisen vuokrasopimuksen mukaisen kassavirran. Tarvittavat tilamuutokset on mahdollista tehdä melko pienillä muutostöillä.

Talous

Haastavan taloustilanteen vuoksi Suomen Yrittäjäopisto Oy:ssä toteutettiin tammikuussa 2020 suunnitelman mukaisesti tuotannollisista ja taloudellisista syistä yhteistoimintamenettely työvoiman käytön vähentämiseksi. Yhteistoimintaprosessin perusteella toiminnan tehostamiseksi ja toimintaedellytysten turvaamiseksi työnantaja päätti muuttaa toimintatapoja, organisaatorakennetta ja vähentää henkilöstöä. Päätöksillä kyettiin saavuttamaan toiminnan kannattavuuden varmistamiseksi pitkän aikavälin säästötarve ja kattamaan vuoden 2020 budjetin välitön alijäämä. Keväällä käytiin henkilöstön kanssa uudet lomautuksiin tähtäävät yt-neuvottelut. Vuoden 2020 positiivisen tuloksen varmistamiseksi päätettiin lomauttaa koko henkilöstö kahdeksi viikoksi.

Suomen Yrittäjäopiston talous on kuitenkin kehittynyt kuluvana vuonna kokonaisuudessaan ennakoitua myönteisemmin. Lokakuun välitinpäätös (Tabella 10.11.2020) näyttää positiivista tulosta + 597.410 euroa. Kauden liikevaihto oli 5.986.977 euroa, mikä on – 4,2 % budjetointia jäljessä. Korona vaikutus näkyy erityisesti hankkeiden (- 50 %) ja muun myynnin (- 8,2 %) liikevaihdon kertymässä. Kulut ovat vastaavasti pienentyneet ennakoituakin enemmän. Toimintatapojen uudistaminen on vähentänyt ulkopuolisten palveluiden ja ostojen osuutta. Koronan vaikutus näkyy erityisesti liiketoiminnan muiden liikekulujen pienentymisenä (-32 %). Alv-kompensaation tulosvaikutus oli – 11.682 €. Yhtiön vakavaraisuus (omavaraisuusaste 65,90 %) ja maksuvalmius ovat erinomaisella tasolla (Quick ratio 2,43).

Tulosennuste näyttää selkeästi positiivista tulosta vuoden 2020 osalta. Hyvään tulosennusteeseen on osaltaan vaikuttanut loppuvuonna OKM:n meille myöntämät lisärahoitukset. OKM myönsi 33 opiskelijavuotta (noin 136.000 €) lisärahoitusta vuodelle 2020 opiskelijavuosien ylityksen perusteella. Saimme harkinnanvaraista korotusta 50.000 € koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen sekä strategiarahaa 50.000 € yhdistymisen toimenpiteisiin. Kesällä meille myönnettiin 153.688 € opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin. Vuoden selvä positiivinen tulos vahvistaa yhtiön taloudellisia puskureita ja yleisiä tulevaisuuden toimintaedellytyksiä.

Vuosi 2021

Budjetti 2021

Vuoden 2021 valtionosuudeksi on budjetissa arvioitu noin 5,15 M€. Tähän lisätään vielä 305 t€ arvonlisäkorvaus. Vuoden 2021 varsinainen suoritepäätös valmistuu joulukuun puolivälissä, jonka perusteella teemme budjetin tarkistuksen vielä tammikuussa. Vuoden 2021 budjetin mukainen arvonlisäveroton liikevaihto on 7,47 M€, josta markkinaehtoisen koulutuksen osuus on noin 30 % liikevaihdosta. Ennakoitu tulos on noin + 190 t€. Henkilöstömenojen osuuteen on laskettu lievää nousua. Muiden kustannuserien arviointia hieman vaikeuttavat koronaepidemian johdosta yhä jatkuvat poikkeusolot. Arvonlisäverotuksen kompensaation tulosvaikutuksen odotetaan olevan lievästi positiivinen vuonna 2021.

Haemme erityisavustusta jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämiseen, jolla uudistetaan työ- ja elinkeinoelämää, vastataan yhteiskunnan ja talouden haasteisiin sekä murroksesta syntyviin uusiin osaamistarpeisiin. Haku liittyy Etelä-Pohjanmaan Seutukaupunkien Työllisyyden kuntakokeiluun. Kuntakokeilussa ovat mukana Kauhajoki, Karijoki, Isojoki, Teuva, Kurikka, Alavus ja Soini.

OKM käsittelee järjestämislupien opiskelijavuosimäärät kaikkien koulutuksen järjestäjien osalta loppuvuonna 2020. Koulutuksen järjestäjät, jotka eivät ole pystyneet täyttämään tavoitteellisia opiskelijavuosia, ovat vaarassa menettää kiintiöitään. Jakoon tulee arviolta 1400 ov, jotka tullaan kohdentamaan uudelleen. Tulemme hakemaan lisää opiskelijavuosia vuoden 2020 toteutuneiden ylitysten perusteella. Meillä on vahva usko siihen, että OKM myöntää meille rahoitusta budjetoitua enemmän ensi vuodelle.

Toiminta

Tulemme edelleen kiinnittämään erityistä huomiota koulutustoimintamme kustannusrakenteeseen ja koulutusaikojen pituuteen. Tulemme lisäämään myös tutkintoon johtamattoman ammatillisen lisäkoulutuksen määrää, jotta voimme entistä paremmin ja joustavammin palvella yritysten koulutustarpeita. Työvoimakoulutusten osalta olemme uudistaneet toimintatapojamme. Kehitämme voimakkaasti yleisestikin verkkototeutuksiamme, jotta voisimme pitää kurissa valtakunnallisen toimintamme aiheuttamia kustannuksia. Teuvan koulutusohjelmien toteutusmallia on muutettu vastamaan paremmin asiakastarvetta sekä työvoimakoulutusten tavoitteita. Uudet koulutusohjelmat on saatu hyvin käyntiin ja niihin on hakeutunut hyvin opiskelijoita. Haemme tervettä kasvua panostamalla erityisesti koulutuksen myynnin organisointiin. Opisto tarvitsee noin kolmanneksen vuosittaisesta liikevaihdostaan kilpailluista markkinaehtoisista koulutuksista.

Vuoden 2021 suunnitelmat on tehty ja toiminta hyvällä tasolla. Asiakkaat hakeutuvat hyvin koulutuksiimme. Organisaatio toimii hyvin ja henkilöstö työskentelee sitoutuneesti sekä hyvällä mielellä. Voimme lähteä luottavaisesti kohti seuraavaa vuotta.

7. Käyttötalous toimialoittain

7.1. Ylin päätöksenteko ja valvonta

Ylin päätöksenteko ja valvonta sisältää menomäärärahat kunnanvaltuustolle, hyvinvointi- ja yhdyskuntarakennevaliokunnille sekä tarkastustoimelle. Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit, joiden järjestämiskustannukset kuuluvat ylimpään päätöksentekoon ja valvontaan.

Kunnan strategiset painopisteet on esitelty kappaleessa 2.

Käyttötalous	TP2019	TA2020 + MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	18 416	0	9 000	-80 000	-80 000	-110 000	-80 000	-80 000
Toimintamenot	-86 409	-80 000	-90 000	0	9 000	18 000	9 000	0
Toimintakate	-67 993	-80 000	-81 000	-80 000	-71 000	-92 000	-71 000	-80 000

7.1.1. Kunnanvaltuusto

Teuvan kunnan hallintosäännön mukaan kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää päätösvaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Vuonna 2021 käydään kuntavaalit. Valtuustokausi vaihtuu 1.6.2021. Toimikautensa 31.5.2021 päättävälle kunnanvaltuustolle toteutetaan valtuustokysely.

7.1.2. Hyvinvointivaliokunta

Hyvinvointivaliokunnan strategiset kehittämiskohteet 2018–2021	
Kehittämiskohde	Toteuttamissuunnitelma
1. Perheiden hyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointikertomuksen, kyselyjen ja mittareiden seuraaminen ja toiminnan ohjaaminen tulosten perusteella. - Lasten ja nuorten äänen kuuleminen. - Palveluiden esittelyfoorumien edellytysten luominen.
2. Yhteistyön kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Tutustuminen eri sektorien palveluihin ja yhteistyön kehittäminen kunnan, seutukunnan sekä 3. sektorin kesken.
3. Harrastusmahdollisuuksien parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Matalan kynnyksen harrastusten mahdollistaminen. - Hyvien toimintatapojen etsiminen yli kuntarajojen.
4. Kunnan vetovoiman edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Valiokunnan toiminnasta tiedottaminen - keskustelun herättäminen - hyvien asioiden esiin nostaminen - palautekanavien luominen - keskeisten palveluiden turvaaminen.

Hyvinvointivaliokunnan tehtävänä on seurata hyvinvoinnin kehitystä ja ohjata palveluiden järjestämistä asiakaslähtöisesti palvelutarpeita ja käytettävissä olevia resursseja yhteen sovittaen.

7.1.3. Yhdyskuntarakennevaliokunta

Yhdyskuntarakennevaliokunnan strategiset kehittämiskohteet 2018–2021	
Kehittämiskohde	Toteuttamissuunnitelma
1. Uudenaikaisen senioriasumisen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - kaavoitus - esteettömyys - kunnan vuokratalojen remontointi - tulevaisuusseminaarin järjestäminen
2. Kyläinfra	<ul style="list-style-type: none"> - vesihuollon varmistaminen - tiestön ylläpito - tietoverkot
3. Kiinteistöstrategia	<ul style="list-style-type: none"> - Teuvan Vuokratalot Oy:n/kunnan omistuksessa olevan kiinteistökannan yhdistäminen - vapaiden teollisuuskiinteistöjen ja -toimitilojen aktiivinen markkinointi - kunnan kiinteistökannan mitoittaminen todellista tarvetta vastaavaksi
4. Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> - harrastustilat, -paikat, liikennejärjestelyt - yhteistyö hyvinvointivaliokunnan kanssa - viihtyvyyden lisääminen/”markit komiksi”

Yhdyskuntarakennevaliokunnan tehtävänä on seurata yhdyskuntarakenteen kehitystä ja ohjata palveluiden järjestämistä asiakaslähtöisesti palvelutarpeita ja käytettävissä olevia resursseja yhteen sovittaen, ja ohjata kunnan infran kehittämistä ja kunnossapitoa kunnan strategialinjausten mukaisesti.

7.1.4. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

7.2. Hallinto

7.2.1. Tavoitteet vuodelle 2021

- Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen ja seuranta
- Sote-uudistukseen valmistautuminen
- Henkilöstöstrategian päivitys
- Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen
- Konserniohjeen päivitys
- Työllisyyden kuntakokeiluhankkeen toimenpiteet
- Tiedonhallintalain täytäntöönpano
- Kuntavaalien järjestäminen
- Valtuustokauden vaihdoksen aiheuttamat toimenpiteet
- Viestintään kohdistuvat toimenpiteet

Käyttötalous	TP2019	TA2020 + MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	540 805	540 750	372 750	380 000	380 000	380 000	380 000	380 000
Toimintamenot	-24 228 727	-23 774 521	-24 073 128	-23 900 000	-23 900 000	-23 900 000	-23 900 000	-23 900 000
Toimintakate	-23 687 922	-23 233 771	-23 700 378	-23 520 000	-23 520 000	-23 520 000	-23 520 000	-23 520 000

Hallinnon talousarviossa ovat mukana merkittävät seudulliset palvelutuottajat kuten Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä (LLKY) ja Suupohjan seutupalvelukeskus (SPK). Seudullinen yhteistyö palvelutuotannossa on esitelty talousarvion kappaleessa 6.

7.2.2. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Hallinnon talousarvio sisältää hyvinvointi- ja yhdyskuntarakennevaliokunnan sekä kahden vaikuttamistoimielimen eli nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston kustannukset.

7.2.3. Henkilöstö

Henkilöstön määrä on vähentynyt useana vuonna peräkkäin, mikä on vaikuttanut henkilöstömenojen kehitykseen. Vuonna 2013 henkilöstömenot olivat vielä 10,6 milj. euroa, kun ne vuoden 2019 tilinpäätöksessä olivat 9,15 milj. euroa.

Vuoden 2021 talousarviossa henkilöstömenojen ennakoidaan asettuvan 9,2 miljoonan euron tasolle. Vuoden 2021 talousarvion laatimisoheeseen (Khall 21.9.2020 § 194) mukaisesti talousarvioraamin taustaoletuksena on, että toimialoilla palkankorotukset katetaan sisäisillä toimenpiteillä. Kunta-alan virka- ja työehtosopimuksissa on vuodelle 2021 palkankorotuksia 1.4.2021 alkaen. Sopimusaloitain on joitakin eroja, mutta talousarvion laadinnassa huomioidaan yleiskorotuksena 1,0 % ja paikallisena järjestelyeränä 0,8 %. Korotus toteutuu 9 kk:lle, joten koko vuodelle korotusprosentti on 1,35 %.

Työterveyshuollon seurantar ryhmä jatkaa toimintaansa aiempien vuosien käytännön mukaisesti. Koronaepidemian vuoksi työpaikkaselvityksiä on jäänyt tekemättä vuonna 2020, joten niitä toteutetaan vuonna 2021. Työpaikkaselvitykset toteutetaan työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistyönä. Toimipistekohtaiset riskienarvioinnit päivitetään vuosittain, mutta arviointi toteutetaan laajempina kokonaisuutena kolmen vuoden välein. Laajemman arvioinnin vuoro on vuonna 2021.

Koko henkilöstön kehityskeskustelut toteutetaan alkuvuodesta 2021. Koronaepidemian vuoksi vuodelle 2020 suunnatut koko henkilöstön päihdeluennot ja hyvinvointipäivä siirrettiin vuodelle 2021. Henkilöstöasioihin panostetaan kohdistamalla edelleen yhden henkilön työpanoksesta 40 % niiden kehittämiseen. Kehittämiskohteet ovat mm. henkilöstökyselyn toteuttaminen, henkilöstökerptomuksen sisällön ja raportoinnin kehittäminen, ns. lähtöhaastattelukäytännön käynnistäminen sekä rekrytoinnissa eri esimiesten avustaminen.

Säännölliseen esimiestyöhön panostamista jatketaan myös vuonna 2021. Kuukausittaiset esimiespalaverit valmistellaan suunnitelmallisesti yhteistyössä työsuojelun kanssa. Jokaiseen palaveriin valmistellaan ajankohtaisasioiden jakamisen lisäksi esimiestyötä kehittävä teema.

7.2.4. Tiedonhallintalaki

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä siihen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2020. Laki edistää tiedonhallinnan yhdenmukaistamista, tietoturvallisuutta ja digitalisointia viranomaistoiminnassa.

Tiedonhallintalain täytäntöönpano jatkuu vuoden 2021 aikana. Laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta säädetään julkisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon vaatimusten toteuttamisesta viranomaisten tiedonhallinnassa. Laissa säädetään myös tietojärjestelmien yhteentoimivuuden toteuttamisesta. Laki sisältää koko julkista hallintoa koskevat säännökset tiedonhallinnan järjestämisestä ja kuvaamisesta, tietovarantojen yhteentoimivuudesta, teknisten rajapintojen ja katseluyhteyksien toteuttamisesta sekä tietoturvallisuuden toteuttamisesta. Tiedonhallinnan työvälineenä käytetään palvelua, jossa huomioidaan tiedonhallintalain vaatimukset tiedonhallintamallin rakentamisesta, hallinnasta ja valvonnasta, asiakirjajulkisuuskuvauksen antamisesta sekä tietosuojalain vaatimukset digitaalisesta turvallisuudesta. Palveluun sisältyvät ohjeistukset, tehtäväpohjat vastuuhenkilöille, työpohjat dokumentaatioiden keräämiseen sekä julkaisupalvelu tietojen koostamiseen asiakirjajulkisuuskuvauksena verkkosivuille. Lisäksi palveluun sisältyvät valmennukset.

7.2.5. EU:n yleinen tietosuoja-asetus

Yksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen velvoite on henkilökunnan kouluttaminen. Koulutuksen toteuttamiseksi on hankittu henkilöstön koulutukseen verkkokoulutusympäristö. Verkkoympäristön kautta henkilöstö voidaan kouluttaa tietosuojan ja tietoturvan vaatimuksiin. Samalla tietosuojaosaamista voidaan seurata verkkokoulutusympäristön tuottamien raporttien avulla. Sisällöllään koulutusohjelma on varsin havainnollinen ja hyödyntää lyhyitä animaatioita koulutustapahtumassa. Koulutuksen läpäisy vaatii ennalta määrätyn pistemäärän saavuttamista, jonka jälkeen ohjelmasta on mahdollista tulostaa todistus koulutuksen suorittamisesta. Koulutusympäristön lisäksi myös info-/koulutustilaisuudet henkilöstölle eri toimipisteissä, ovat jatkossakin tarpeellisia osoitusvelvollisuuden toteen näyttämiseksi.

Tietosuojayhteistyötä jatketaan myös seutukunnallisena yhteistyönä Suupohjan tietosuojaytöryhmän kanssa.

7.2.6. Kaavoitus, maanhankinta ja asuminen

Kaavoitustoiminnan keskeisinä tavoitteina on edistää maankäyttöä ja yhdyskuntarakenteen kehittymistä hallitusti ja talouden näkökulmasta kestäväällä tavalla. Lisäksi kaavoituksella mahdollistetaan asunto-, liike- ja teollisuusrakentamisen kehittyminen ja monipuolistuminen. Asuinrakentamisen tavoitteena on saada lisää yksityistä rakennuskantaa jo hankituille eri puolilla kuntaa sijaitseville kunnallistekniikalla varustetuille asuntoalueille.

Maanhankinnan osalta pyritään harjoittamaan pitkäjänteistä maapolitiikka siten, että kunnalla on riittävä raakamaavaranto, josta on mahdollisuus kaavoittaa tonttialueita yhdyskuntarakenteen kehityksen edellyttämässä laajuudessa eri tarpeisiin.

Paskoonharjun tuulivoimapuiston kaava on hyväksytty 15.12.2014. EPV Tuulivoima Oy:lle on myönnetty 23 tuulivoimalalle rakennuslupa 2015. Hankkeen kaksi voimalaa on rakennettu 2018 (T7 ja T15) jätekeskuksen läheisyyteen. Lopuille 21:lle voimalalle EPV Tuulivoima Oy on hakenut uudet luvat kaavan mahdollistaman 230 metrin kokonaiskorkeuden mukaisina. 2018 EPV Tuulivoima Oy haki vielä uudelleen luvat 230 metriä korkeille voimaloille (5,6 MW) joissa siivet pitenivät (136 m -> 150 m) ja napakorkeus laski (162 m -> 155 m). Kantatie 67 eteläpuolelle on luvitettu uusi sähköasema hanketta varten. Alueen tiet on rakennettu ja perustukset on pääosin tehty. Tuulivoimaloiden nostot arvioidaan aloitettavan keväällä 2021 ja tuulivoimapuiston on arvioitu valmistuvan 2022. Tuulivoimapuiston vuotuisen tuoton arvioidaan olevan noin 400 000 megawattituntia.

Fingrid Oyj on rakentamassa 400 kV muuntoasemaa Teiriläntie varrelle. Muuntoaseman rakentamisella helpotetaan Paskoonharjun tuulivoiman liittämistä kantaverkkoon. Sähköasema rakennetaan Fingrid Oyj:n omistamien Kristinestad-Tuovila 400 kV ja Kristinestad-Tuovila 110 kV voimajohtojen viereen. Muuntoasemalla 110 kV jännitteinen sähkö muunnetaan 400 kV jännitteeksi, jolloin sähkö saadaan tehokkaimmin siirrettyä 400 kV voimajohtossa kulutusalueille. Aluetta tarvitaan

melko paljon (n. 31 ha), jotta yhtiö saa sijoitettua myös muuntoasemalta lähtevät paalut omalle alueelleen. Fingrid Oyj on ostanut useilta metsänomistajilta aluetta, ja myös kunta on myynyt tilasta 403-100-114 pohjoisosan; kyseisen tilan eteläosa on entistä kaatopaikkaa. Alueelle johtava Teiriläntie on korjattu tulevia kuljetuksia kestäväksi, ja maastotyöt varsinaisella muuntoasema-alueella on meneillään.

Saunamaan tuulivoimakaavahanke Viitassa muodostuu kahdeksan tuulivoimalan kokonaisuudesta. Valtuusto on hyväksynyt 15.12.2014 Saunamaan osayleiskaavan. Tuulivoimaloista viisi sijoittuu Teuvan ja kolme Kurikan puolelle. Megatuuli Oy:lle on myönnetty rakennuslupa viidelle voimalalle. Hanke on ollut mukana myös Viiatin tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä; eli lisäksi voimaloita saattaa olla tulossa hankkeen jatkoksi Kurikan puolelle. Varsinainen luvan hakija Saunamaa Wind Farm Oy sai voimaloille muutosluvat 7.2.2018. Muutoksessa voimaloiden kokonaiskorkeus pysyy 210 metrissä, mutta roottorin halkaisija kasvaa 131 metrissä 150 metriin. Voimaloiden syöttökaapeli sijoitusluvat on käsitelty viranomaislautakunnassa 23.5.2018 niiden metsänomistajien osalta, jotka eivät ole tehneet maanvuokrasopimusta. Alueella on tehty myös maanmittaustoimituksia tiealueilla tarvittavien tielevennysten tekemiseksi. Hanketta varten on luvitettu kaksi sähköasemaa. Tuulivoimaloiden johtavat tiet on rakennettu, voimaloiden pohjat on tehty, ja tällä hetkellä on voimalatornien pystytys loppuoralla.

Äystön uuden asuntoalueen laajennusalueeksi ostettu pelto/metsäalue on ollut muodoltaan eteläreunasta hieman hankala ja tehoton tonttien muodostamiseen ja siksi se otettiin vuoden 2017 alussa mukaan tilusjärjestelyyn. Lisäksi tilusjärjestelyllä saatiin viereiset peltoalueet muodoltaan järkeviksi. Tilusjärjestelyssä alueen pinta-alaksi muodostui 10,485 ha, eli peltoala pieneni n. 0,5 ha, mutta tehostui niin, että pohjoisosan metsä voidaan säilyttää. Lisäksi uuden asuntoalueen eteläosa on saatu tilusjärjestelyllä tehokkaaksi ja tontit voidaan suunnata nyt optimaalisesti etelä / länsisuuntaan, sekä lisäksi saadaan muutama tontti lisää. Tilusjärjestelyn loppukokous pidettiin 22.10.2020, ja nyt alue voidaan kaavoittaa. Seuraavaksi ohjelmassa on metsänraivaus Tapiontien päästä ja sen jälkeen tienteko metsäalueelle.

Kunta on maanmittarin pyynnöstä luovuttanut myös tilan Erälä 3,5 ha Järvitien varresta tilusvaihtoon; vaihtomaa on ollut erittäin tarpeellista maanmittarille ison tilusvaihdon tekemiseksi kirkonkylän ympäristössä. Tilusvaihtoon osallistuneet jatkavat ensi vuonna yhdistettävien peltolohkojen raivaamista yhtenäisiksi alueiksi.

7.2.7. Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden talousarviovaraus on 71.252 euroa.

Kauhajoen kaupungin hallinnoimat seudulliset maaseutupalvelut ovat maaseutuelinkeinohallinnosta sekä maatalouden ja maaseudun yleisestä kehittämisestä vastaava palveluyksikkö. Tavoitteena on luoda edellytykset kilpailukykyiselle maatalous- ja maaseutuyrittämiselle sekä viihtyisät asuin- ympäristöt.

Palveluihin kuuluvat mm.

- EU- ja kansallisten tulotukien hallinnointi, tiedotus ja neuvonta
- Perusmaatalouden rahoitusneuvonta
- Tukioikeuksien kauppaan ja vuokraukseen liittyvä neuvonta
- Hirvi- ja petoeläinvahinkojen arviointi
- Eläinrekisterien ylläpito
- Peltokarttarekistereihin liittyvät päivitykset
- Hukkakauraan liittyvät tarkastukset, torjuntaohjeet ja päätökset

7.2.8. Elinkeinojen edistäminen

Elinkeinopalveluissa on tapahtunut isoja muutoksia kuluneen vuoden aikana, Suupohjan elinkeinokuntayhtymä SEK purkautui syksyllä, ja Teuvalla elinkeinopalveluiden järjestäminen tuli Teak Oy:n vastuulle. Teak Oy:n toimitusjohtaja on toiminut ostopalveluna kunnan elinkeinojohtajana vuoden 2020 keväästä lähtien. Koronatilanne on vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan merkittävästi toimintaan monin tavoin. Tilanne on muuttanut yritysten toimintaympäristöä merkittävästi, myös osittain pysyvästi. Tämä heijastuu paljon myös yritysten tilanteisiin, joita elinkeinopalveluissa kohdataan.

Elinkeinopalveluiden asiakkaita ovat alueelle sijoittuvat jo toimivat sekä perustettavat yritykset. Toiminnan aktiivinen ja pitkäjänteinen kehittäminen on keskeinen kunnan menestystekijä. Teak OY:n tuottamat elinkeinopalvelut käsittävät yritysten perustamis-, kehittämis- sekä omistajavaihdosneuvontaa sekä ohjausta ja neuvontaa muissa kysymyksissä. Palveluita tarjotaan henkilökohdaisen neuvonnan lisäksi erilaisten hankkeiden, koulutusten, työpajojen sekä sähköisten työkalujen avulla.

Teuvan kunta on mukana hankkeissa, joiden tavoitteena on parantaa elinkeinoelämän edellytyksiä alueella. Leader suupohjan hallinnoiman Sytyke- hankkeen rahoittaa Etelä-Pohjanmaan liitto. Hankkeessa tarjotaan konkreettista apua yrittäjille Korona-tilanteen vuoksi muuttuneeseen toimintaympäristöön sopeutumiseen. Koulutuskuntayhtymä Vuoksi:n hallinnoima hanke puolestaan tähtää bioenergioiden hyötykäytön ja tietoisuuden lisäämiseen. Luonnonvarakeskuksen hankkeessa keskitytään suometsien tehokkaaseen hyötykäyttöön minimoimalla ympäristövaikutuksia. Teuvan kunta on myös osarahoittajana Etelä-Pohjanmaan yrittäjät ry:n omistajavaihdospalvelussa, jonka tarkoituksena antaa neuvoa ja lisätä tietoisuutta yritysten omistajanvaihdoskysymyksissä.

7.2.9. Osallisuustyö

Teuvan kunnassa on toteutettu vuosina 2019 ja 2020 osallistuvaa budjetointia. Osallisuuden eri muotoja kokeillaan kunnassa myös vuoden 2021 aikana. Valmistelussa oleva osallisuusohjelma antaa eväitä niiden valmisteluun.

7.2.10. Viestintä

Teuvan kunnan viestintätiimi kokosi vuoden 2021 keskeiset toimenpiteet viestinnässä.

- Sisäisen viestinnän kehittämistä jatketaan. Valmistellaan intranetin päivittämistä sekä pilotoidaan mallia kunnan henkilöstötiedotteesta.
- Kriisiviestintäsuunnitelman valmistelu.
- ”Kuvapankki kuntoon” -projektin jatkaminen edelleen. Kunnalla on runsaasti kuvamateriaalia, joka kootaan ja keskitetään yhteiselle verkkoasemalle tai muuhun kuvapalveluun, josta kuvat ovat niitä käyttävien työntekijöiden saatavilla.
- Saavutettavuuteen panostaminen mm. videoiden tekstitykseen panostamalla.
- Hakukoneoptimoinnin opettelu osana viestintätöitä-

Teuvan kunta osallistuu Suupohjan seutuviestinnän toimenpiteisiin.

7.2.11. Hanketoiminta

Suupohjan Kehittämisyhdistys ry/Leader Suupohja

Leader Suupohjan toiminta-alueeseen kuuluvat Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kauhajoen ja Kurikan kaupungit. Yhdistyksellä on toimisto sekä Teknologikeskus Logistiassa Kauhajoella, että Yrityspalvelupiste Formussa Kurikassa.

Leader Suupohjan rahoittamista hankkeista päättää yhdistyksen 15 jäseninen hallitus, joka muodostetaan kolmikannan mukaisesti eli kolmannes jäsenistä edustaa kuntia, kolmannes yrityksiä sekä yhteisöjä ja kolmannes maaseudun asukkaita. Alueen joka kunnasta on hallituksessa edustus ja paikat jakaantuvat seuraavasti: Isojoki kaksi paikkaa, Karijoki kaksi paikkaa, Teuva kolme paikkaa, Kurikka neljä paikkaa ja Kauhajoki neljä paikkaa. Jokaisella hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Leader Suupohja on yksi Suomen 54:sta paikallisesta maaseudun kehittämissuhteistyksestä. Leader Suupohja myöntää hanke- ja yritystukia paikalliseen strategiaansa perustuen. Rahoitusta voi hakea mm. päätoimisen yrittäjyyden aloittamiseen ja kehittämiseen, yritysinvestointeihin, alueen elinvoimaisuuden ja asukkaiden harrastusmahdollisuuksien parantamiseen sekä kansainväliseen toimintaan. EU, valtio ja alueen kunnat vastaavat Leader-hankkeiden julkisesta rahoituksesta.

Teuvan kunta on osaltaan hyväksynyt kehittämissuhteistatratgian ja osallistumisensa Leader-ohjelman toteutukseen ja rahoittamiseen vuosina 2014–2020 sekä siitä eteenpäinkin.

Leader Suupohja on vastannut seudullisesta viestinnästä ja viestintätiimin toiminnan koordinoinnista 1.1.2020 lähtien. Viestintätiimi suunnittelee vuoden aikana toteutettavat seudulliset viestintätoimet ja päättää viestintäbudjetin käytöstä. Tällä hetkellä työn alla on Visit Suupohja -matkailusivusto, jonka yhteydessä päivitetään myös Seikkaile Suupohjassa -kohteet.

Suupohjan Leader-ohjelma vuosille 2021–2027

Nykyisen kauden 2014-2020 hankkeita rahoitetaan vielä 31.3.2021 asti ja sen jälkeen alkaa 1-2 vuotinen siirtymäkausi. Tänä aikana nykyiset Leader-ryhmät jatkavat toimintaansa normaalisti ja hankkeita voidaan rahoittaa nykyisen ohjelmakauden säännöillä mutta käyttöömme tulee uuden ohjelmakauden rahoitusta. Varsinaisesti uusi ohjelmakausi alkaa tämänhetkisten tietojen mukaan 1.1.2023.

Uuden ohjelmakauden valmistelu on kuitenkin jo käynnissä ja tulee jatkumaan ainakin vuoden 2021. Suupohjan kehittämissuhteistatratgiaa/LEADER-ohjelmaa vuosille 2021-2027 tullaan valmistelemaan laaja-alaisesti, osallistavasti, alhaalta ylös -periaatteiden mukaisesti. Strategiaa kirjoitetaan paikallisten toimijoiden ehdotusten, ideoiden ja visioiden pohjalta. Strategian perustana on Leader Suupohjan toiminta-alueen vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien tarkastelu.

SeAMK maakuntakorkeakoulu

SeAMK Maakuntakorkeakoulu on Seinäjoen ammattikorkeakoulun maakunnallista toimintaa, joka toimii myös Suupohjassa. Maakuntakorkeakoulu tarjoaa koulutusten lisäksi palveluita yritysten ja elinkeinoelämän kehittämiseen. Korkeakouluasiamiehet järjestävät yhteistyössä yrityksille muun muassa seminaareja, koulutustilaisuuksia sekä työpajoja sekä keräävät ja välittävät tietoa alueellisista koulutus- ja kehittämistarpeista. Tietoa hyödynnetään mm. SeAMKin tulevan koulutus- ja TKI-toiminnan pohjana.

Teuvabiilillä toimintaa! -kehittämishanke

Hankkeen tavoitteena on uusien toimintamuotojen löytäminen ikäihmisten palveluihin, yhteisöllisyyden lisääminen ja kyläilykulttuurin elvyttäminen.

Teemoja hankkeen toimenpiteiden ympärillä ovat ikäihmisten palvelut, tapahtumat, virkistystoiminta, osallisuus, yhteisöllisyys, henkinen ja fyysinen hyvinvointi, digitaalisuus, ennaltaehkäisevä toiminta ja kylätoiminta.

Hankkeen toteuttamisaikataulu on 30.6.2021 saakka. Hankkeen projektipäällikköpalvelut hankitaan ostopalveluna.

7.2.12. Muut yhteistoimintaosuudet

Teuvan kunnan osuudet ja jäsenmaksut mm. Etelä-Pohjanmaan liiton, Suomen Kuntaliitto ry:n, KT Kuntatyönantajien ja Etelä-Pohjanmaan Rautatieyhdistys ry:n kustannuksiin on varattu hallintoon muihin yhteistoimintaosuuksiin.

7.3. Hyvinvointipalvelut

Toimiala vastaa esi- ja perusopetuksesta, lukio-opetuksesta, varhaiskasvatuksesta, kirjastosta, kansalaisopistosta, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluista sekä hyvinvointipalveluiden hallinnosta.

7.3.1. Tavoitteet vuodelle 2021

Kuntastrategian painopisteeksi valittu Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen toteutuu vuodelle 2021 valittujen toimenpiteiden kautta. Talousarviovuonna keskitytään erityisesti koronapandemiasta aiheutuneiden tai aiheutuvien haasteiden lieventämiseen panostamalla tukitoimiin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukio-opetuksessa ja nuorisotyössä.

Strategian mukaisesti harrastusmahdollisuuksien edesauttaminen toteutuu kaikilla tulosalueilla ja erityisesti niin varhaiskasvatuksen ja lukion liikuntahankkeiden myötä kuin perusopetuksen kerhoavustuksen sekä nuorisotyön hanketoiminnan myötä.

Hyvinvointipalveluiden hallinnossa seurataan erityisesti koronatilanteen vaikutuksia, talouden kehittymistä sekä lakimuutosten vaikutuksia toimialaan.

Perusopetuksessa tavoitteena on psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuuden parantaminen siten, että lapset ja nuoret saavat asiantuntevan tuen riittävän ajoissa sekä lisäksi nuorisotyön vahva jalkauttaminen oppilaiden pariin arkipäivän koulutyöhön ja samalla linkin rakentaminen koulusta vapaa-ajalle. Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia myös vertaissovittelutoiminnan jatkamisen ja vertaissovittelutoiminnan tukemisen kautta perusopetuksessa.

Lukio-opetuksessa seurataan pidentetyn oppivelvollisuuden lakimuutoksen etenemistä ja valmistaudutaan uudistukseen sekä valmistellaan lukion uutta opetussuunnitelmaa. Myös seutukunnallista yhteistyötä tiivistetään.

Varhaiskasvatuksessa tavoitteina ovat huoltajien ja lasten osallisuuden lisääminen, tila-ratkaisujen eteenpäinvieminen ja uuden toimintakulttuurin luominen uuden palvelurakenteen myötä sekä liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen.

Kirjaston tavoitteena on edistää kaikenikäisten lukemista ja lisätä yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa. Kansalaisopiston tavoitteena on kurssitarjonta, joka vastaa kuntalaisten toiveisiin ja tarpeisiin sekä sähköisten palveluiden lisääminen. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluissa tavoitteena on harrastusmahdollisuuksien edesauttamisen ohella uusien toimintamallien luominen ja toimintojen kehittäminen mm. uuden hyvinvointikoordinaattorin myötävaikutuksella.

Käyttötalous	TP2019	TA2020 + MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	616 585	620 200	615 900	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000
Toimintamenot	-7 636 693	-7 612 085	-7 615 415	-7 484 200	-7 484 200	-7 484 200	-7 484 200	-7 484 200
Toimintakate	-7 020 108	-6 991 885	-6 999 515	-6 864 200	-6 864 200	-6 864 200	-6 864 200	-6 864 200

7.3.2. Hyvinvointipalvelujen hallinto

Talousarviovuoden merkittävimpänä hankkeena toteutuu uuden päiväkodin valmistuminen ja käyttöönotto. Kunnan uuden osallisuusohjelman myötä osallisuuden eri muotoja hyödynnetään niin muutokseen valmistautumisessa kuin myös kaikilla tulosalueilla arjessa. Henkilökuntaa perehdytetään ja kannustetaan osallisuusohjelman toteuttamiseen.

Kehittämiskohteena vuoden aikana valmistellaan kulttuuri-, nuoriso-, ja liikuntapalveluiden esimiestehtävien järjestely osana koko kunnan organisaatiomallin tarkastelua. Samalla vakiinnutetaan nuorisotyön uusia muotoja kunnassa. Valtuuston linjauksen mukaisesti kouluverkko selvitys päivitetään vuoden aikana. Lisäksi laaja hyvinvointikertomus kootaan valtuustokauden päättyessä ja uusi hyvinvointisuunnitelma tulee valtuustolle päätettäväksi.

Vuoden mittaan hallinto seuraa koko ajan sekä taloudellista tilannetta että korona-pandemian kehittymistä. Hallinto on valmis reagoimaan nopeasti muuttuviin tilanteisiin ja tiedottaa sekä ohjeistaa tarvittaessa niin kuntalaisia kuin henkilöstöä turvalliseen toimintaan.

Hallinnon toimesta osallistutaan erilaisten kohde-, erityis- ja hankeavustusten hakuprosesseihin huomioiden kunnan strategiset painopisteet. Seudullinen Koulutus palveluna –hanke (KOPA) jatkuu tavoitteena yhteistyön lisääminen alueella sekä vetovoimaisten koulutuspalvelujen turvaaminen alueella tulevaisuudessa.

Kunta jatkaa koronan vuoksi tauolle jäänyttä kumppanuussopimusta MLL:n Pohjanmaan piirin kanssa. Yhteistyössä korostetaan kuntastrategian painopistealueita sekä vertaistukikyselyssä esille nousseita teemoja. Lisäksi hallinnosta osallistutaan maakunnallisiin henkilöliikenne- ja kuljetuspalvelutyöryhmiin sekä ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöiden että sote-uudistuksen HYTE-verkostoon.

Hallinnossa seurataan toimialaa koskevia valmisteilla olevia lakimuutoksia ja valmistaudutaan mm. oppivelvollisuuden pidentämiseen, varhaiskasvatusmaksujen muutoksiin sekä tulorekisterin käyttöönottoon varhaiskasvatuksessa vuoden aikana.

7.3.3. Perusopetuspalvelut

Talousarviovuonna 2021 tavoitteena on perusopetuksen alakouluissa psykologi- ja yleensä perheneuvolan palveluiden saatavuuden parantaminen siten, että lapset ja nuoret saavat asiantuntevan tuen oppimisvalmiuksien testaamisessa sekä riittävän ajoissa tukea niin oppimiseen kuin henkiseen hyvinvointiin. Samalla pyritään vahvistamaan perhetyön ja koulun yhteistyötä.

Tavoitteen mittarina pidetään perheneuvolapalveluiden saatavuutta viikkoina tai kuukausina siitä hetkestä, kun asia on tullut vireille ja on päädytty yhteydenottoon perheneuvolaan. Perhetyön ja koulun yhteistyön onnistumista arvioidaan yhteisissä palavereissa. Seurataan onnistuneiden tapausten määrää.

Nuorisotyön jalkauttaminen ja vahvistaminen koululaisten pariin arkipäivän koulutyöhön ja samalla linkin rakentaminen koulusta vapaa-ajalle on vuoden 2021 keskeinen tavoite. Päämääränä on ilta-päivien harrastustoiminnan edelleen kehittäminen yhdessä nuorisotoimen ja järjestöjen kanssa. Nuorisotyön kehittämiseen on saatu rahoitusta Aluehallintovirastolta. Vuoden 2020 aikana on kokoontunut bändi-, kuvataide-, käsityö- ja liikuntakerhoja ala- ja yläkoulu-laisille. Toimintaa on rahoitettu opetushallituksen myöntämän kerhorahan turvin. Kerhotoimintaa varten on saatu uusi avustus talousarviovuodelle.

Nuorisotyön vahva jalkauttaminen koululaisten pariin mitataan kontaktien määrällä perusopetuksessa. Seurataan, montako aktiviteettia on käynnistynyt sekä erilaisten kerhojen, kokoontumiskerhojen sekä kerhoihin osallistuneiden lukumäärä

Vertaissovittelu- eli Verso-koulutusta on järjestetty koko kunnan perusopetuksen luokkien 4-9 oppilaille ja heitä ohjaaville opettajille syyskuun 2020 lopussa. Muulle opetushenkilöstölle on pidetty kertaus toiminnasta ja sen vaatimista toimenpiteistä. Vertaissovittelu pyritään vuoden 2021 aikana vakiinnuttamaan osaksi koulun toimintaa. Vertaissovittelu on menetelmänä selkeä toimintamalli, jossa soviteltavia oppilaita hieman vanhemmat auttavat osapuolina olevia löytämään itse ratkaisun ristiriitaansa.

Tavoitteen toteutumista mitataan toteutuneiden sovitteluhetkien määrällä ja kokemuksella vertaissovittelutyön merkityksestä, lisäksi toimintaa arvioidaan kunkin lukukauden päättyessä.

Kevään 2020 pandemian aiheuttaman etäopetusjakson jättämän oppimisvajeen paikkaamista ja oppilashuollollisten huolien hoitamista on tehty loppukevään sekä syksyn 2020 aikana. Varsinkin pienten oppilaiden kohdalla puutteet oppimisessa ovat näkyneet vahvasti syksyn aikana. Oppimisen tuen toteuttamiseen on saatu myös Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää avustusta.

Tavoitetta mitataan oppimistulosten seuraamisella lapsen tai nuoren aiempaan oppimiseen tai opintomenestykseen.

7.3.4. Lukio-opetuspalvelut

Teuvan lukio selvittää seutukunnallisia yhteistyömalleja muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen, työelämän ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Tiivistämällä yhteistyötä edistetään kunnan vetovoimaa ja elinkeinoelämää.

Teuvan lukio osallistuu Tulevaisuuden koulutusyhteistyön selvityshankkeeseen yhdessä Kauhajoen kaupungin, Teuvan kunnan, Kauhajoen lukion, Vuoksen, Kauhajoen kansalaisopiston sekä Pannula-opiston ja Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymän kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää koulutusalausta osaavan työvoiman ja eriasteisten koulutusten saatavuuden takaamiseksi seudulla.

Lukiolla seurataan lukiokoulutukseen liittyvän lainsäädännön kehittymistä ja sen mukanaan tuomia uudistuksia kuten oppivelvollisuuden pidentäminen. Kehitetään LOPS2021 -työn edetessä edelleen lukion ohjaussuunnitelmaa ja opiskeluhuoltosuunnitelmaa, johon osallistetaan myös opiskelijat, huoltajat sekä muut yhteistyötahot.

Jatketaan lukion positiivisen imagon vahvistamista ja esilläpitoa toimimalla aktiivisesti markkinoinnissa ja lukion sosiaalisen median kanavilla. Liikunnallisen elämäntavan vahvistamiseksi lukio hakee Aluehallintovirastolta Liikkuva opiskelu –hankerahoitusta, jota varten varataan omavastuuosuus talousarvioon.

7.3.5. Varhaiskasvatuspalvelut

Vuoden 2020 tavoitteiden toteutumista hidasti maaliskuussa alkanut koronapandemia. Tästä syystä vuoden 2020 tavoitteet jatkuvat vuodelle 2021.

Ensimmäisenä tavoitteena lisätään huoltajien ja lasten osallisuutta. Erityisesti uuden päiväkodin piha-alueen suunnitteluun otetaan lapset ja huoltajat mukaan. Tavoitteen toteutumista mitataan sillä, onko päiväkodin piha-alueen tuleville käyttäjille tehty asiasta kyselyä. Vuonna 2020 tehtiin arviointikysely huoltajille, ja loppuvuodesta 2020 kysely tehdään vielä tuleville käyttäjille, eli lapsille.

Toisena tavoitteena on varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistustyön jatkaminen. Uuden päiväkodin valmistuminen on siirtynyt lokakuuhun 2021. Uuteen päiväkotiin siirtyy henkilöstöä kolmesta eri yksiköstä. Palvelurakenteen muutos vaikuttaa myös muuhun varhaiskasvatuksen järjestämiseen.

Koronapandemian vuoksi suunniteltuja koulutuksia ei voitu toteuttaa. Koulutukset toteutetaan alkuvuodesta 2021 osittain etäkoulutuksina, osittain lähikoulutuksena mutta pienemmissä ryhmissä. Koulutuksia jatketaan vielä loppuvuodesta uuden päiväkodin valmistuttua.

Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistamisen myötä palveluita keskitetään tulevaisuudessa uuteen päiväkotiin. Samalla luovutaan keskustan alueen ryhmiköistä. Henkilökunnan käyttö tehostuu ja toimintoja saadaan yhtenäistettyä. Tavoitteen toteutumista mitataan sillä, onko prosessikoulutusta järjestetty, ja paljonko siihen on osallistuttu.

Kolmantena tavoitteena on edelleen liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan edistäminen. Varhaiskasvatuksessa, jonka mittareina ovat liikunnallisuuden lisääminen eri yksiköissä (havainnointi, keskim.h/pvä) sekä Sapere – menetelmän tai Makuuakkosten käyttöönnotto. Ruokakasvatuksen osalta tehdään yhteistyötä ruokapalveluiden kanssa.

Varhaiskasvatus on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-2021. Avustusta käytetään mm. lisäresurssointiin lapsiryhmissä, joissa tuentarve on koronapoissaolojen vuoksi lisääntynyt. Määrärahaa käytetään myös henkilöstön digiosaamisen vahvistamiseen järjestämällä täydennyskoulutusta.

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Teuvalla ovat päivähoito eri muodoissaan (perhepäivähoito, ryhmikset ja päiväkotit), ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Eskaritalolla järjestetään esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta kokopäivähoitoa tarvitseville esiopetusikäisille Perälän ja Äystön esioppilaita lukuun ottamatta. Talousarvioraamin tulotavoitteisiin pääsemiseksi aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja tullaan tarkistamaan 1.8.2021 lukien siten, että maksuihin tulee 15-20%:n korotus.

Lasten varhaiskasvatus sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki ovat perheille subjektiivisia oikeuksia. Varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa lasten päivähoidosta säädetään mm. varhaiskasvatuksen tavoitteista, ryhmäkoosta, varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta, osallisuudesta, lasten päivähoitopaikkojen hakuajoista, sekä hoidossa olevien lasten ja hoitohenkilökunnan välisestä suhdeluvusta. Myös henkilöstön kelpoisuudesta säädetään laissa.

Varhaiskasvatuksen johtoajatuksena on kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa. Yhdessä kodin kanssa huolehditaan lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja oppimisesta. Omalta osaltaan varhaiskasvatus tarjoaa lapselle jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Toimintaa järjestetään niin, että se tukee lapsen kehitystä monipuolisesti, lapsen yksilöllisyys ja erityistarpeet huomioiden.

Yhteistyötä perusopetuksen kanssa jatketaan mm. lasten joustavan siirtymisen edesauttamiseksi varhaiskasvatuksen palveluista esiopetuksen kautta kouluun. Erityisesti tämä näkyy Eskaritalon arjessa.

Liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi varhaiskasvatuksessa haetaan jatkorahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Hanketta varten varataan riittävä määräraha vuoden 2021 talousarvioon.

7.3.6. Kirjastopalvelut

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen luku-taitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjaston keskeinen tavoite lukemisen edistämisestä perustuu sekä kirjastolakiin että kunnan strategiaan, jossa painotetaan harrastusmahdollisuuksien edesauttamista

Vuoden 2020 osalta osa tavoitteista jäi vajaaksi, joten kirjasto jatkaa edellisen vuoden tavoitteiden mukaisesti.

Lukemisen edistämisen konkreettisia toimia ovat noin kerran kuussa järjestettävät satuhetket ja mittarina ovat satuhetkien määrät ja osallistujamäärät. Jos koronatilanne ehkäisee paikan päällä tapahtuvat satuhetket, niin kirjastolla pyritään tekemään erilaisia videotallenteita, jotka korvaavat fyysiset satuhetket. Esikoululaisryhmille pidetään kirjaston tutustumiskäynti joka vuosi kevättalvella ja mittarina ovat tutustumiskäyntien määrä ja osallistuneiden lasten määrä. Eskareiden käynti on toteutettu aikaisemmin syksyllä, joten nykyiset eskarit eivät ole vielä kirjastolla käyneet. Koululaisille kirjasto pitää kirjavinkkauksia vähintään kaikille nelosluokkalaisille, ja mittarina pidetään vinkkausten määrää ja niihin osallistuneiden lasten määrää. Lisäksi toteutetaan seiskaluokkalaisille kirjastonkäytön opetusta, jota mitataan annetun opetuksen tuntimäärällä ja osallistuneiden oppilaiden määrällä.

Vanhempien kuntalaisten lukemista kirjasto pyrkii edistämään kirjailijavierailutapahtumilla asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Vuoden 2020 aikana toteutettu kysely on edelleen olemassa ja voimme jatkaa sen käyttämistä. Tuloksista saamme tietoa siitä, millaisia kirjailijavierailuja kuntalaiset haluaisivat ja mahdollisuuksien mukaan toteutamme niitä. Kirjasto haki AVI:n kehittämisavustusta vierailujen toteuttamiseen jo vuodelle 2020, mutta niitä ei pystytty hyödyntämään lainkaan koronatilanteen vuoksi. Yritämme vuoden 2021 aikana uudestaan. Mittarina ovat järjestettyjen kirjailijavierailuiden määrä ja tyytyväisyyskysely osallistuneille.

Näiden toimien lisäksi kirjasto pyrkii tavoittamaan ns. ei-käyttäjiä ja edistämään heidän lukemistaan tai ylipäänsä kirjaston käyttöä, osallistumalla kirjaston ulkopuolella tapahtuviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin kirjaston resurssien mukaan. Mittarina toimivat tapahtumiin osallistumisien määrä ja niissä saatujen uusien asiakkaiden määrä tai tavoitetut kontaktit.

Uusien asiakkaiden tavoittelu jäi hyvin vähäiseksi koronatilanteen vuoksi, joten pyrimme toteuttamaan tätä vuonna 2021.

Kirjasto jatkaa lasten ja nuorten osastojen uudistamistyötä. Työ aloitettiin loppuvuodesta 2020. Uusitulla ilmeellä ja paremmin käyttäjien toiveita huomioivalla toiminnallisuudella pyrimme saamaan lisää asiakkaita myös nuorten parista.

Yhteistyön lisääminen yhdistysten kanssa oli myös vuoden 2020 tavoitteita. Koska tämäkin tavoite jäi alkutekijöihinsä, niin jatkamme edelleen sen parissa. Yhteistyötä tehdään tälläkin hetkellä, mutta se on varsin satunnaista. Kirjasto kartoittaa ja selvittää mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä erilaisten paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö voi liittyä tapahtumatoimintaan tai muuhun hyväksi havaittavaan toimintamuotoon, joka voi olla myös pysyvämpää. Mittarina on toteutuneiden yhteistyökumppaneiden määrä.

Kirjasto pyrkii ylläpitämään käytössään olevilla resursseilla mahdollisimman ajantasaista ja laadukasta kokoelmaa. Tiivis yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa toimii hyvin ja kokonaisuus laajentaa sekä täydentää Teuvan kirjaston kokoelmaa.

7.3.7. Kansalaisopistopalvelut

Laki vapaasta sivistystyöstä määrittelee, että vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Lisäksi lain mukaan vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Teuvan kansalaisopisto pyrkii näiden periaatteiden mukaisesti järjestämään monipuolisia kursseja kunnan asukkaille siten, että kaikki ikäryhmät otetaan huomioon ja opetusta tarjotaan eri puolilla Teuvaa.

Tavoitteena on kurssitarjonta, joka vastaa ajankohtaisiin toiveisiin ja tarpeisiin. Kuntalaisilta ja opiskelijoilta kerätään palautetta kurssitarjonnasta ja huomioidaan toiveet resurssien puitteissa. Mittarina pidetään toiveiden perusteella toteutettujen kurssien määrää. Opisto tulee järjestämään myös vertaisryhmätoiminnan ohjaajien koulutusta yhdessä MLL:n Pohjanmaan piirin kanssa.

Talousarviovuonna kansalaisopisto panostaa sähköisten palvelujen parantamiseen ottamalla käyttöön sähköisen ilmoittautumismenettelyn sekä kurssimaksujen laskutuksen. Talousarvioraamin tulotavoitteisiin pääsemiseksi opiston kurssimaksuja korotetaan 15-20% vuoden alusta. Opisto hakee opetushallituksen opintoseteliavustusta, jonka turvin yleishyödyllisten kurssien tarjoamista voitaisiin jatkaa ilmaiseksi eläkeläisille ja työttömille. Lisäksi Kauhajoen ja Kurikan kansalaisopistojen kanssa jatketaan ”Kohti kestäväää elämäntapaa” -hanketta.

7.3.8.Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelujen tavoitteena on edesauttaa harrastusmahdollisuuksia yksin ja yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Jatkossakin säilytetään edulliset salivuokrat ja yhdistyksille myönnettävät toiminta-avustukset harrastusmahdollisuuksien saatavuuden turvaamiseksi.

Uimahallilla ja kuntosalilla kehitetään ja kasvatetaan eri-ikäisille tarkoitettuja liikuntapalveluita ja ohjattuja liikuntaryhmiä. Nuorisotyön jalkauttaminen oppilaiden koulupäiviin on aloitettu ja talousarviovuonna sitä vahvistetaan edelleen AVIn myöntämän ”Kumppari – kasvatuskumppanuutta nuorisotyön ja koulun kesken” -hankeavustuksen ansiosta.

Uuden hyvinvointikoordinaattorin myötä liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluita kehitetään hyvinvointityötä korostavaan suuntaan. Samalla toimenkuvan täsmentyminen ja kehittäminen huomioidaan myös mahdolliseen uuteen organisaatiomallin siirryttäessä.

7.4. Yhdyskuntarakennetoimiala

Toimiala vastaa ruokapalvelusta, kunnallistekniikasta, tilapalveluista, yleisten alueiden hoidosta, katujen ja yksityisteiden kunnossapidosta, vesi- ja jätevesihuollosta, väestönsuojelusta ja liikenneturvallisuudesta, kartoituksesta ja mittauksesta sekä hallinnosta.

7.4.1.Tavoitteet vuodelle 2021

Yhdyskuntarakennetoimialan tavoitteena on kunnan kiinteistökannan säätäminen tarvetta vastaavaksi. Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta nostetaan tai niistä luovutaan. Tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan joko myymällä, purkamalla tai kylmilleen jättämällä.

Maakuntien Tilakeskus Oy on aloittanut kuntaprojektin, jonka tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva kaikista kuntien ja kuntakonsernien omistamista tiloista ja luoda malli kiinteistö- ja rakennustietojen ylläpidolle. Yhdyskuntarakennetoimiala on allekirjoittanut yhteistyösopimuksen Maakuntien Tilakeskus Oy:n kanssa. Teuvan kunta toimii hankkeessa yhtenä hankkeen testaajakuntana.

Toisena tavoitteena on saada yhteistyöyrityksiä ja uusia toimijoita kunnalle ja samalla lisätä tarjoajien määrää ja saada aikaan lisää kilpailua, sekä tutustua teuvalaisten yritysten toimintaan ja sitä kautta kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia. Tavoitteena on neljä yritysvierailua vuoden 2021 aikana teuvalaisiin yrityksiin.

Uusiutuvan energian mahdollisuuksien käyttöä investointien muodossa jatketaan mm, Kiinteistöjen kustannussäästöjä haetaan panostamalla aurinkoenergian ja muiden vaihtoehtojen lisäämiseen.

Yhdyskuntarakenteen ja hallinnon yhteistyönä toteutettavan omaisuuskartoituksen täytäntöönpano.

Tulevinakin vuosina suurimpia haasteina tulevat olemaan talouden tasapainottaminen, kunta- ja palvelurakenteen muutosten aiheuttamiin muutoshasteisiin vastaaminen sekä koko toimialan kustannusrakenteen hallinta siten, että toimintaa voidaan harjoittaa laadukkaasti ja kustannustehokkaasti kestävän kehityksen periaatteella siten, että korjausvelan syntyminen saadaan minimoiduksi.

Teuvan vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön sähköisen Kulutus-Web -palvelun, jonka kautta vesimittarilukeman toimittaminen käy nopeasti ja kätevästi verkossa. Lokakuun 2020 lopussa yli puolet asiakkaita ilmoitti kulutuslukunsa sähköisesti.

Yhdyskuntarakenteen palvelujen siirtämistä sähköiseen muotoon pyritään jatkamaan. Selvitetään siirtymistä sähköiseen rakennusluvan hakemiseen esim. Lupapiste.fi – palvelun tai vastaavan avulla.

Rakennusvalvonnan asiakasmaksutaulukon selkiyttäminen ja maksujen tarkistaminen. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien nykyiset maksuperusteet ovat tulleet voimaan 2008. Niihin on tehty voimaantulon jälkeen tarkennuksia ja muutoksia (Kh 10.12.2007 § 328, lisäys Kh 13.1.2014 § 11, 27.1.2014 § 39 ja 13.5.2019 § 84). Maankäyttö- ja Rakennuslaki (MRL 5.2.1999/132) 145§ mukaisesti luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Maksujen tulisi noudattaa viranomaistehtävistä syntyviä kustannuksia. Nykyisten maksuperusteiden hyväksymisen jälkeen alan kustannustaso on noussut eivätkä nykyiset maksut vastaa tämän hetken tilannetta. Vuoden 2021 talousarviossa on huomioitu maksuperusteiden tarkastus ja maksujen tarkistuksesta tullaan tekemään esitys kunnanhallitukselle.

Pienet ja vähäisiä resursseja vaativat parannus- ja kehittämistoimet tehdään kulloinkin voimassa olevan talousarvion rajoissa toimintakauden aikana. Suurempien, paljon resursseja vaativien korjaus-, muutos- ja parannustöiden vaatimat toimenpiteet ja resurssit otetaan huomioon aina vuosittain talousarviota laadittaessa. Niille pyritään varaamaan määrärahoja kiireellisyyden mukaan viisivuotiskaudelle laadittavassa taloussuunnitelmassa.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa tavoitteena on tuottaa laadukkaita ruokapalveluita, joilla tuetaan hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen sekä puhtauspalveluita, joilla oikein mitoitettuna edistetään viihtyvyyttä ja parannetaan tilojen käytettävyyttä. Päämääränä on asiakastyytyväisyys, kannattavuus ja toiminnan vastuullisuus.

Tavoitteena on myös lisätä viestintää toiminnastamme ja sen periaatteista sekä yhteistyötä eri asiakasryhmiemme kanssa. Niin että pystymme kehittämään palveluitamme sekä ohjaamaan varsinakin lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin sekä tietoisuutteen jokaisen tilojen käyttäjän vastuusta viihtyvyyden ylläpitämisessä.

Hankinnoissa tavoitteena on edelleen kiinnittää huomiota tuotteiden alkuperään ja suosia mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita.

Käyttötalous	TP2019	TA2020 + MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	2 860 790	3 019 547	2 867 822	2 850 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000
Toimintamenot	-5 035 407	-4 847 543	-4 692 435	-4 622 219	-4 622 219	-4 622 219	-4 622 219	-4 622 219
Toimintakate	-2 174 617	-1 827 996	-1 824 613	-1 772 219	-1 772 219	-1 772 219	-1 772 219	-1 772 219

7.4.2. Yhdyskuntarakenteen hallinto

Talouden tasapainotusohjelman toteuttamista seurataan säännöllisesti ja pyritään löytämään uusia tai korvaavia säästökohteita joko toteutumattomien kohteiden tilalle tai lisäksi.

Toteutetaan yhdessä Hallinnon kanssa Energiaomavarainen Kunta - hanke. Yhteistyössä Vaasan yliopiston VEBIC (Vaasa Energy Business Innovation Centre) kanssa on valmisteltu hanke, jolle haetaan osarahoitusta Keskitien säätiö sr:ltä yhteensä 90 000 euroa vuosille 2020–2022. Hankkeen tavoitteena on edistää uusiutuvan hajautetun energiantuotannon käyttöönottoa Etelä-Pohjanmaalla saamalla aikaan uusiutuvaa energiaa tuottavia investointeja samaan aikaan tehden tutkimusta käyttäjien roolista ja sen merkityksestä uusiutuvan energian käyttöönotossa kohteissa.

Yhdyskuntarakennetoimialaan kuuluvien kiinteistöhuollon sekä ruoka- ja puhtauspalvelujen vuonna 2020 aloitettua yhtiöittämisselvitystä jatketaan ja se valmistuu vuoden 2021 kuluessa.

Henkilöstön hankintaosaamista vahvistetaan koulutuksen avulla.

Palvelujen siirtämistä sähköiseen muotoon jatketaan.

7.4.3. Tilahallinto

Tavoitteena on kunnan omistamien kiinteistöjen taloudellisen ja kustannustehokkaan ylläpidon jatkaminen siten, että kunnalla on tarjota viihtyisiä vuokra-asuntoja asumiseen ja kunnallisten ja seutukunnallisten palveluyksikköjen tarpeisiin niiden vaatimustason mukaisia palvelutuotannon toimitiloja. Lisäksi tilahallinto tuottaa kunnan toiminnoissa tarvittavat kustannustehokkaat, laadukkaat ja terveystaloudelliset huomioon ottavat laitoshuoltopalvelut.

Kiinteistöjen ylläpitopalvelulla pyritään asiakaslähtöisesti ja käytettävissä olevien resurssien rajoissa säilyttämään kiinteistöjen kunto, arvo ja toiminnalliset ominaisuudet parhaalla mahdollisella tasolla.

Tilahallinto hoitaa kunnan omistamissa kiinteistöissä olevien asuntojen ja toimitilojen vuokraustoimintaa.

Seutukunnallisena yhteistyönä kilpailutetaan suurempia hankintoja kuten öljy, sähkö ja laitoshuollon käyttämät aineet ja -tarvikkeet.

Tavoitteena on kiinteistöjen ja ulkoalueiden kunnossa- ja puhtaanapidon toteuttaminen tämän hetkistä vaatimus tasoa noudattaen. Talonrakennuspuolella toiminta keskittyy pääasiassa rakennusten peruskorjaukseen ja kunnossapitoon. 2021 kuitenkin suurimmat resurssit rakennuspuolella päiväkodin rakentaminen omalla henkilökunnalla.

Erityistä huomiota kiinnitetään kosteus- ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyyn ja mahdollisten ongelmien aiheuttajien poistoon sekä korjausrakentamisessa rakennusfysikaalisesti toimivien rakenneratkaisujen käyttöön, energiatehokkuuden parantamiseen, toiminnallisten ominaisuuksien parantamiseen sekä tilojen käytön optimointiin. Eri toimintamuotojen ja palveluiden vertailua tehdään talousarviovuoden aikana.

Talousarvioksi (ulkoinen) vuodelle 2021 on esitetty menoiksi 1 413 610 euroa ja tuloiksi 1 340 332 euroa, investointibudjetiksi on esitetty 1 669 500 euroa.

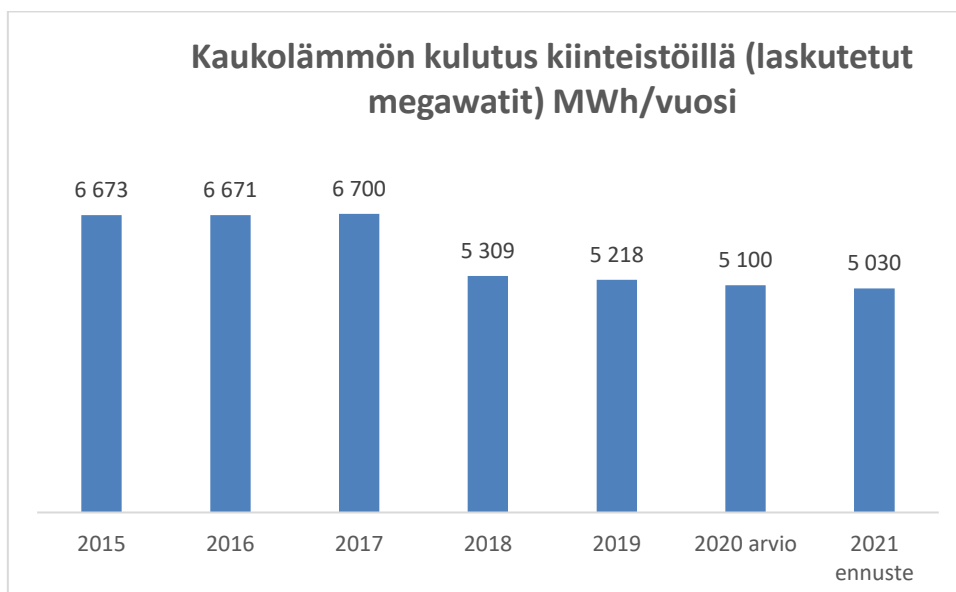
Kunnan omistuksessa olevat kiinteistöt, joissa vuokra-asuntoja 88 kpl

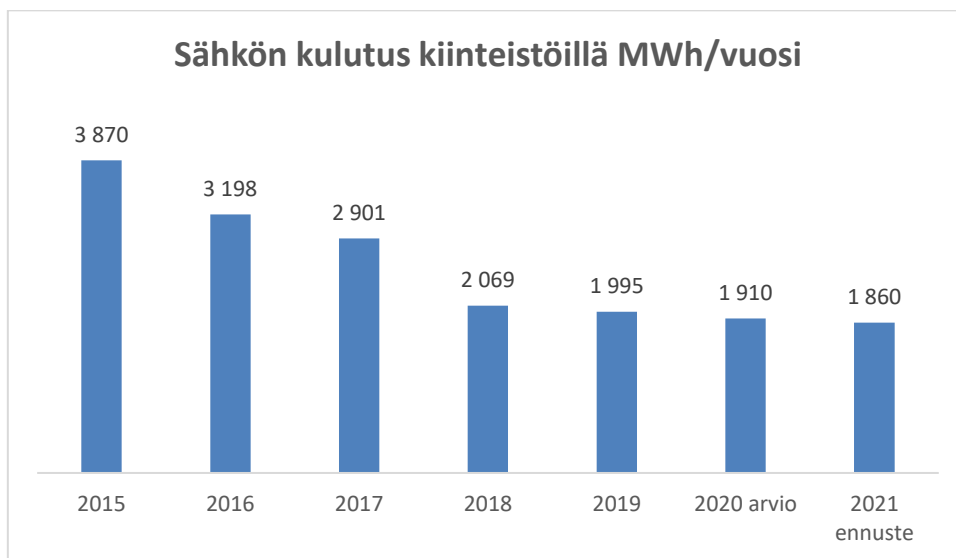
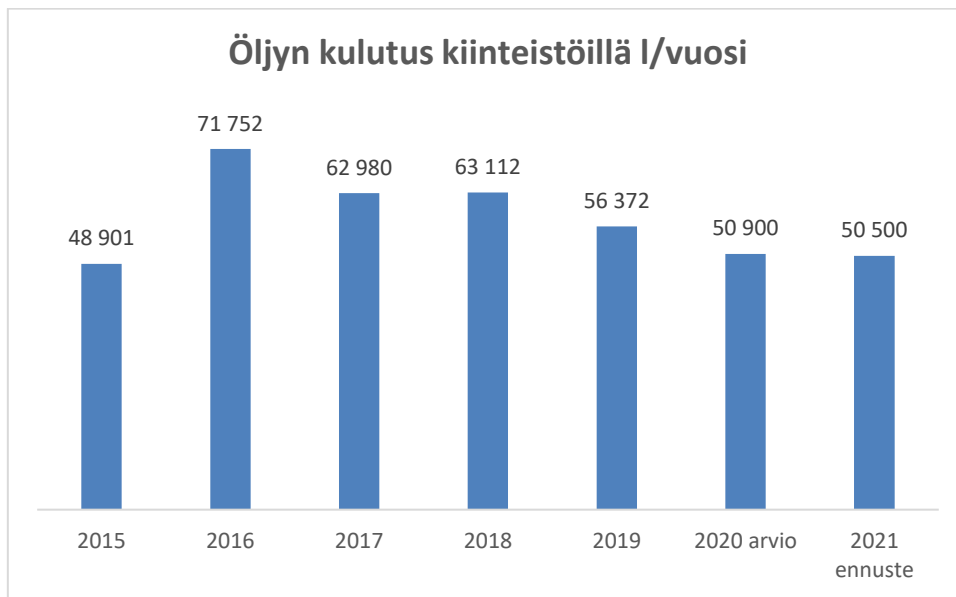
	kpl	kerrosala m ²	tilavuus m ³
Toimistorakennukset	1	996	2 988
Asuinrakennukset	8	4 061	12 960
Sosiaalitoimen kiinteistöt	9	13 141	43 164
Hyvinvointipal. kiinteistöt	8	15 093	58 414
Liikuntatoimen kiinteistöt	5	1 718	6 403
Teollisuusrakennukset	2	3 811	25 509
Muut rakennukset	13	3 467	11 999
Maa/Metsätila Mäki-Saksa	1	?	?
Yhteensä	47	42 287	161 437

euroa/m²/m³ (ulkoinen) 7,43 €/m² 19,48 €/m³, ei muutosta 2020

Vuoden 2020 aikaan kiinteistökanta on lisääntynyt yhdellä tilalla.

Tilahallinnon henkilöstö: Kirvesmiehiä kolme, talonmiehiä neljä sekä talonrakennusmestari.

Tilahallinnon tavoitteena on tuottaa aurinkoenergialla 4 % kiinteistöjen sähköstä.

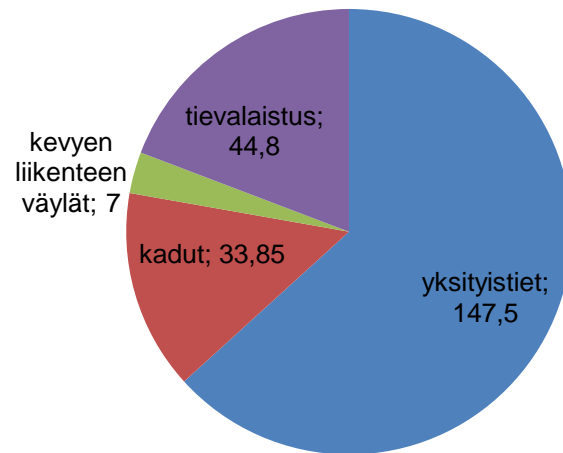
Yleiset alueet

Tavoitteena on liikennealueiden, liikunta- ja urheilualueiden sekä puistoalueiden hoitaminen käytävissä olevien määrärahojen puitteissa. Hoidon taso pyritään pitämään viime vuosien tasolla.

Yleisten alueiden parannus- ja kehitystöiden suunnitteluun on tavoitteena osallistaa myös yhdistyksiä ja kuntalaisia.

Muinaisuorten reitistöä parannetaan ja kehitetään mahdollisesti saatavalla hankerahalla. Hankehaku on avoinna loppuvuodesta 2020.

Hoidettavana olevat kilometrit jakaantuvat seuraavasti

Tievalaistus, valaisimia n. 1051 kpl

Puistot, istutukset ja leikkikentät

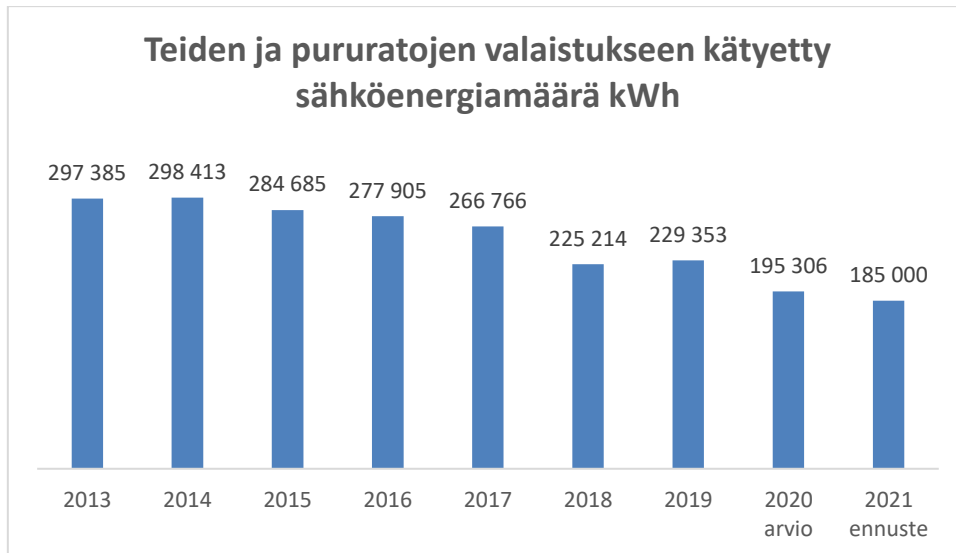
- n. 15 ha puistoalueita
- 6 kpl leikkikenttiä (Kirkonkylä ja Parra)
- n. 40 istutuskohdetta

Liikunta- ja urheilualueet

- 2 kpl kylien jääalueita (Horo ja Nori)
- 3 kpl koulujen kenttiä ja jääalueita
- Kafin pallokenttä
- 4 kpl kylien kenttiä
- Keskusurheilukenttä
- Parran ladut ja reitistöt (n. 60 km)
- Skeittiparkki

Muut alueet

- Matonpesupaikka
- Tori
- Romuajoneuvot

7.4.4. Vesilaitos

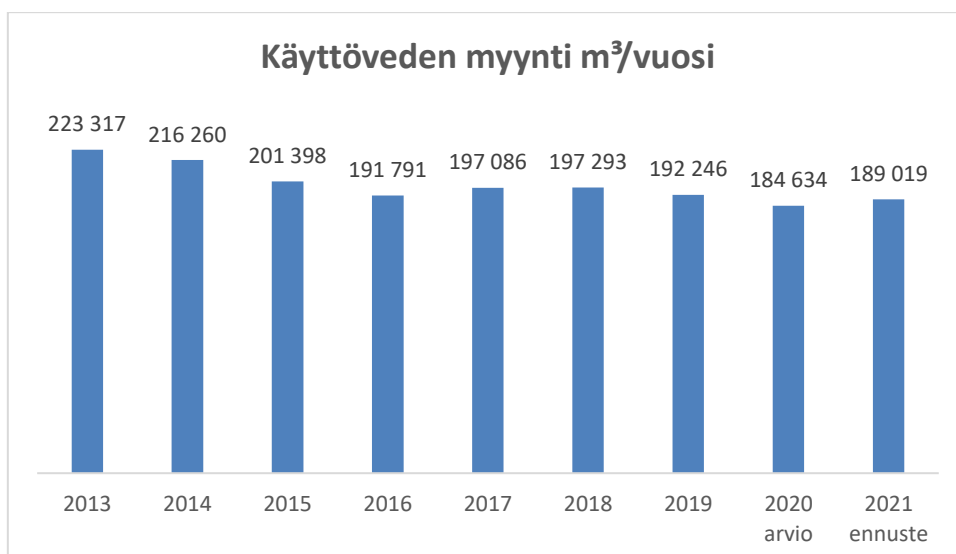
Tavoitteena on laatuvaatimukset täyttävän talousveden häiriötön ja määrältään riittävä tuotanto sekä jakelu vesilaitoksen asiakkaille.

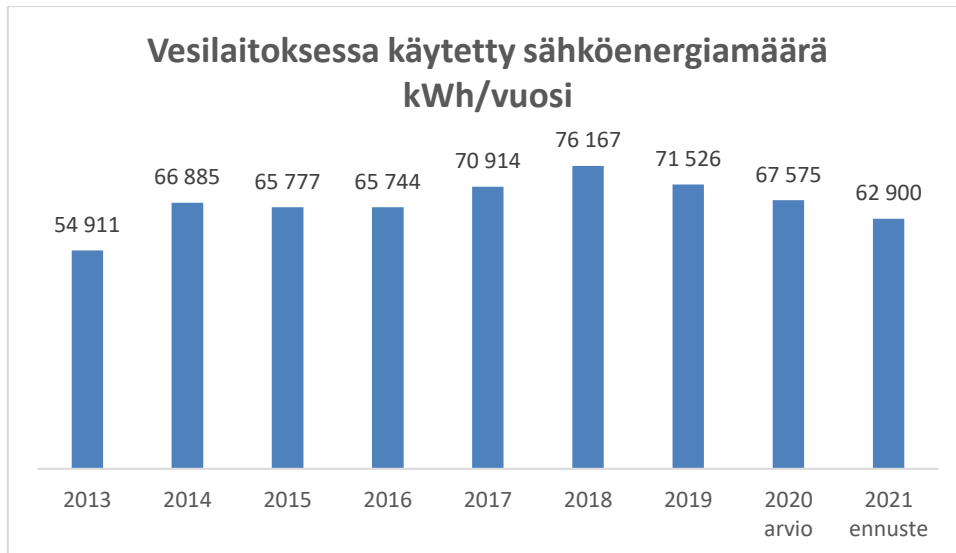
Vesimittarilukemien sähköistä ilmoittamista kehitetään edelleen. Vuodelle 2020 ilmoittajien määrä (748 kpl) tuplaantui vuodesta 2019 (384 kpl).

Pumppaamoiden uusimis- ja huoltotarpeet selvitetään ja niihin varataan rahaa investointiohjelmassa. Tavoitteena on rakentaa pumppaamoiden uusimis- ja huoltotarpeen seurantaan varten toimiva työkalu.

Hoidettavana on:

- 236,8 km vesijohtoverkosta
- 5 kpl pumppaamoja
- 20 kpl pohjavedenottoa/kuilukaivoja
- 3 kpl ylä- ja alavesisäiliöitä

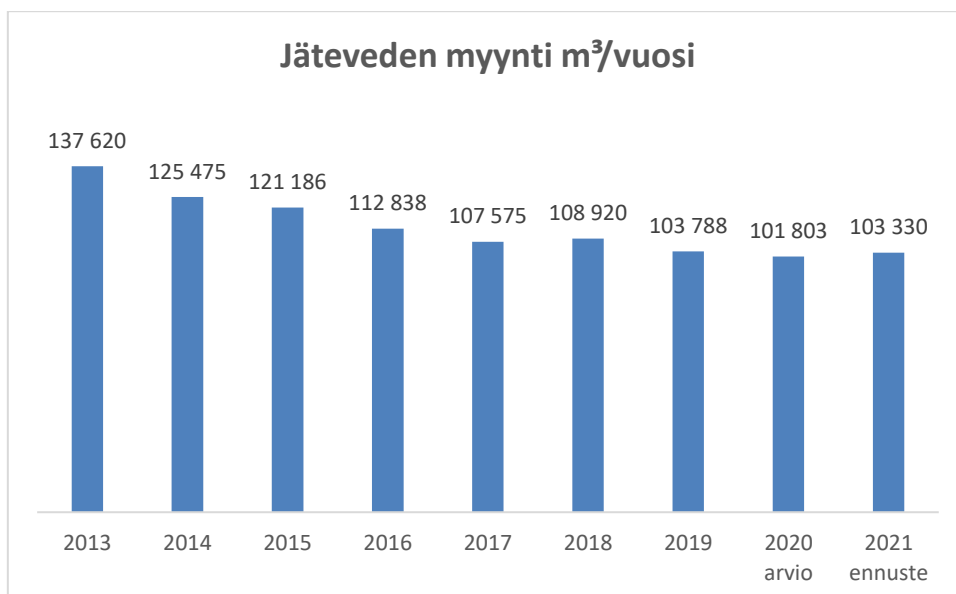
7.4.5. Viemärlaitos

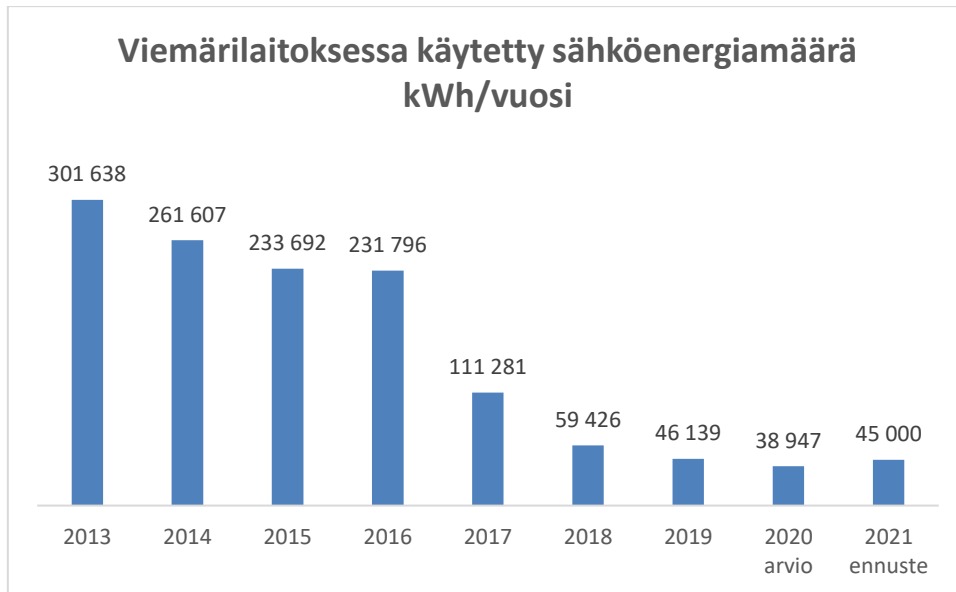
Viemärlaitoksen tavoitteena on viemäriverkoston liittyneiden kiinteistöjen jätevesien häiriötön johtaminen siirtoviemäriverkon kautta Kaskisiin yhteispuhdistamoon.

Pumppaamoiden uusimis- ja huoltotarpeet selvitetään ja niihin varataan rahaa investointiohjelmassa. Tavoitteena on rakentaa pumppaamoiden uusimis- ja huoltotarpeen seuranta varten toimiva työkalu.

Hoidettavana on:

- n. 58,6 km viemärijohtoverkoston
- n. 1000 kpl verkostokaivoja
- 3 kpl maasuodatinpuhdistamoja (Äystö, Kauppila ja Parra)
- 12 kpl jätevesipumppaamoja

7.4.6. Turvallisuuspalvelut

Turvallisuuspalvelut siirtyivät Etelä-Pohjanmaan alueellisen pelastuslaitoksen hoidettavaksi 1.1.2004 alkaen. Yhteistoimintasopimus on uudistettu v. 2007, ja uusi sopimus on astunut voimaan 1.1.2008. Kustannuksista vastaavat Etelä-Pohjanmaan alueelliseen pelastustoimeen liittyneet kunnat asukasluvun mukaisessa suhteessa.

Asukasluvun mukainen osuus (e/asukas) muodostuu pelastuslaitoksen hallinnosta, investoinneista sekä vuosittaisista käyttötalousmenoista.

Turvallisuuspalvelujen kuntaosuus vuonna 2021 on yhteensä 502 625 euroa.

Lisäksi peruskuntien tulee edelleen vastata kunnan johtokeskuksen ylläpidosta, huolehtia sammuusveden saatavuudesta korvausta vastaan sekä tarvittaessa yleisten väestönsuojien rakentamisvelvollisuudesta.

7.4.7. Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tuottavat palveluja Teuvan kunnan ja Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän eri toimipisteisiin sekä lisäksi ruokapalveluja kunnan, LLKY:n, Suomen Yrittäjäopiston ja Seutupalvelukeskuksen henkilökunnalle sekä Suomen Yrittäjäopiston opiskelijoille.

Ruokapalveluissa toimii neljä valmistuskeittiötä ja v. 2021 alusta kolme palvelukeittiötä, kun myös Äystön päiväkodin keittiö siirtyy ruokapalveluiden alaisuuteen. Vuosittain tuotettujen ateriasuoritteiden määrä on noin 340 000 suoritetta.

Siivottavia tiloja on noin 20 000 m², uusimpana kohteena Äystön päiväkodin siivouksen henkilöstön siirtyminen puhtauspalveluihin.

Yhteistyö Suupohjan alueella on tiivistä mm. hankinnoissa ja henkilökunnan koulutuksessa.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa tuotetaan laadukkaita ruokapalveluita, joilla tuetaan hyvinvointia ja ohjataan terveelliseen ravitsemukseen sekä puhtauspalveluita, joilla oikein mitoitettuna edistetään viihtyvyyttä ja parannetaan tilojen käytettävyyttä. Tavoitteena on asiakastyytyväisyys, kannattavuus ja toiminnan vastuullisuus.

Tavoitteena on lisätä viestintää toiminnastamme ja sen periaatteista sekä yhteistyötä eri asiakasryhmiemme kanssa. Niin että pystymme kehittämään palveluitamme sekä ohjaamaan varsinkin

lapsia ja nuoria terveyttä, kasvua ja hyvinvointia edistäviin ruokatottumuksiin sekä tietoisuutteen jokaisen tilojen käyttäjän vastuusta viihtyvyyden ylläpitämisessä.

Käytämme mahdollisuuksien mukaan tarjonnassamme sydänmerkkituotteita ja tavoitteena on lisätä kokonaisia sydänmerkkiaterioita ruokalistoille kaikissa toimipaikoissa.

Erityisruokavaliot ovat lisääntyneet varsinkin kouluruokailussa huomattavasti. Haasteena on erityisesti valmistettavien erilaisten annosten määrä, koska usein ruokavalio on hyvin henkilökohtainen ja monesti myös hyvin rajoitettu raaka-aineiden suhteen. Tavoitteena on yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulutoimen kanssa paneutua kokonaisuuden kehittämiseen.

Hankinnoissa kiinnitetään edelleen erityisesti huomiota tuotteiden alkuperään ja suositaan mahdollisuuksien mukaan paikallisia ja lähialueen tuotteita ja palveluita.

7.4.8. Jätelautakunta

Kahdeksan kunnan yhteinen lautakunta, jossa Teuva on vastuukuntana. Lautakunta käsittelee jätelainsäädännössä kunnan päätettäväksi määritellyt viranomaisasiat.

Käyttötalous	TP2019	TA2020 + MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	44 407	64 217	53 940	53 940	53 940	53 940	53 940	53 940
Toimintamenot	-45 983	-64 217	-53 940	-53 940	-53 940	-53 940	-53 940	-53 940
Toimintakate	-1 576	0	0	0	0	0	0	0

7.4.9. Viranomaislautakunta

Vuoden 2009 alusta lukien Teuvan kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä ja maanaineslupa-asioista on vastannut rakennuslautakunta. 1.6.2017 lähtien näistä tehtävistä on vastannut viranomaislautakunta.

Käyttötalous	TP2019	TA2020 + MUUTOS	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	28 915	34 700	40 100	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Toimintamenot	-74 365	-103 640	-97 325	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Toimintakate	-45 450	-68 940	-57 225	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000

7.4.10. Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on valvonnan, mutta myös neuvonnan ja ohjauksen avulla saavuttaa tuloksia rakentamisen laadun parantamisessa ja ympäristöön sopeuttamisessa. Rakennusvalvonta pyrkii edesauttamaan rakennushankkeiden aloittamista, sekä antaa neuvoja edulliseen ja laadukkaaseen toteutukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on käynnissä; tavoitteena on, että esitys uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Uudistuksen tavoitteena on ympäristöministeriön mukaan yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamisen ohjausta ja helpottaa lain toimeenpanoa. Uudistuksessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjauksen tulevaisuuden näkymät, aluehallinnon muutokset ja jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö. Näköpiirissä olevia laajoja ilmiöitä ovat muun muassa ilmasto- ja energiakysymykset, aluerakenteen erilaistuminen, kaupungistuminen, liikkumisen murros, elinkaari- ja vähähiilisyysnäkökohdat, digitalisaatio sekä hallinnon muutokset.

Maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi monet muut lait vaikuttavat alueidenkäyttöön ja rakentamiseen. Uudistuksessa kirkastetaan eri säädösten roolia. Euroopan unionin lainsäädäntö vaikuttaa merkittävästi rakentamisen ohjaukseen muun muassa energiatehokkuuden osalta. Lainsäädännön kehittä-

tämiselle luovat puitteita myös kansainväliset sopimukset, joihin liittyy merkittäviä alueidenkäyttöisiä ulottuvuuksia. Näistä tuorein on Pariisin ilmastopöytäkirja.

Kevästä 2020 lähtien koronavirus on vaikeuttanut rakentamiseen liittyvien palaverien pitämistä. Pienemmällä työmailla viruksen vaikutus on ollut lähinnä turvaetäisyyksien pitäminen, mutta monet rakennustyöt ovat sujuneet normaalisti. Joitakin hankkeita on vaikeuttanut tiettyjen tavaroiden saanti ja joitakin hankkeita on alkanut siitä syystä, että on ollut aikaa rakentaa.

Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat

	2015	2016	2017	2018	2019	Ennuste 2020
kpl	79	70	190	106	53	70
krs.ala m²	8 500	6000	3200	3000	3000	10000
tilavuus m³	81300	30000	77500	72000	40000	60000

Rakennusjärjestyksen 2 §:n mukaiset ilmoitukset

	2015	2016	2017	2018	2019	Ennuste 2020
Kpl	20	17	21	10	20	10

Tuulivoiman ja Fingridin muuntoaseman lisäksi merkittäviä hankkeita ensi vuonna ovat uuden S-Marketin rakentaminen keskustaan ja jo aloitettu yli puolen hehtaarin kasvihuonehanke Äystölle. Kaksi navettahanketta on meneillään Norinkylässä; uusi navetta ja laajennus. Kunnan oma päiväkotihanke on alkamassa ja pari uutta omakotitaloakin on tulossa. Karijoelle myydään edelleen yksi päivä viikossa rakennustarkastajan työpanosta.

Liite 1. Selvitys henkilöstömäärän kehityksestä vuosina 2017–2020 ja –suunnitelma vuodelle 2021

Virat ja toimet toimialueittain

Virka- / toiminimike

HALLINTO	2017	2018	2019	2020	2021
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Hallintojohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	3	2,5	2	1,5	1,5
HALLINTO YHTEENSÄ	5	4,5	4	3,5	3,5

HYVINVOINTIPALVELUT	2017	2018	2019	2020	2021
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
Rehtorit	2	2	2	2	2
Apulaisrehtori	1	1	1	1	1
Yhtenäiskoulun lehtorit	12,5	12,5	12	10	9
Tuntiopettajat (perusk./lukio)	6,5	6,5	6	8	6
Opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1
Luokanopettajat	18	18	18	18	18
Erityisopettajat	3	3	3	3	3
Koulukuraattori	1	1	1	1	1
Erityisluokanopettajat	6	6	6	6	6
Esiopettajat	4	4	4	4	3,5
Toimistosihteeri	3	3	3	3	3
Koulunkäyntiav./kouluavustaja	10,5	10,5	10,5	12	11
Lukion lehtorit	3,25	3,25	3	3	3
Kirjastonjohtaja	1	1	1	1	1
Kirjastovirkailija	3	2	2	2	2
Uinninvalvoja/ohjaaja	1	1	1	1	1
Lipunmyyjä/kahvionhoitaja	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	0,3
Hyvinvointikoordinaattori					1
Nuoriso-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,3	1,3
Iltapäiväkerhon ohjaaja	2	2	2	2	2
Päiväkodin johtaja	1	1	1		0
Lastentarhanopettaja	4	4	4		0
Varhaiskasvatuksen opettaja				6	6
Erityislastentarhanopettaja	1	1	1		0
Kiertävä varh.kasv.erityisopettaja				1	1
Lastenhoitaja	9,5	9,5	10,5		0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja				9	9
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen alue-esimies				2	2
Ryhmäperhepäivähoidon ohjaaja	1	1	1		0
Perhepäivähoitaja	25	25	22	21	21
Päiväkotiapulainen/pk-avustaja	5	5	4	3,5	3,5
Liikuntakoordinaattori					0,5
HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ	130,05	129,05	124,8	125,3	121,6

YHDYSKUNTARAKENNE	2017	2018	2019	2020	2021
Tekninen johtaja					1
Kunnaninsinööri	-	-	-	-	-
Maanrakennusmestari	1	1	1	1	0,3
Talorakennusmestari	1	1	1	1,5	1
Laitospalveluohjaaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	2	2	1	1,5	1,5
Laskentasihteeri	1	1	1	1	1
Laitoshuoltaja	12	12	12	12	12
Talonmiehet	4	3	3	3	3
Laitosmiehet	3	3	2	1	2
Ammattimies	1	1	1	1	1
Tuntipalkkaiset	4	4	4	4	4

Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
Ruokapalvelupäällikkö	1	0,65	0,65	0,65	0,65
Ruokapalveluesimies	3	3	3	3	3
Ravitsemustyönjohtaja	0,5	0,5	0	0	0
Ravitsemistyöntekijä	14,5	14,5	14,5	14,5	15
YHDYSKUNTARAKENNE YHTEENSÄ	50	48,65	46,15	46,15	46,45

TEUVAN KUNTAKONSERNI

Teuvan kunta

Tytäryhteisöt (omistus 100 %)

Asunto Oy Tanulanrivi	Asunto Oy Horonrivi	Asunto Oy Norinrivi	Teuvan Vuokratalot Oy	Kiinteistö Oy Teuvan Kafiaari	Teuvan Kaukolämpö Oy	Teak Oy
--------------------------	------------------------	------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	----------------------------	---------

Osakkuusyhteisöt

Vapaa-ajankes- kus Parra Oy, omistus 37,6%	Aqua Botnica Oy, omistus 31,5 %	Asunto Oy Teuvan Nou- seva Kuuhu, omistus 46 %	Asunto Oy Kaupanmäki, omistus 25 %	Suupohjan Seutupalvelu- keskus Oy, omistus 27,5 %	SYO Suomen Yrittäjäopisto, omistus 25 %
--	---------------------------------------	---	--	--	--

Kuntayhtymäosakkuudet

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	Eskoon sosiaalipal- velujen ky	Seinäjoen koulutus- kuntayhtymä	Suupohjan koulutus- kuntayhtymä	Etelä-Pohjan- maan liitto ky	Suupohjan peruspalvelu- liikelaitos- kuntayhtymä
--	--------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	---

Lisäksi Teuvan kunta omistaa 13,5 %:n osuuden Suupohjan kahdeksan kunnan yhteisestä jätehuoltoyhtiöstä Oy Botniarosk Ab:sta sekä 17,8 %:n osuuden Suupohjan Seutuverkko Oy:stä.

Liite 3. Vesilaitos

																arvio	ennuste	
26.11.2020	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vesilaitos																		
Kuluttajia																		
- Kk	1352	1362	1369	1378	1383	1387	1393	1402	1416	1419	1421	1422	1412	1412	1413	1413	1413	1413
- Parra	55	55	56	57	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59
Yhteensä 31.12.	1407	1417	1425	1435	1442	1446	1452	1461	1475	1478	1480	1481	1471	1471	1472	1472	1472	1472
Myyty vettä m³																		
- Kk, muut	270 095	230 518	252 922	241 026	230 125	239 907	217 457	207 561	198 498	193 473	192 112	177 703	171 591	179 904	176 933	173 969	166 780	172 000
- osuuskunnat (Äystö, Riippi, Perälä, Lyyski)	6 987	10 782	15 241	2 759	327	7 341	1 495	1 860	4 027	975	3 433	421	1 188	1 379	4 156	4 097	4 816	4 054
- sisäiset (r: 50)		26 843	24 235	29 436	29 344	28 570	29 607	25 885	29 028	27 732	19 479	21 936	18 055	14 444	14 445	12 972	11 735	11 735
- Parra (r: 70 + Parramaja)	1 307	1 424	1 381	1 957	862	2 081	1 237	1 418	1 318	1 137	1 236	1 338	957	1 359	1 759	1 208	1 303	1 230
Myynnit yht. m³	278 389	269 567	293 779	275 178	260 658	277 899	249 797	236 724	232 871	223 317	216 260	201 398	191 791	197 086	197 293	192 246	184 634	189 019
Henkilöstön määrä (kk-palkkaiset)																		
	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,25	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
TOIMINTATUOTOT																		
Vesimaksut ulkoiset	197 672	191 340	211 365	195 901	196 616	219 258	198 171	189 755	192 274	193 843	196 751	183 592	176 073	183 962	184 082	181 490	173 990	178 990
Vesimaksut sisäiset	22 781	21 475	19 696	24 012	24 943	26 668	26 647	23 552	27 585	27 487	22 457	21 835	18 535	14 921	14 899	13 393	12 116	12 116
Vesi perusm. ulkoiset	44 030	54 285	56 514	61 052	60 881	70 095	67 715	69 157	79 872	73 669	80 230	79 698	73 149	77 986	76 694	76 081	75 000	74 580
Vesi perusm. sis.	5 195	6 141	7 892	8 253	6 934	9 183	11 382	9 626	13 376	12 341	11 297	12 124	13 135	10 720	9 399	9 240	9 000	9 000
Liittymismaksutulot	6 823	16 435	12 011	20 100	6 665	19 167	9 955	16 280	34 695	5 980	2 535	8 950	14 300	3 445	0	0	3 695	3 500
Muut maksutuotot ulk.	3 955	1 542	2 480	6 288	4 214	3 645	2 862	4 886	3 350	18 986	3 075	2 917	5 714	3 730	2 967	5 120	3 000	4 500
Tulot yht.	280 457	291 219	309 958	315 606	300 253	348 015	316 731	313 257	351 152	332 307	316 345	309 116	300 906	294 764	288 041	285 325	276 801	282 686
TOIMINTAMENOT																		
Muiden palv. osto	-33 267	-28 341	-24 496	-29 807	-32 349	-45 599	-45 214	-33 391	-39 004	-57 858	-23 317	-23 382	-37 483	-37 982	-30 591	-34 128	-50 000	-37 600
Aineet ja tarvikkeet	-70 519	-66 853	-72 907	-50 654	-59 153	-68 640	-44 700	-46 425	-53 839	-56 225	-50 143	-17 852	-60 466	-57 046	-56 008	-63 708	-63 000	-50 900
- ostot, sis.								-145	-326	-458	0	-371	0	-101	-110	-33	0	
Muut sis. palvelut	-2 524	-2 514	-2 869	-3 581	-3 204	-3 060	-10 758	-11 203	-11 605	-14 288	-10 623	-12 251	-11 126	-1 552	-2	-5 277	-16 210	
Varaston muutos	7 320	-1 737	6 710	-1 047	-1 949	-2 659	-3 872	1 133	0	3 445	-2 810	-641	-434	-9 177	-6 759	-2 395	0	
Vuokramenot						-40	-40	-40	-40	-40	-80	-40	0	0	0	0	-40	

Henkilöstömenot																		
- palkat	-59 758	-66 240	-66 260	-61 329	-59 303	-57 314	-64 563	-71 538	-70 438	-74 512	-68 155	-63 553	-58 505	-56 797	-53 269	-40 432	-70 705	-53 900
- sos.vak.maksut	-16 820	-19 397	-20 834	-21 331	-23 036	-21 977	-20 698	-20 097	-19 014	-20 807	-21 900	-19 907	-19 873	-16 127	-15 237	-13 510	-18 921	-24 030
Menot yht.	-175 569	-185 082	-180 657	-167 748	-178 994	-199 289	-189 844	-181 706	-194 266	-220 743	-177 028	-137 997	-187 887	-178 782	-161 976	-159 483	-218 876	-166 430
Netto	104 888	106 137	129 301	147 858	121 259	148 726	126 887	131 551	156 886	111 564	139 317	171 119	113 019	115 981	126 065	125 842	57 925	116 256
Poistot	-39 167	-37 915	-35 583	-32 436	-30 284	-31 564	-29 693	-28 086	-27 905	-27 266	-26 200	-25 809	-23 108	-21 114	-18 890	-17 048	-15 355	-15 355
Liikeylijäämä	65 720	68 221	93 718	115 422	90 975	117 161	97 194	103 465	128 982	84 298	113 117	145 310	89 911	94 868	107 175	108 793	42 570	100 901
Rahoitustuotot ja -kulut	2 032	1 146	-1 426	-2 566	-2 997	-712	-1 305	-1 013	-422	-43	531	909	801	843	1 359	1 464	1 200	1 715
Tilikauden alijää- mä/ylijäämä	67 752	69 367	92 292	112 856	87 978	116 449	95 889	102 452	128 560	84 255	113 649	146 219	90 712	95 711	108 534	110 257	43 770	102 616
Tasearvo (2001-2004 yht. v+jv)	1 098 601	439 702	452 809	411 637	405 507	394 035	394 160	376 551	253 657	249 318	243 500	223 523	239 972	184 416	165 526	149 648	134 293	134 000
Sijoitetun pääoman tuotto		15,8 %	20,4 %	27,4 %	21,7 %	29,6 %	24,3 %	27,2 %	50,7 %	33,8 %	46,7 %	65,4 %	37,8 %	51,9 %	65,6 %	73,7 %	32,6 %	76,6 %
Omakustannushinta €/m ³	0,77	0,83	0,74	0,73	0,80	0,83	0,88	0,89	0,95	1,11	0,94	0,81	1,10	1,01	0,92	0,92	1,27	0,96
Taksan mukainen hinta €/m ³	0,80	0,80	0,80	0,80	0,85	0,90	0,90	0,90	1,00	1,00	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
Investointimenot	29 898	19 741	9 727	12 129	42 169	9 626	23 055	30 266	17 325	20 078	3 234	1 960	5 115	0	0	0	0	0
H:löstömenot/myyty m ³	0,28	0,32	0,30	0,30	0,32	0,29	0,34	0,39	0,38	0,43	0,42	0,41	0,41	0,37	0,35	0,28	0,49	0,41
% / myyntihinta	34,4 %	39,7 %	37,1 %	37,5 %	37,2 %	31,7 %	37,9 %	43,0 %	38,4 %	42,7 %	40,8 %	40,6 %	40,1 %	36,3 %	34,0 %	27,5 %	47,6 %	40,4 %
H:löstömenot/miestyövuosi	40 304	45 072	45 839	43 505	43 336	41 732	44 874	48 229	47 080	50 168	47 398	66 768	65 315	60 770	57 089	44 952	74 688	64 942
Käyttökate-%	23,43	23,43	30,24	36,57	30,30	33,67	30,69	33,03	36,73	25,37	35,76	47,01	29,88	32,18	37,21	38,13	15,38	35,69

Liite 4. Viemärlaitos**Viemärlaitos**

											arvio	ennuste
26.11.2020	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kuluttaja												
- Kk	686	693	695	709	712	712	714	714	714	714	714	714
- Parra	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59
Yhteensä 31.12.	745	752	754	768	771	771	773	773	773	773	773	773
Laskutettu jätevesiä												
- Kk, muut	121 970	119 635	105 212	106 469	103 191	98 214	93 932	91 753	92 886	89 087	88 500	90 100
- sisäiset (r. 50)	25 221	24 192	30 138	30 014	21 048	21 634	17 949	14 463	14 437	13 632	12 000	12 000
- Parra (r:70 + Parramaja)	1 237	1 418	1 318	1 137	1 236	1 338	957	1 359	1 597	1 049	1 303	1 230
Laskutukset yht. m³	148 554	145 245	136 668	137 620	125 475	121 186	112 838	107 575	108 920	103 768	101 803	103 330
Henkilöstön määrä (kk-palkkaiset)	1,65	1,65	1,65	1,65	1,65	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60
TOIMINTATUOTOT												
Jätevesimaksut ulkoiset	197 132	225 286	261 009	268 123	261 609	257 552	239 812	236 997	203 025	231 926	230 000	235 400
Jätevesimaksut sisäiset	40 554	45 589	60 878	59 342	53 446	50 801	46 667	39 186	37 650	35 328	30 000	30 400
Jätevesi perusm. ulkoiset	40 080	51 745	67 334	64 152	68 662	70 407	65 403	66 665	54 572	64 289	61 042	61 100
Jätevesi perusm. sis.	7 237	9 502	12 052	12 475	12 214	12 152	14 058	13 728	12 563	12 459	12 000	12 400
Sakokaivoliett. käs.m.	4 008	5 353	5 547	6 111	4 504	7 472	7 675	384	0	0	0	0
Liittymismaksutuotot	17 952	19 074	37 112	7 524	4 408	9 484	27 056	1 672	7 904	0	0	1 520
Muut maksutuotot ulk.	906	1 460	0	0	0	-10	-2 079	3 337	9 757	1 964	1 200	1 300
Tulot yht.	307 869	358 009	443 931	417 728	404 843	407 857	398 592	361 968	325 472	345 967	334 242	342 120

TOIMINTAMENOT

Valmistus omaan käyttöön

Muiden palv. osto	-89 078	-93 118	-93 216	-95 143	-88 490	-119 807	-86 191	-298 840	-149 540	-143 682	-149 540	-150 920
Aineet ja tarvikkeet	-41 439	-56 324	-63 182	-62 382	-50 011	-56 885	-44 652	-13 217	-13 633	-13 114	-13 633	-16 110
Muut sis. palvelut	-3 337	-4 109	-4 042	-8279,02	-4323	-5678,32	-4831	-1552,4	0	-1,47	-9 064	-2 500
Varaston muutos	-11 135	-3 312	0	-15 375	-1 509	-916	7 481	-6 743	-2 643	2 494	0	0
Vuokramenot			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Henkilöstömenot												
- palkat	-52 992	-64 245	-71 343	-73 196	-75 507	-77 346	-73 175	-71 182	-54 122	-16 775	-13 823	-10 627
- sos.vak.maksut	-14 262	-16 974	-19 091	-20 060	-20 327	-19 606	-19 708	-17 110	-13 639	-6 484	-8 207	-10 470
Menot yht.	-212 243	-238 083	-250 874	-274 435	-240 167	-280 238	-221 076	-408 644	-233 576	-177 562	-194 266	-190 627
Netto	95 626	119 926	193 057	143 293	164 676	127 619	177 516	-46 675	91 896	168 404	139 975	151 493
Poistot	-101 245	-109 555	-140 162	-155 587	-147 626	-143 063	-131 185	-122 029	-109 697	-103 609	-103 609	-100 000
Liikelylijäämä	-5 619	10 371	52 896	-12 294	17 050	-15 443	46 331	-168 704	-17 801	64 796	36 367	51 493
Rahoitustuotot ja -kulut			0	-43		-2		0	0	0	0	0
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	-5 619	10 371	52 896	-12 336	17 050	-15 445	46 331	-168 704	-17 801	64 796	36 367	51 493
Tasearvo (2001.2004 yht. v+jv)	1 095 581	1 294 170	1 474 698	1 426 754	1 398 495	1 285 215	1 212 197	1 091 499	992 438	939 333	845 531	800 000
Sijoitetun pääoman tuotto	-0,5 %	0,8 %	3,6 %	-0,9 %	1,2 %	-1,2 %	3,8 %	-15,5 %	-1,8 %	6,9 %	4,3 %	6,4 %
Omakustannushinta €/m ³	2,11	2,39	2,86	3,12	3,09	3,49	3,12	4,93	3,15	2,71	2,93	2,81
Taksan mukainen hinta €/m ³	1,60	1,95	2,4	2,5	2,55	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Investointimenot	363 589	387 919	328 785	107 643	114 765	35 613	58 166	45 000	45 000	0	0	0
H:löstömenot/myyty m ³	0,45	0,56	0,66	0,68	0,76	0,80	0,82	0,82	0,62	0,22	0,22	0,20
% / myyntihinta kuutiolta	28,3 %	28,7 %	27,6 %	27,1 %	30,0 %	30,8 %	<u>31,7 %</u>	31,6 %	23,9 %	8,6 %	8,3 %	7,9 %
H:löstömenot/miestyövuosi	40 760	49 224	54 808	56 519	58 081	60 595	58 052	55 182	42 350	14 537	13 769	13 186
Käyttökate-%	-1,83	2,90	11,92	-2,94	4,21	-3,79	11,62	-46,61	-5,47	18,73	10,88	15,05

Liite 5. Rakentamishjelma 2021–2025

TEUVAN KUNTA		RAKENTAMISOHJELMA 2021 - 2025							Rak.kohteen valtionrahoitus	
Hank- keen nro	Hankkeen nimi TALONRAKENNUS	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kustannus- arvio 1000 e	2021	2022	2023	2024	2025		1 000 €
Hallinto										
	Jäsenkuntien maksusuudet investoinneista	2020	105	35	35					
	<i>Yhteensä</i>			35	35					
Asuinrakennukset										
	Vuokra-asunnot peruskorjaus	2020	125	25	25	25	25	25		
	<i>Yhteensä</i>		125	25	25	25	25	25	0	
Sosiaali- ja terveystoimen rakennukset										
	TK ilmanvaihto perusparannus Terveilma	2020	26	15						
	<i>Yhteensä</i>		26	15	0	0	0	0	0	
Hyvinvointipalveluiden rakennukset										
	Uusi päiväkoti	2020	1300	1260						
	Uuden päiväkodin astianpesukone, laitosmalli	2020	25	25						
	Uuden päiväkodin irtokalusteet	2020	53	53						
	Kirjasto uusi ilmanvaihtokone lämmöntalteenotolla	2021	29	29						
	Uimahalli ilmanvaihto, lämmön talteenotto	2021	19	19						
	Uusiutuva energia	2020	300	100	100	100				
	Äystö päiväkoti julkisivumaalaus ja teollisuusastianpesukone	2021	40	40						
	<i>Yhteensä</i>		1766	1526	100	100	0	0	0	
Teollisuushallirakennukset										
	<i>Yhteensä</i>		0	0	0	0	0	0	0	

Muut rakennukset

Paloaseman sokkelikorjaukset

Yhteensä

2021	19	19					
	19	19	0	0	0	0	0
	2041	1620	160	125	25	25	0

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Hankkeen nro	Hankkeen nimi YLEISET ALUEET	Hankkeen aloittamisvuosi	Kokonaiskustannusarvio 1000 e	2021	2022	2023	2024	2025	Rak.kohteen valtionrahoitus 1 000 €
LIIKENNEALUEET									
9082	Kaavatiet, rakentaminen								
925	Syreeninkuja (200 jm) sis. sadevesiviemärin rakentamista n. 150 jm	2020	50	25	25				
919	Säntinkatu (massanvaihto/rakennekerrokset 2-vaihe (200 jm)	2020	23	23					
	Säntinkatu kevyenliikenteenväylä	2020	17		17				
	Koulukuja	2020	11		11				
	Filppulankuja	2020	22		22				
	Suksen sillan kannen uusiminen ja palkkien vaihto	2020	35	35					
	Äystön uuden alueen katu 450m	2021	55	55					
	<i>Yhteensä</i>		<i>213</i>	<i>138</i>	<i>75</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
9084	Kaavatiet, päällystäminen								
26	Säntinkatu päällystys	2020	10		10				
	Säntinkatu kevyenliikenteenväylä päällystys	2020	4			4			
	Koulukuja	2019	6			6			
	Filppulankuja, päällystäminen	2021	12			12			
	Lossanmäentie: Metsätähden-, Vipukelkan-, Lammas- haan ja Kankurintie	2020	46		46				
	Liikenneturvallisuussuunnitelma, pienkohteet	2021	30	20	10				
	Erikseen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa neuvoteltavien teiden kunnostus.	2021	40	40					
	Tehtaantie päällysteen uusiminen 1800 m ²	2020	30		30				
	<i>Yhteensä</i>		<i>178</i>	<i>60</i>	<i>96</i>	<i>22</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
9086	Kaavatiet, valaistus								
	Pisteytyksen mukaisesti eri katuja	2020	57	57					
	<i>Yhteensä</i>		<i>57</i>	<i>57</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	

Kaavatiet yhteensä		448	255	171	22	0	0
9088 Suunnitteluhankkeet / yhteishankkeet ELY/kunta							
917 Suunnitteluvaraus	2020	50	20	10	10	10	
Keskustan valvontakamerat / Poliisi	2021	30	30				
Suunnitteluhankkeet yhteensä		80	50	10	10	10	0
LIIKENNEALUEET YHTEENSÄ		528	305	181	32	10	0
9090 URHEILU- JA LIIKUNTA-ALUEET							
Talviparra latusilta ylitys	2020	18		18			
Koulukeskuksen kentän aita, h=2m, n. 50m	2021	10	10				
Keskusurheilukenttä: laaditaan kokonaissuunnitelma nurmikkokentän uudistamisesta ja tulvasuojauksesta, jonka perusteella nurmikon uudistaminen ja tulvasuo- jaus muuri+aita, joen puolelle, 280m	2021	109	49	60			
Urheilu- ja liikunta-alueet yhteensä		137	59	78	0	0	0
9092 PUISTOT, ISTUTUKSET JA LEIKKIPAIKAT							
Keskustaajama, leikkikenttävälineiden turvallisuusasi- at/hankinnat	2020	40	10	10	10	10	
Leikkikenttien ylläpito ja kehittäminen	2020	50	15	10	10		
Puistot, istutukset ja leikkipaikat yhteensä		90	25	20	20	10	
9020 Maa- ja metsäalueet							
9026 Metsä-alueiden hankinta							
Metsä-alueiden myynti			-30				

Maa- ja metsäalueet, menot yhteensä			0	0	0	0
Maa- ja metsäalueet, tulot yhteensä	0	-30	0	0	0	0
YLEISET ALUEET, menot (1000 €) yhteensä	755	389	279	52	20	0
YLEISET ALUEET, tulot (1000 €) yhteensä	0	-30	0	0	0	0

Hankkeen nro	Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamisvuosi	Kokonaiskust.arvio 1000 e	Määrärahojen käyttö euroina					Hankinnan valt.rahoitus 1000 e	Huom. ! vuosipoi
				2021	2022	2023	2024	2025		
VESILAITOS										
9096	Kaava-alueen vesihuolto									
932	Liittymisjohdot	2020	50	10	10	10	10	0		
933	Automatisointi / putki / vesimittarien uusiminen	2016	30	10	10	0	0	0		
	Mannilanmäki veden laadun parantaminen, alkalointi	2020	40	40	0	0	0	0		
	Pumppaamojen pumppujen uusiminen	2021	20	5	5	5	5	0		
	<i>Yhteensä</i>		<i>140</i>	<i>65</i>	<i>25</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>0</i>		
9098	Haja-asutusalueen vesihuolto									
932	Liittymisjohdot	2016	25	5	5	5	0	0		
	Pumppaamojen pumppujen uusiminen	2021	20	5	5	5	5	0		
	<i>Yhteensä</i>		<i>45</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>5</i>	<i>0</i>		
9100	Parran vesihuolto / vedenhankinnan tehostaminen (lisävesi)	2017	30	30	0	0	0	0		
	<i>Yhteensä</i>		<i>30</i>	<i>30</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>		
VESILAITOS YHTEENSÄ			215	105	35	25	20	0		

Hankkeen nro	Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamisvuosi	Kokonaiskust.arvio 1000 e	Määrärahojen käyttö euroina					Hankinnan valt.rahoitus 1000 e	Huom. ! vuosipoisto
				2021	2022	2023	2024	2025		
VIEMÄRILAITOS										
9102	Kaava-alueen viemärihuolto									
932	Liittymisjohdot	2016	50	10	10	10	0	0		
	Sadevesiviemärin runkojohtolinjan rakentaminen. Aloitus väliltä	2017	300	100	100	100	0	0		
	Teuvanjoki-koulukeskus, jatko Orrentienvarsi ja Saksanalue									
937	Automaatiotyöt	2020	50	20	10	10	10	0		
	Hulevesien johtaminen pois viemäriverkostosta	2016	50	25	25	0	0	0		
	Viemäriverkon laajennus suunnittelu- ja rakentaminen	2016	820	0	50	250	250	250		
	Pumppaamojen pumppujen uusiminen	2021	20	5	5	5	5	0		
	<i>Yhteensä</i>		<i>1290</i>	<i>160</i>	<i>200</i>	<i>375</i>	<i>265</i>	<i>250</i>		
9104	Haja-asutusalueen viemärihuolto									
932	Liittymisjohdot	2016	50	10	10	10	0	0		
	Haja-asutus-alueen jätevesihankkeiden rakentaminen; avustusvaraus	2016	150	0	50	100	0	0		
	Maasuodatin, Kauppila paineviemärin rakentaminen	2018	108	0	108	0	0	0		
	Pumppaamo ja linjat Perälän asuntoalue	2017	50	50	0	0	0	0		
	Viemäriverkosto+pumppaamo Kt 67 pohjoispuolen kaava-alue	2017	106	0	66	40	0	0		
	Maasuodatin, Riippi	2019	70	0	70	0	0	0		
	Pumppaamojen pumppujen uusiminen	2021	20	5	5	5	5			
	<i>Yhteensä</i>		<i>554</i>	<i>65</i>	<i>309</i>	<i>155</i>	<i>5</i>	<i>0</i>		
	VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ		1844	225	509	530	270	250		
	VESI- JA VIEMÄRILAITOS yhteensä		2059	330	544	555	290	250		
	LIIKETOIMINTA (1000 €) yhteensä		2059	330	544	555	290	250		

TEUVAN KUNTA

RAKENTAMISOHJELMA 2021-2025
Yhdyskuntarakenne irtaimis-
to

Hank- keen nro	Hankkeen nimi	Hankkeen aloittamis- vuosi	Kokonais- kust.arvio 1000 e	Määrärahojen käyttö euroi- na					1000 e	Hankinnan valt.rahoitus 1000 e	Huom. ! vuosipoisto
				2021	2022	2023	2024	2025			

YHDYSKUNTARAKENNETOIMIALA HALLINTO (1000 €) yhteensä

Sähköinen rakennuslupajärjestelmä

2021	15					
	15	0	0	0	0	0

YHDYSKUNTARAKENNETOIMIALA MENOT (1000 E) YHTEENSÄ

4855	2354	905	764	375	275
-------------	-------------	------------	------------	------------	------------

YHDYSKUNTARAKENNETOIMIALA TULOT (1000 E) YHTEENSÄ

-30	0	0	0	0
------------	----------	----------	----------	----------

IRTAIMISTO

Kalustoa vesakkoleikkuri ja katukivipuhdistin

2021	6	6
------	---	---

Traktori etukuormaajalla, vanhan myynti

2021	33	33
------	----	----

Siivousrobotti

2017	30	30
------	----	----

69	69
-----------	-----------

Liite 6. Talouden tasapainottamisohjelma

Teuvan kunnan talouden tasapainottamisohjelman 2019-2023 päivitys talousarvioon 2021, toimenpiteet 2021->							
	2021	2022	2023	2024	2025	Toimenpiteet/toteutus	Päätökset
Hallinto							
Työllisyydenhoidon toimenpiteet (Työllisyydenhoidon ostopalvelusopimus Vuoksiin kanssa, varaus palkkatuki-työllistämiseen, Kelalle maksettavat kustannukset pitkäaikaistyöttömistä)	10 000,00 €	15 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	Passiivitulokilistan aktiivinen läpikäynti, yhteistyön jatkaminen ja syventäminen Vuoksi työllisyydenhoitopalveluiden kanssa, pitkäaikaistyöttömien työkykyselvitysten laatimisesta sopimuksen laatiminen.	
Kokouskustannusten pienentäminen	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	Toimenpiteinä mm. talkookokoukset, sähköisen päätöksentekomenettelyn lisääminen, kokousten määrien vähentäminen.	
Hallinto yhteensä	40 000,00 €	45 000,00 €	50 000,00 €	50 000,00 €	50 000,00 €		
Hyvinvointipalvelut							
Talouden tasapainottamisohjelmasta 2018-2019 jatkuvat toimenpiteet							
Uusi päiväkotito	14 250,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €		
Hyvinvointipalvelut yhteensä	14 250,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €	57 000,00 €		
Yhdyskuntarakennepalvelut							
Kiinteistösuunnitelman toteutuksen lisätoimet; sulkemiset, myynnit, kylmilleen panot, tehostus, kiinteistösuunnitelman päivitys	30 142,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	Kiinteistöstrategia päivitetään vuoden 2021 aikana.	
Ruokapalvelupäällikön tehtävän uudelleenjärjestely	17 000,00 €	17 000,00 €	17 000,00 €	17 000,00 €	17 000,00 €	Mahdollinen säästövaikutus tarkentuu vuoden 2021 alussa ruokapalvelupäällikön eläköitymisjärjestelyjen selvittyä.	
Ylityöselvityksen aiheuttamat jatkotoimenpiteet	10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €	10 684,00 €		
Puistojen hoito	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €	Puistoja pois 6700m ² , aluekartta selkiytetään ennen kevättä 2021.	Nurmikoiden leikkaamista vähennetään, luonnonniittyjä ja kukkapeittoja lisätään.

Leikkikenttästrategian toteuttaminen	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	Lähinnä investointien väheneminen tuo säästöä. Leikkikentät käydään läpi nurmi-konleikkuun aluekartan päivittämisen yhteydessä ennen kevättä 2021.	Keskitetään strategisesti taajama-alueen leikkikentät neljäksi suuremmaksi, kolme leikkipuistoa jätetään.
Kaatopaikan valvontamaksun väheneminen	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	500,00 €	Etelä-Pohjanmaan laajuiseen yhteistarkkailuhankkeeseen osallistuminen	v 2020 jo sovittu vanhalla tavalla, säästösumma tarkentuu hankkeen edetessä.
Vesi- ja viemärilaitos	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	5 000,00 €	Kaivoja korjattu lopullinen summa 12/2019; kaivojen korjausta+kattovesiä pois	Vuotovesien vähentäminen. Säästövaikutus näkyy jäteveden käsittelykustannuksissa.
Sakokaivolietteen kuljetustuen lopettaminen		4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	4 000,00 €	Vaatii luopumispäätöksen.	
Pappilankankaan vesilähteen käyttö		6 500,00 €	6 500,00 €	6 500,00 €	6 500,00 €	Selvitetään vesihuoltolaitoksen toiminta-aluekartan päivittämisen yhteydessä vuonna 2021.	Tavoitteena on lisätä vedenkäyttöä omista lähteistä.
<i>Energia-asiat</i>							
Energiainvestoinnit 100 000 euroa/vuosi talousarvioon vuosille (2020-2023) 2021-2024, säästövaikutus esim. aurinkopaneeleilla		14 300,00 €	28 600,00 €	42 900,00 €	57 200,00 €	Tutkitaan myös maalämpö, lämpöpumput. Yhdyskuntarakennevaliokunta ohjaa energiainvestointien valmistelua.	
Kiinteistöjen energiatehokkuushanke, säästövaikutus; jos sähkön kulutus -5%			14 000,00 €	14 000,00 €	14 000,00 €	Asiaa on tutkittu alustavasti, investointien takaisinmaksuaika on 4-7 v.	
- jos lämmityskustannuksia saadaan laskettua -5%			22 000,00 €	22 000,00 €	22 000,00 €		
Yhdyskuntarakennepalvelut yhteensä	68 826,00 €	93 484,00 €	143 784,00 €	158 084,00 €	172 384,00 €		
<i>Yhdyskuntarakennepalvelut - tulot</i>							
Kiinteistöveroselvitys			15 000,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €		
Omaisuuksikartoituksen perusteella tehtävä luopumissuunnitelma	10 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €	Myydään peltoa ja metsää	
<i>Yhdyskuntarakennepalveluiden tulot yhteensä</i>	<i>10 000,00 €</i>	<i>10 000,00 €</i>	<i>25 000,00 €</i>	<i>30 000,00 €</i>	<i>30 000,00 €</i>		
Yhdyskuntarakennepalvelut säästöt ja tulot yhteensä	78 826,00 €	103 484,00 €	168 784,00 €	188 084,00 €	202 384,00 €		
Tasapainottamisohjelma yhteensä	133 076,00 €	205 484,00 €	275 784,00 €	295 084,00 €	309 384,00 €		